

T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
SPOR YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
SPOR YÖNETİCİLİĞİ PROGRAMI

TÜRKİYE'DE 21. YÜZYILDA SPORDA KADIN ALGISI

Özge ADA

Danışman
Doç. Dr. Selhan ÖZBEY

MANİSA-2019

T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
SPOR YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
SPOR YÖNETİCİLİĞİ PROGRAMI

TÜRKİYE'DE 21. YÜZYILDA SPORDA KADIN ALGISI

Özge ADA

Danışman
Doç. Dr. Selhan ÖZBEY

MANİSA-2019

	T.C. MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ	Doküman Kodu	FRYL-031
	YÜKSEK LİSANS EĞİTİMİ FORMLARI Tez Savunma Sınavı Tutanağı	Yayınlanma Tarihi	26/03/2018
		Revizyon No/Tarih	2/23/03/2018
		Sayfa	1/1

TEZ SAVUNMA SINAV TUTANAĞI

Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 10.07.2019 tarih ve 24/13 sayılı toplantısında oluşturulan jürimiz tarafından Manisa Celal Bayar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin 9. Maddesi gereğince Enstitümüz Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı Spor Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Özge ADA'nın "Türkiye'de 21. Yüzyılda Sporda Kadın Algısı" konulu tezi incelenmiş ve aday 23.07.2019 tarihinde saat 09:30'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır. Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra 65... dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından jüri üyelerine sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin,

BAŞARILI olduğuna OY BİRLİĞİ
DÜZELTME yapılmasına * OY ÇOKLUĞU
RED edilmesine ** ile karar verilmiştir.

ÜYE *Muberra ÇELİBİ* BAŞKAN *Doç.Dr. belhan ÖZBEY* ÜYE *Doç.Dr. Kadir YILDIZ*

Evet Hayır

Tez, burs, ödül veya Teşvik programına (Tüba, Fullbright vb.) aday olabilir.

Tez, mutlaka basılmalıdır.

Tez, mevcut haliyle basılmalıdır.

Tez, gözden geçirildikten sonra basılmalıdır.

Tez, basımı gereksizdir.

* Bu halde adaya 3 ay süre verilir. İkinci tez savunma sınavında da başarısız olan öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.

** Bu halde adayın Enstitü ile ilişkisi kesilir.

Hazırlayan
Enstitü Sekreteri

Onaylayan
Enstitü Müdürü

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Türkiye’de 21.Yüzyılda Sporda Kadın Algısı” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin bibliyografyada gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

19/08/2019

Özge ADA

ÖZET

TÜRKİYE’DE 21. YÜZYILDA SPORDA KADIN ALGISI

Bu araştırmanın amacı 2000’li yıllar ve sonrası Türkiye’de spor alanında farklı statülerde yer alan kadınların ve erkeklerin görüşlerinde Sporda Kadın Algısı’nın incelenmesidir.

Araştırmada, nitel araştırma desenlerinden olgubilim ve durum çalışması modeli kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada kişisel bilgi formu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Katılımcılar spor alanlarında farklı statülere sahip bireyler içerisinde amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilmiş 20 gönüllü kişiden oluşmaktadır. Ses kayıt yöntemiyle toplanan verilerin çözümlenmesi için betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır. Elde edilen veriler üç uzman araştırmacı aracılığıyla birbirinden bağımsız kodlamalar ortaya çıkarılmıştır. Bağımsız bir şekilde ortaya çıkarılan kodlamalar karşılaştırılarak benzer olan kodlar bir araya getirilmiş ve sonrasında sorulara ilişkin temalar çıkarılmıştır.

Katılımcıların kadın algısına yönelik görüşleri doğrultusunda elde edilen kodlar kültürel durumlar teması çerçevesinde; katılımcıların spordaki kadın algısına yönelik cevapları doğrultusunda elde edilen kodlar ise kültürel durumlar, kadınların kişisel kazanımları ve kadına özgü durumlar teması çerçevesinde şekillenmiştir.

Araştırma sonucuna göre; Türk toplumunda 21. yüzyılda kadın algısı bölgeden bölgeye değişiklik göstermekte, 2.sınıf vatandaş olarak görülmekte ve farklı durumlarda eşitsizliğe maruz kalmaktadır. Spor ortamında kadın ve erkek arasında sadece biyolojik farklılıklar olduğunu, kadın ve erkeğin her anlamda eşit olduğunu vurgulanmıştır. Ülkede spor bilimciler ve sporcu sayılarının, spor yöneticisi, hakem ve diğer statülerdeki kadınlara oranla sayısal olarak daha yüksek olduğu; yine de tüm statülerde kadın sayısının yetersiz olduğu ve desteklenmeleri gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak, araştırma sonuçları sporun her alanında kadınların önemini vurgulamış ve kadınların varlığının spor ortamındaki tüm olumsuzlukları aşabileceği algısı tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Kadın, algı, 21.yüzyıl, spor, kadın algısı

ABSTRACT

PERCEPTION OF WOMEN IN SPORTS IN THE 21ST CENTURY IN TURKEY

The aim of study is to investigate women perception in sports with views of women and men involved in different sports status in Turkey in 2000s and later.

Phenomenology and case study methods of qualitative research were used. To collect data, interview method was used. A personal-information form was used with semi-structured interview forms. Study population consists of 20 volunteers chosen with purposive-sampling method. Collecting data via a voice-recorder, descriptive analysis method was utilized. Data revealed independent codes through three experts. Similar codes brought together and themes about questions were revealed.

With participants' view, codes took shape in cultural situations frame. According to answers, the obtained codes took shape in cultural situations, personal acquisitions of women and situations peculiar to women themes.

In the 21st century, women perception in Turkey differ among regions, also they are seen as a second-class citizen and are exposed to inequality in different situations. It was emphasized women and men have only biological differences in sports and women and men are equals in every sense. It was determined the number of sport scientists and athletes in the country is higher when compared to the women who are sports-managers, referees and in other status. It was decided the number of women in these status is insufficient and they need to be supported. Consequently, results emphasized the importance of women in every field of sports and existence of women can overcome all the problems in the field of sports.

Keywords: *Women, perception, 21st century, sports, women perception*

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın gerçekleştirilmesinde desteğini benden hiç esirgemeyen, vaktini büyük bir sabırla bana ayıran, sonsuz güveniyle her zaman dik durmamı sağlayan, bilgi ve deneyimini hiç çekinmeden benimle paylaşan, beraber çalışmaktan son derece keyif aldığım, araştırma süresince göstermiş olduğu fedakârlık ve anlayışından ötürü değerli danışman hocam Doç. Dr. Selhan ÖZBEY'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Eğitim hayatım süresince gerek niteliğinden yararlandığım, insani özelliklerinin yanında etik değerleriyle bana sonuna kadar destek veren, bilgi ve deneyimini sonuna kadar benimle paylaşmaktan çekinmeyen, zahmetli ve bir o kadar yorucu olan bu süreci gayet keyifli hale getiren, sonsuz desteğiyle ve güveniyle her zaman beni ayağa kaldıran ve cesaretlendiren, yanında çalışmaktan ve izinden gitmekten onur duyduğum teşekkürlerin az kalacağı değerli hocam ve jüri üyem Doç. Dr. Kadir YILDIZ'a teşekkürü bir borç bilirim.

Ayrıca değerli jüri üyem Dr. Öğr. Üyesi Müberra Çelebi'ye araştırmaya katmış olduğu destek ve katkılarından dolayı teşekkür ederim. Çalışmam boyunca benden bir an olsun yardımını ve güler yüzünü esirgemeyen, hayatımın her döneminde bakış açısına ihtiyaç duyduğum, bilgi ve deneyimleriyle bu yolda emin adımlarla ilerlememe destek olan değerli hocalarım Doç. Dr. Pınar GÜZEL ve Dr. Öğr. Üyesi Umut Davut BAŞOĞLU'na sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Hayatımın her alanında ve tez çalışmam boyunca desteğiyle, güler yüzüyle ve tüm sabrıyla her zaman yanımda olmaya çalışan, her ne amaçla olursa olsun her zaman ilk danıştığım ve kararlılığıyla her zaman dik durmam için çabalayan dostum Ümit HAYTA'ya ve tüm güler yüzlülüğüyle yanımda olan, pozitif enerjisiyle her zaman bana enerji veren ve benden hiç yardımını esirgemeyen canımın içi Elvan Deniz YUMUK'a ve bu süre zarfında her zaman yanımda olmaya çalışan, desteğiyle bana güç veren, sevgisiyle daha güzel bir insan olmamı sağlayan hayatımda oldukları için çok şanslı olduğum aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Özge ADA

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	II
ABSTRACT.....	III
İÇİNDEKİLER.....	IV
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	V
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	VI
TABLolar LİSTESİ.....	VII
EKLER LİSTESİ.....	VIII
GİRİŞ.....	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	6
KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	6
1.1. Algı.....	6
1.2. Cinsiyet ve Toplumsal Cinsiyet Kavramları.....	8
1.2.1. Cinsiyet.....	8
1.2.2. Toplumsal Cinsiyet.....	9
1.2.3. Toplumsal Cinsiyet ve Roller.....	10
1.2.4. Toplumsal Cinsiyet Kuramları.....	12
1.2.4.1. Psikanalitik Kuram.....	12
1.2.4.2.Sosyal Rol Kuramı.....	13
1.2.4.3.Biyolojik Kuram.....	14
1.2.4.4. Sosyal Öğrenme Kuramı.....	14
1.2.4.5. Bilişsel Gelişim Kuramı.....	15
1.2.4.6. Toplumsal Cinsiyet Şema Kuramı.....	16
1.3. Toplumsal Cinsiyet Önyargıları.....	17
1.4. Toplumsal Cinsiyet Ayrımcılığı.....	18
1.5.Toplumsal Cinsiyet ve Spor.....	19
1.6. 21. Yüzyıl.....	21
İKİNCİ BÖLÜM.....	41
YÖNTEM.....	41
2.1. Araştırma Modeli.....	41
2.2. Olgubilim (Fenomenoloji) Deseni.....	41
2.3. Durum Çalışması.....	41
2.3.1. Araştırma Grubu.....	42

2.3.2. Veri Toplama Yöntemi ve Görüşme Formunun Oluşturulması.....	45
2.3.3. Görüşme Süreci.....	46
2.3.4. Verilerin Analizi.....	47
2.4. Nitel Araştırmada Geçerlik.....	47
2.4.1. İç Geçerlik.....	48
2.4.2. Dış Geçerlik.....	49
2.5. Nitel Araştırmada Güvenirlik.....	50
2.3.5. Araştırmacının Rolü.....	51
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	52
BULGULAR.....	52
3.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular.....	52
3.2. Katılımcıların 21. Yüzyıl'da Türkiye'deki Kadın Algısına Yönelik Görüşleri.....	54
3.3. Katılımcıların 21. Yüzyıldaki Sporda Kadın Algısına Yönelik Görüşleri.....	60
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	83
TARTIŞMA.....	83
4.1. Katılımcıların 21.Yüzyıl'da Türkiye'deki Kadın Algısına İlişkin Sonuçları...	84
4.2. Katılımcıların 21. Yüzyıl'daki Sporda Kadın Algısına İlişkin Sonuçları.....	90
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	103
SONUÇ.....	103
ÖNERİLER.....	105
KAYNAKÇA.....	106
EKLER.....	116

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

ANOC	Ulusal Olimpiyat Komiteleri Birliği
BESYO	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
CIJM	Uluslararası Akdeniz Oyunları Komitesi
FIG	Uluslararası Cimnastik Federasyonu
FILA	Uluslararası Güreş Federasyonları Birliği
GSB	Gençlik ve Spor Bakanlığı
IAF	Uluslararası Hentbol Federasyonu Birliği
IOC	Uluslararası Olimpiyat Komitesi
IOF	Uluslararası Oryantiring Federasyonu
ISHPES	Uluslararası Beden Eğitimi ve Spor Tarihi Derneği
KASFAD	Kadınlar için Spor ve Fiziksel Aktivite Derneği
KSK	Karşıyaka Spor Kulübü
LEN	Avrupa Yüzme Birliği
MEB	Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı
REKÇAD	Rekreasyon alışmaları ve Araştırmaları Derneği
SBD	Spor Bilimleri Derneği
TAV	Türkiye Atletizm Vakfı
TAZOF	Akıl ve Zekâ Oyunları Federasyonu
TBF	Türkiye Basketbol Federasyonu
TCF	Türkiye Cimnastik Federasyonu
TDK	Türk Dil Kurumu
TED	Türk Eğitim Derneği
TFF	Türkiye Futbol Federasyonu

TİESF	Türkiye İşitme Engelliler Spor Federasyonu
TMOK	Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi
TSK	Türk Silahlı Kuvvetleri
TUSF	Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu
TYF	Türkiye Yüzme Federasyonu

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Tamamlama İlkesi Görseli.....	7
Şekil 2: Yakınlık İlkesi Görseli.....	7
Şekil 3: Devamlılık İlkesi Görseli.....	7
Şekil 4: Benzerlik İlkesi Görseli.....	8
Şekil 5: Şekil ve Zemin İlkesi Görseli.....	8
Şekil 6: Toplumsal Cinsiyet Kuramları Görseli.....	12
Şekil 7: Katılımcılara İlişkin Cinsiyet Dağılım Grafiği.....	52
Şekil 8: Katılımcılara İlişkin Eğitim Durumu Grafiği.....	52
Şekil 9: Katılımcılara İlişkin Kurum Dışı Görev Dağılım Grafiği.....	53
Şekil 10: Katılımcılara İlişkin İdari Görev Dağılım Grafiği.....	53
Şekil 11: 21.Yüzyılda Toplumda ve Sporda Kadın Algısı Arasında Benzerlikler ve Farklılıklar Grafiği.....	82
Şekil 12: Katılımcıların toplumdaki kadın algısına yönelik görüşleri doğrultusunda elde edilen temalar ve kodlar.....	86
Şekil 13: Katılımcıların spordaki kadın algısına yönelik görüşleri doğrultusunda elde edilen temalar ve kodların “ağaç” metaforu	92

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Kadın ve spor ile ilgili yapılmış olan makalelerde kullanılan anahtar kelime tablosu.....	24
Tablo 2: Kadın ve spor ile ilgili yapılmış olan tezlerin tablosu.....	25
Tablo 3: Kadın ve spor ile ilgili yapılmış olan makalelerin tablosu.....	29
Tablo 4: Toplumsal cinsiyet ve kadın ve spor ile ilgili kitap ve içerikleri tablosu..	34
Tablo 5: Türkiye’de toplumsal cinsiyet ve kadın algısı araştırma sonuçları.....	39
Tablo 6: Araştırmaya katılan katılımcılara ilişkin kişisel özellikler ve görüşme süreleri.....	44
Tablo 7: Katılımcıların toplumdaki kadın algısına yönelik görüşleri doğrultusunda elde edilen temalar ve kodlar.....	54
Tablo 8: Katılımcıların spordaki kadın algısına yönelik görüşleri doğrultusunda elde edilen temalar ve kodlar.....	61

EKLER LİSTESİ

EK 1: Katılımcıların Kişisel Özellikleri ve Nitelikleri

EK 2: Kişisel Bilgi Formu ve Görüşme Formu

EK 3: Gönüllü Katılım Formu

EK 4: Etik Kurul Onay Formu

EK 5: Tez Konusu Değişiklik Formu

GİRİŞ

İnsanlar doğdukları andan itibaren bir takım biyolojik ve fiziksel özelliklere sahip olarak dünyaya gelirler. Tüm bu özellikler çerçevesinde kadın ve erkek cinsine sosyal, ekonomik, toplumsal gibi birçok alanda bazı roller yüklenerek yapılan vurgunun temel amacı aslında her iki tarafın birbirinden farklı olduğunu vurgulamaktır. Bu çerçevede ortaya çıkan toplumsal cinsiyet kavramı, sosyal bir varlık olarak nitelendirilen kadın ve erkek cinsinin toplumun beklentisi doğrultusunda hareket etmesini, bu doğrultuda hayatına devam etmesini öngören birçok pratiği içinde bulundurmaktadır (Karmaz, 2015). Bir toplumda kadına ve erkeğe atfedilen tanımlamalar aslında cinsiyet kültürünü oluşturmaktadır (Ersoy, 2009).

Fiziksel olarak başlayan bu farklılığın yanında toplumsal cinsiyetin bireylere yüklemiş olduğu roller ile birlikte tarihsel süreç içerisinde karmaşık bir hale dönüşmüş ve kadın bu durumdan olumsuz olarak etkilenmiştir (Karmaz, 2015). Yapılan tüm bu olumsuzluklar sonucunda kendisini değersiz hissetmeye zorlanan kadınlar 17. yüzyılda İngiltere’de ilk kez seslerini duyurmak için yükseltme gereği duymuşlardır (Michel, 1984; Akt: Küçükırsoy, 2016). Feminizmin temel çıkış noktası ise kadının bugünkü toplumdaki yerinin ve öneminin gerçekte olması gerektiği gibi olmamasından kaynaklanmaktadır (Aziz, 1995).

Tarihsel süreç içerisinde özgün hikâyeleriyle var olmalarına rağmen, kadınlar başrolde olması reddedilen bireylerdir (Esentaş, Özbey ve Güzel, 2015). Gerek bedensel engellerden gerekse de kültürel engellerden ötürü kadınların spor içerisindeki gelmiş olduğu nokta mücadele sonucu elde edilmiş bir başarıdır ve bu mücadele tarih boyunca devam etmiştir (Aslanoğlu, 2005). Bu engeller aslında kadın bedeninin kırılgan, naif ve zarif olmasından dolayı ortaya çıkmıştır ve sonuç olarak kadın bedeni spora uygun bir beden olarak görülmemiştir (Söyler, 2014).

Sporun tarihsel süreç içerisindeki ortaya çıkışı, insanların doğa ile mücadelesi ile başlamıştır ve bu mücadele içerisinde gelişimini sürdürmektedir (Sage, 1997). İlkçağlarda yaşama koşullarının sert ve zor olması nedeniyle spor kapsamında yapılan etkinlikler erkeklere atfedilmiştir (Alpman, 1972). Genellikle okçuluk, güreş, sopalarla dövüş, avlanma ve koşu türünde olan sportif etkinliklerin yer aldığı bu dönemde kadın ve spor henüz bir araya gelememiştir. Erkeğin üstünlüğü veya erkeğe

ait unsurlar, farklı şekillerde olsa da kendini göstermeye devam etmiştir (Erdemli, 1999).

Belirli zamanlarda spor yapma fırsatı elde edemeyen kadınlar, günden güne sporun yaygınlaşması ve gelişim göstermesiyle birlikte özellikle Batı ülkelerindeki kadınlarında hareketleriyle kısıtlı da olsa spor katılım fırsatı bulabilmişlerdir (Söyler, 2014). İngiltere’de 18.yy’ın başlarında ortaya çıkan Sanayi devriminin etkisi toplumda sadece erkeğin değil, erkeklere oranla ikinci konumda kabul edilen kadının da topluma dair yaşama bakış açısını ve kendisini algılama biçimini değiştirmiştir. Kadının sporla tanışmasında, farklı sportif branşlarını denemesinde bu değişikliğin önemli bir yeri olduğu söylenebilir (Erdemli, 1999).

Günümüzde ise gelinen nokta spor yalnızca erkeklere özgü bir alan olmaktan çıkmıştır. Özellikle Avrupa, Amerika Birleşik Devletleri, Japonya gibi ülkelerde “Kadınların Spor Hakkı” ile ilgili çeşitli çalışmalar, gelişmeler 20.yüzyılın sonlarına doğru hız kazanmıştır. Örneğin, Belçika’da 1980 yılı “Kadın Sporu” yılı olarak kabul edilmiştir. Bunun yanı sıra Avrupa Konseyinde ilgili ülkelerin Spor Bakanlarının 1981 yılı Nisan ayında yaptığı toplantısında ülkelerindeki kadınların daha çok spor yapmaları konusunda kararlar alınmıştır (Akgün, 1981). Tarihsel süreç göz önünde bulundurulduğunda kadınların bugün geldiği nokta yok sayılmayacak bir boyuttadır. Bu doğrultuda bu çalışma kadın ve spor ilişkisinin bütüncül bir şekilde ele alınması açısından bir önem arz ettiği düşünülmektedir.

a) Araştırmanın Amacı

Bu araştırma doğrultusunda 2000’li yıllar ve sonrası Türkiye’de spor alanında farklı statülerde yer alan (yönetici, bilim insanı, antrenör, hakem ve sporcu) kadınların ve erkeklerin perspektifinden “Sporda Kadın Algısı”nın incelenmesi amaçlanmıştır.

b) Araştırmanın Önemi

Türkiye’de toplumsal cinsiyet ve spor alanında yapılan çalışmalar çalışma açısından zevkli olmakta ancak çok irdelenmeyen bir alan olma özelliği taşımasından dolayı zor bir süreç olarak nitelendirilmektedir. Akademik kaynakların yanı sıra, akademik olmayan kaynaklar şunu gösteriyor ki Türkiye’de sporun toplumsal cinsiyet analizine ve kadının spordaki deneyimlerine ilişkin verilere rastlamak pek mümkün değildir (Koca ve Bulgu, 2005). Bu çalışma neticesinde, 2000’li yıllar ve sonrası Türkiye’de spor alanında yönetici, bilim insanı, antrenör, hakem ve sporcu statüsünde

yer alan kadınların ve erkeklerin perspektifinden “Sporda Kadın Algısını” ortaya konması beklenmektedir.

Bu çalışma doğrultusunda;

- ≈ Literatüre kadın ve spor ilişkisinin önemini, toplumda kadına olan bakış açısını ve spor alanında cinsiyet farkını ortaya koyan bir araştırmanın kazandırılması;
- ≈ kadın ve spor ilişkisi kavramının bütüncül bir yaklaşım açısından ele alınması,
- ≈ Araştırma sonuçlarının alan yazında örnek teşkil edecek bir çalışma olması,
- ≈ Spor alanında yapılan kadın çalışmalarını destekleyici bir çalışma olması,
- ≈ Araştırmadan elde edilecek sonuçlar ile birlikte, ülkemizin özellikle spor alanlarında kadına dair var olan algıların ortaya çıkarılması,
- ≈ Spor alanlarında aktif olarak çalışan yönetici, bilim insanı, antrenör, hakem ve sporcu bireylerin kadına yönelik algılarına dair bakış açılarının ortaya konulması planlanmıştır.

c) *Problem Cümlesi*

- ≈ Türkiye’de 21.yüzyılda sporda kadın algısı nedir?

d) *Araştırma Soruları*

Soru 1: 21.yüzyılda Türkiye’de toplumun kadın algısı hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizin düşünceniz nedir?

Soru 2: Spor ortamında yer alan yönetici, bilim insanı, antrenör, hakem, sporcu olan kadınları nasıl algılıyorsunuz? Bu durumun toplum tarafından nasıl algılandığını düşünüyorsunuz?

e) *Sınırlılıklar*

- ≈ Bu araştırma spor alanında farklı statülerde yer alan yönetici, bilim insanı, antrenör, hakem ve sporcu bireylerle sınırlandırılmıştır.
- ≈ Araştırma neticesinde bireylerin en az 5 yıllık bir spor geçmişine sahip olmaları kriterler dâhilindedir.

f) *Sayıtlılar*

Araştırma amacına hizmet etmek üzere hazırlanan görüşme sorularının, araştırmanın amacına hizmet ettiği varsayılmıştır.

Araştırmaya katılan spor alanında farklı statülerde yer alan yönetici, bilim insanı, antrenör, hakem ve sporcu olan bireylerin, bu araştırma sürecinde uygulanacak görüşme sorularının kendi istekleri doğrultusunda dürüst ve samimiyetle cevap verdikleri varsayılmıştır.

g) *Tanımlar*

21.yüzyıl: Bilgi çağı" ya da "dijital çağ" olarak adlandırılan çağ, teknolojik yenilikleri insanlığın hizmetine sunmanın yanında, farklı disiplinlerde yeni bilimsel yöntemlerin gelişmesine de imkân tanımıştır (Ürer, 2015).

Toplumsal Cinsiyet: Toplumun kadın ve erkek için uygun bulduğu, toplumsal olarak inşa edilmiş rolleri, davranışları, aktiviteleri ve nitelikleri kastetmektedir (Veur, Vrethem, Titly ve Toth, 2014).

Kadın: Bir cinsiyet kategorisi olarak ele alınan kadın, sosyal eşitsizliklerin birincil mağduru olan, üstü açık veya kapalı bir şekilde baskı gören ve bu gibi yaptırımlar yüzünden hem karşı cinsiyetle hem de ataerkil toplum yapısıyla devamlı mücadele halinde olan kişidir (Elçi, 2011).

Spor: Spor tek başına toplu veya takım halinde yapılan, kendine özgü kuralları, teknikleri olan, bedensel ve zihinsel yetilerin gelişmesini sağlayan, eğitici, eğlendirici uğraşı olarak tanımlanabilir (Savaş, 1997).

Akademik yaklaşımla spor, bireylerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor özelliklerinin planlı ve uygun yöntemlerle geliştirilerek belirli kurallar altında yarışdırılmasıdır (Mirzeoğlu, 2003).

Yönetici: Genel olarak tanımlandığında yönetici "bir kurum ya da örgütte bir birimin ya da hizmetin sorumlusu konumunda görev yapan ve bu göreviyle ilgili olarak günlük, tekrar eden ve koşulları belli işlemlerin dışına taşan kararları alan, gözetim ve denetimde bulunan üst" (Bozkurt ve Ergun, 1998).

Bilim İnsanı: Evrendeki olay ve olguları inceleyen, onun altında yatan gizemin kaynağını araştıran ve bu gizemin nedenlerini anlamaya çalışan ve anladıklarını basitleştirip kitlelerin anlayabileceği bir şekilde yayın yolu ile duyuran kişidir. Ayrıca bilim insanı, anlamış olduğu doğal gizemi, yaşamı daha da kolaylaştıracak şekilde insanlığın hizmetine sunan kişidir (Ortaş, 2004).

Antrenör: Çalışmada yol gösteren güvenilir bir danışman, rehber, eğitici veya mentördür. Koç, sorunlarda teşhis koyar, uygun çözümler sunar, aynı zamanda çalışanları motive etmek ve çalışanların başarılarını en üst seviyeye çıkarmak için uğraşır. Koç, her bir çalışanı analiz eder, çalışanların düzelmesi gereken yönlerine ve alması gereken önlemlerine dair geri bildirim verir (Payne, 2007).

Hakem: Genel anlamda hakem, aralarındaki anlaşmazlığı çözmesi için iki tarafın başvurduğu kimse ya da kendine seçme yetkisi verilen bilirkişi, yargı sahibi anlamına gelmektedir.

Spor kavramı içerisinde ise, herhangi bir müsabakayı, oyunu yönetmek veya idare etmek üzere, karşılıklı iki takımın haklarını çiğnemenin ve tarafsızlık ilkelerine bağlı kalarak, en iyiyi gerçekleştirmek amacıyla, oyun kurallarını uygulama işi için oyun alanında bulunan kişiye “hakem” denilmektedir (Ceî, 1994).

Sporcu: Türk Dil Kurumuna göre sporcu kavramı sporla uğraşan kimse olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2019).

Başka bir tanımda ise sporcu kavramı yaptığı işin gerekliliklerini yerine getirirken aynı zaman da zevk alabilen, aşılması gereken zorlukları oyun ve eğlence haline getirebilen, olumlu veya olumsuz her durumda kontrollü olmayı başarabilen, profesyonelliği bir erdem olarak kabul etmiş kişilerdir (Özdemir, 2017).

I. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde, araştırmanın kuramsal çerçevesi ele alınacaktır. Bu doğrultuda öncelikle algı kavramından bahsedilecek daha sonra cinsiyet ve toplumsal cinsiyet, toplumsal cinsiyet rolleri, toplumsal cinsiyet ayrımcılığı ve önyargıları kavramları incelenerek toplumsal cinsiyet kuramları çerçevesinde ele alınacaktır. Daha sonrasında toplumsal cinsiyet ve spor bağlamında kadın ve spor ilişkisi bütüncül bir şekilde anlatılmaya çalışılacaktır.

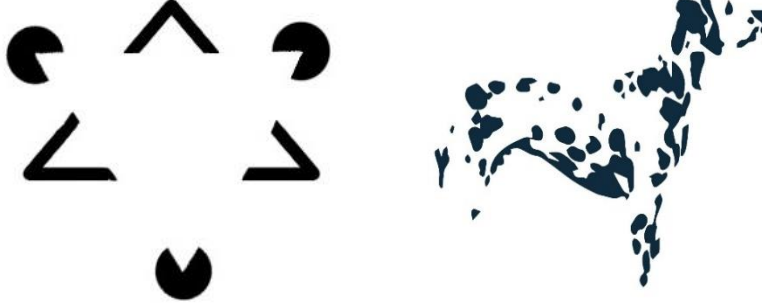
1.1. Algı

Algı kavramı, Türk Dil Kurumuna göre “ *Bir şeye dikkati yönelterek o şeyin bilincine varma, idrak*” olarak ifade edilmektedir (TDK, 2019). Alan yazında ise Artut (2010), algı kavramını, kişilerin dış dünya ile ilgili intibaları duyu organları yardımıyla alması ve beyin aracılığıyla yeniden düzenlemesi, yorumlaması ve anlamlandırması süreci olarak tanımlanmaktadır. Siegel (2006) ise başka bir ifade biçimiyle algıyı, bireylerin içinde buldukları çevreden gelen uyarıların işlenmesi sürecine dayalı anlama ve farkına varma süreci olarak ifade etmektedir. İki tanımdan yola çıkıldığında algı kavramının duysal yetilerle ilişkilendirildiği söylenebilir.

Algılama kavramı, psikolojinin önemli konuları arasında gösterilmektedir. Baymur (1994) algılama kavramını, bir olayın dürtüler, tecrübeler ve tutumlar yardımıyla algılanarak kavranması şeklinde tanımlamaktadır. Bu sebeplerden ötürü bazen uyarıcılar herkes tarafından farklı şekillerde yorumlanmaktadır ve bazen de aynı kişiler, aynı uyarıcıya farklı bakış açısıyla yaklaşır yorumlamaktadır (Özgen, 2009).

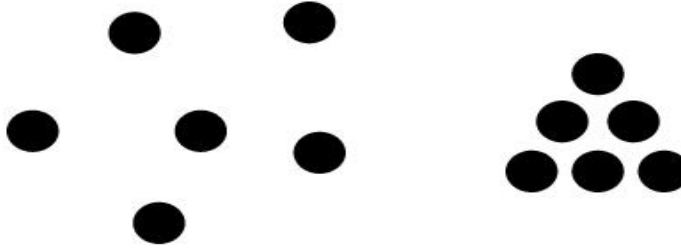
Algı ve algısal örgütlenme konularına yoğunlaşan Gestalt teorisi, "bütün kendini oluşturan parçaların toplamından daha anlamlıdır" ilkesi doğrultusunda hareket etmektedir. (Senemoğlu, 2009). Görsel algıyı açıklamak için kullanılan Gestalt ilkelerine görselleriyle birlikte aşağıda yer verilmiştir.

Tamamlama İlkesi: Zihnimiz genellikle nesnelere arasındaki boşluklara dikkat etmeden algımız yardımıyla o boşlukları tamamlayarak yani bir bütün haline getirerek algılama eğilimindedir.

Şekil 1: Tamamlama İlkesi Görseli

Yakınlık İlkesi: Yakınlık kanunu birbirlerine yakın duran objelerin bir grup halinde görülüp, algılanması olarak ifade edilmektedir.

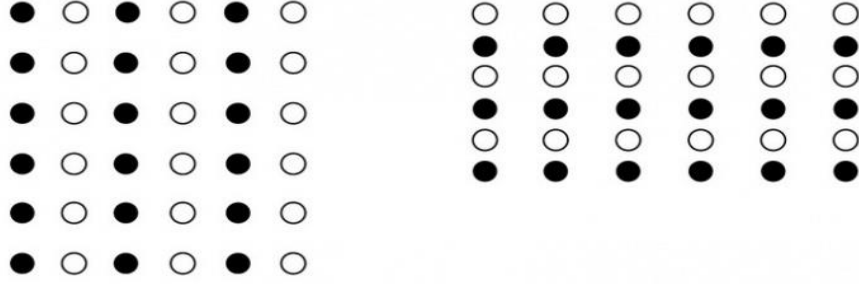
Şekil 2: Yakınlık İlkesi Görseli

Devamlılık İlkesi: Bir süreklilik içerisinde aynı yönde devam eden nesnelere birbirlerinin devamı niteliğinde gibi algılanır (Zeren, 2007). Aslında ayrı olan nesnelere, aynı nesne gibi algılanır. Gerçekleşen değişikliklerden ziyade süreklilik dikkate alınmaktadır.

Şekil 3: Devamlılık İlkesi Görseli

Benzerlik İlkesi: Benzerlik ilkesi kapsamında birbirine benzeyen objeler algımız tarafından bir grup haline getirilerek algılanma özelliğine sahiptir.

Şekil 4. Benzerlik İlkesi Görseli

Şekil ve Zemin İlkesi: Algısal alanda şekil ve zemin doğal bir oluşum içerisindedir. Dikkatimizi verdiğimiz nesne şekili, onu çevreleyen alan ise zemini oluşturmaktadır. Aşağıdaki resimlere bir süre dikkatlice baktığınızda nesnelerin şeklinin değiştiğini, başka bir ifadeyle algımızın değiştiğini göreceksiniz.

Şekil 5: Şekil ve Zaman İlkesi Görseli

1.2. Cinsiyet ve Toplumsal Cinsiyet Kavramları

1.2.1. Cinsiyet

İngilizce “Sex” kavramından ortaya çıkan cinsiyet kavramı, Türk Dil Kurumuna göre “Bireye, üreme işinde ayrı bir rol veren ve erkekle dişiye ayırt ettiren yaradılış özelliği, eşey, cinslik, seks” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2019). Başka bir ifade biçimiyle cinsiyet kavramı kişinin genetik özellikleri, biyolojik özellikleri ve fizyolojik özellikleri yani bu üç bileşenin bir araya gelmesinden ötürü ortaya çıkan bir kavram şeklinde ifade edilebilmektedir. Cinsiyet, bir insanda bulunan erkeklik ve

kadınlık miktarı olarak da tanımlanmaktadır (Oakley, 1972). Her bireyin doğuştan sahip olduğu bu iki cinsi birbirinden ayıran özelliklerin başında anatomik farklar, hormonal değişiklikler ve üreme sistemleri gelmektedir (Akın ve Demirel, 2003). Kadın veya erkek cinsiyetine sahip olmak biyolojik yapıyla ilgilidir (Dökmen, 2018). Bu tanımlar çerçevesinde cinsiyet kavramı genel anlamda kadın ve erkeklerin, fizyolojik ve biyolojik özellikleri bağlamında ifade edilmiştir.

Cinsiyet farklılıklarını araştırmanın başlangıç noktası biyolojidir. Biyolojik farklılıklardan ötürü ortaya çıkan kadın ve erkek arasındaki farklara cinsiyet farklılıkları denmektedir. Biyolojik özellikler gerçek farklılıklardır. Gerçek farklılıklar denildiğinde ise öğrenilmemiş, doğuştan gelen farklılıklar kastedilir. Kadın ve erkeğin farklı genetik yapılaraya sahip olmasından dolayı cinsiyet organlarındaki farklılıklar, hormonal farklılıklar, üreme fonksiyonundaki farklılıklar cinsiyete bağlı farklılıklardır (Dökmen, 2018). Ancak biyoloji aynı zamanda erkek ve kadın kimliğini, temel benzerliklerini, farklılıklarını ve gelişimindeki sürekliliği de ortaya koymaktadır (Oakley, 1972).

1.2.2. Toplumsal Cinsiyet

1970’li yıllardan bu yana cinsiyet kavramı yerini feministlerin yeni bir anlam yükleyerek kullandıkları toplumsal cinsiyet kavramına bırakmıştır. Feministlerin bakış açısına göre toplumsal cinsiyet kavramı, öğrenilmiş bir takım davranış kalıplarından ibaret olup kadın ve erkek cinsinin biyolojik farklılıklarına yüklenen değerlerdir (Başak, 2010). Ancak Oakley (2016) ise “*Sex, Gender and Society*” adlı kitabında toplumsal cinsiyetin biyolojik çağrışımlardan ziyade psikolojik ve kültürel bir anlam içerdiğini ifade etmiş ve ayrıca toplumsal cinsiyet kavramının erkeklik ve kadınlık arasındaki eşitsizliğe gönderme yapmıştır. Toplumsal cinsiyet kavramı, erkek veya kadın olmanın ötesinde bireylere yüklenen toplumsal roller ve bu roller sonucu üzerlerinde oluşan baskının etkisine göre değerlendirilen bir konu başlığıdır. Kişilerin cinsiyetleri doğrultusunda elde etmiş oldukları psikolojik avantajlar veya dezavantajlar, bir toplumsal cinsiyet modeli meydana getirmektedir (Hepşen, 2010).

McBride ve Parry (2016) toplumsal cinsiyet (gender) kavramını erkek ve kadın olarak her iki grubun cinsiyet özellikleri doğrultusunda belirlenen inançlar olarak ifade ederken; Lindsey’e (2016) göre ise sosyal bağlamlar aracılığıyla her iki cinsle ilişkili olan kültürel ve sosyal özellikler olarak tanımlanmaktadır. Başka bir tanımda ise

Güneri (2003) toplum ve kültür aracılığıyla kadın ve erkek cinsine yönelik belirlenen toplumsal cinsiyet (gender) kavramını bireylerin benimsemiş olduğu görevler, sorumluluklar, haklar, roller ve davranış kalıpları olarak nitelendirmektedir. Toplumsal cinsiyet kavramı toplumdan topluma, kültürden kültüre ve hatta kişiden kişiye değişiklik gösterebilen bir kavram özelliğine sahiptir.

Toplumsal cinsiyet (gender) ve biyolojik cinsiyet (sex) kavramları hala tam anlamıyla birbirinden ayrı kavramlar olarak düşünülmemektedir. Bunun temel sebebi ise iki kavramın anlam olarak birbiriyle eşdeğer olduğu düşünülmektedir. Çoğunlukla birbirleri yerine kullanılan kavramlar bu anlam kargaşası içerisinde kendilerine bir yer bulamamıştır. Cinsiyet özelliklerinin zemin hazırladığı toplumsal cinsiyet kavramı toplum tarafından ortaya çıkarılan ve iki cinsin yerine getirmesini beklediği roller bütünlüğü olarak ifade edilebilir.

Toplum yapısının en küçük ve en temel toplumsallaştırma birimi olarak kabul edilen aile, kadın ve erkek cinslerinin ilk toplumsallaşmaya başladığı, toplumsal değerleri ve rolleri aldığı birimdir. Aile yapısı kadın cinselini zayıf, naif, kırılğan, duygulu ve korunmaya muhtaç; erkek cinselini ise sert, dayanıklı, güçlü, egemen ve yöneten birey olarak toplumsallaştırmaktadır. Tüm bu değerler sistemi içerisinde yer alan çocuk, ilk bilgisini ve bu bilgi doğrultusunda cinselliğini tüm bu değerlere göre benimseyecektir. Bu toplumsallaşma sürecinin sonunda giyim ve kuşam, arkadaş seçimi, eğitim ve meslek seçimine kadar insanın bir toplumsal varlık olarak karşılanacağı tüm toplumsal olgular ve gerçekleştirilen tutum ve davranışlarda bir anlam belirlenmiş olacaktır (Aziz, 1995).

1.2.3. Toplumsal Cinsiyet ve Roller

Rol kavramı, bir toplumda bireyin bulunduğu konumu ve bu komuna bağlı oluşan sorumlulukları ifade etmektedir. Başka bir ifade biçimiyle bireyin sosyal yapı içerisindeki yerini ve sorumluluklarını ifade etmektedir (Spence, 1985, akt. Dökmen, 2010). Bu doğrultuda kadınlara ve erkeklere bahsedilen roller bütününe ise “toplumsal cinsiyet rolleri” denilmektedir (Dökmen, 2010). Toplumsal cinsiyet, kendimizi, ilişkilerimizi, toplumumuzu ve çevremizdeki kültürü tanımlamak için önemli bir kavramdır. Çünkü toplumdaki bütün normlar, değerler, tutumlar ve algılar cinsiyete dayalı kavramsallaştırmadan etkilenmiş ve toplumdaki hem kişisel hem de sosyal ilişkileri etkilemiştir (Eke, 2006). Toplumda kadının anneliği, bedeni, güzelliği ve

duyguları temsil ettiği düşünülürken; erkeğin ise kültürü, gücü, akli ve uygarlığı temsil ettiği düşünülmektedir (Arslan, 2012).

Dökmenin (2004) ifade biçimiyle toplumsal cinsiyet rolleri toplumun gözündeki davranış kalıpları olarak nitelendirilebilir. Erkeksi ve kadınsı davranışlar bütünü ise toplumun bireylere atfetmiş olduğu kalıplar doğrultusunda yaşamını sürdürmesini belirtmektedir. Toplum tarafında oluşturulan bu kalıplar sadece cinsiyete bağlı olarak ortaya çıkmamaktadır aynı zamanda bireylerin içinde bulunduğu toplum yapısına göre de farklılık gösterebilmektedir.

Toplumsal cinsiyet rolleri bazen toplum içerisinde kesimden kesime farklılık göstermekte bazen de bireyden bireye farklılık gösterebilmektedir. Kişilerin bu rolleri öğrenmesi, toplumsallaştırması ve içselleştirmesi toplumsal cinsiyet rolleri olarak karşımıza çıkmaktadır (Pira ve Elgün, 2006). Bem (1983) toplumsal cinsiyet rollerini daha da indirgeyerek, çocuğun dünyaya gelmeden başladığını ifade etmiştir. Çocuğa hangi kıyafetlerin giydirileceği, hangi oyuncaklarla oynayabileceği ve uygun meslek gruplarının belirlenmesi gibi konuların yalnızca çocuğun biyolojik özellikleriyle ifade edilemeyecek boyutta olduğunu belirtmiştir. Toplumsal cinsiyet rolleri küçük yaşlardan itibaren öğrenilmeye başlamaktadır ve bu öğrenme süreci gelecekte kişilerin vereceği kararları etkileyebilmektedir.

Toplumsal cinsiyet rolleri kapsamında toplumun kadın ve erkeğe ithaf etmiş olduğu roller, kişilerin seçtikleri spor branşlarını da etkilediği görülmektedir (Kağıtçıbaşı, 1982). Örneğin, sporun toplumlar arasındaki yaygınlaşma sürecindeki önemine dair, erkek çocuklarının cinsiyetin getirdiği özellikleri geliştirmeleri açısından aileleri tarafından desteklenmektedir. Kız çocuklarının ise kendilerini koruma ve sahip oldukları yapısal profilden dolayı kuvvet ve yüksek rekabet gerektiren spor dallarından uzak durması gerektiği düşünülmektedir. Bu nedenlerden ötürü erkeklere oranla kız çocuklarının spora katılımının daha düşük olduğu öne sürülmektedir (Koca ve Bulgu, 2005).

Toplumsal yapı içerisinde belirli başlı yanlış öğretiler sonrasında yanlış algıların ortaya çıkmasına sebebiyet vermektedir. Örneğin toplumun ataerkil bir yapıya sahip olmasından ötürü erkeğin egemen olması ve bu egemenliğini kadının üzerinde kullanabileceği gibi bir takım yanlış anlaşılmalarda bu süreçte ortaya çıkan yanlış öğretilerin bir sonucudur. Tüm bu nedenlerden ötürü, toplumsal cinsiyet rolleri

toplumun temel yapı taşları işbirliğiyle yeniden üretilerek bireye doğru bir ifade biçimiyle aktarılmalıdır. İlk amacımız toplumsal cinsiyet ayrımını ortadan kaldırarak, yerini toplumsal cinsiyet eşitliğine bırakmak olmalıdır (Pehlivan, 2018).

1.2.4. Toplumsal Cinsiyet Kuramları

Toplumsal cinsiyet rollerinin nasıl ortaya çıktığı ve gelişim gösterdiğiyle ilgili çeşitli kuramlar mevcuttur. Bu bölümde toplumsal cinsiyet rollerinin oluşumunda etkili olan temel kuramlara yer verilmiştir.

Şekil 6: Toplumsal Cinsiyet Kuramları Görseli

1.2.4.1. Psikanalitik Kuram

Kişilik gelişimine yönelik yaptığı ilk açıklamalarla Sigmund Freud belki tartışma oranının en yüksek olduğu ve özellikle feministlerin eleştirilerine maruz kalan Psikanalitik kuramın yaratıcısıdır. Bu kuram ile birlikte Freud, çocukların cinsel duyguları olduğunu belirten ilk bilim insanı olarak bilinmektedir (Dökmen, 2004). Freud, bu kuramında kişilerin psikoseksüel gelişiminin beş dönemde gerçekleştiğini ifade etmektedir: Oral, anal, fallik, latent ve genital (Dökmen, 2018). Kavuncu (1987) bahsedilen tüm dönemleri olması gereken şekilde tamamlayan bireylerin geri kalan hayatlarında sağlıklı bir kişiliğe kavuşacağını aksi bir durumda ise cinsiyet rolleri çerçevesinde bir anlam karmaşasıyla karşı karşıya kalacağını ve bunun sonucunda da psikolojik açıdan sağlığını kaybedebileceğini belirtmektedir.

Freud'un Psikanalitik kuramı çerçevesinde toplumsal cinsiyet rollerinin kazanılmasında etkili olan üç dönem mevcuttur. Birinci ve ikinci dönem olarak anılan oral ve anal dönemlerde çocuklar, cinsiyetler arasındaki farkların henüz farkında değillerdir (Fast, 1990). İkinci dönem yani diğer adıyla fallik dönemin başlangıcında ise cinsiyet farklılıklarının farkına varmaya başlarlar ve beş yaş itibarıyla de cinsel

kimlik sahibi olurlar. Toplumsal cinsiyet rollerinin kazanıldığı üçüncü dönem yani ödipal dönemde çocuklar aynı cinsten ebeveynler ile özdeşim başlatarak erkeksi ve kadınsı davranışları öğrenmeye başlamaktadır. Ödipal dönemde özdeşim gerçekleşikten sonra çatışmaların sona ermesiyle ahlak yargılamasının bir sonucu olan süper ego gelişmektedir (Dökmen, 2018).

1.2.4.2. Sosyal Rol Kuramı

Bu yaklaşım çerçevesinde cinsiyet rolleri, öğrenme ve bilişsel mekanizma sayesinde şekillenmektedir. Bu yaklaşımın temel savunusu ise cinsiyet rollerinin doğuştan değil, sonradan kazanılmış olmasıdır. Bu doğrultuda sosyal rol kuramı, kadın ve erkek arasında bahsi geçen farklılıkların, her iki cinsiyetinde farklı roller üstlenmesinden meydana geldiğini savunmaktadır (Wood ve Eagly, 2002). Kadın ve erkek cinsine toplum içerisinde farklı statüler verilmiş, hiyerarşik sistem içerisinde erkek daha yüksek statülere sahip bir varlık olarak belirlenmiştir. Ortaya çıkan bu farklılık her iki cinsin davranışlarını ve özelliklerini etkilemektedir. Ve bu doğrultuda kadın ve erkeğin rollerinin değişmesi, cinsiyet farklılıklarının da değişmesine sebep olacaktır (Eagley, 1983; Akt: Dökmen, 2018). Schmitt'e (2003) göre kadın ve erkek cinsiyeti, cinsiyetlerine ait rollere doğuştan sahip olma eğiliminde değildir. Bu çerçevede kadın ve erkek cinsinin farklı olarak sosyalleşme süreçleri cinsiyet farklılıklarının oluşmasında etkili olmaktadır. Dulin'e (2007) göre bu farklılıklar kültürel yapının aksine aile ve toplum tarafından inşa edilmektedir. Başka bir ifade biçimiyle toplumun her iki cinsiyete yüklemiş olduğu roller çerçevesinde; kadınların yerine getirmesi beklenen roller dişil cinsiyet rollerini belirlerken, erkeklerin ise eril cinsiyet rollerini belirlemektedir.

Kadın ve erkek cinsiyetleri farklı psikolojik özellikler sergilemektedirler. Bu farklı davranışların açıklaması ışığında kadın her iki cinsiyet birbirinden ayrı olarak evrimleştikleri için psikolojik olarak da birbirlerinden farklıdır ve dolayısıyla sosyal rolleri de farklılık göstermektedir. Tanımlanan roller doğrultusunda günümüzde birçok kadın, endüstri mühendisinin önemli bir bölümünü oluşturmasına rağmen erkeklere kıyasla söz hakkı ve gücü daha azdır. Yine aynı şekilde erkeklere kıyasla daha az ücret almakta ve hiyerarşik örgüt içerisinde üst seviyeye nadiren ulaşabilmektedir (Güldü ve Kart, 2009).

1.2.4.3. Biyolojik Kuram

Kadın ve erkek cinsiyeti arasında gerek kromozom yapısı, hormonlar, vücut yapısı gerekse de üreme organları gibi bir takım biyolojik farklılıklar vardır. Erkek de XY kromozomu, kadın da ise XX kromozomu mevcuttur. Kadının üreme organı yumurtalık iken erkeğin üreme organı testistir. Kadın cinsiyetine özgü hormon olarak östrojen salgılamakta, erkek ise androjen salgılamaktadır. Her iki cinsiyetin görünüşleri ve vücut yapıları birbirinden oldukça farklıdır ancak bu farklılık kadın ve erkek cinsiyetleri için bir tarafın diğerine göre daha üstün, daha yetenekli, daha başarılı veya diğerinin daha zayıf, daha yeteneksiz ve daha başarısız olduğunu göstermemektedir. Toplumun onaylamış olduğu cinsiyet rollerini, ayrımcılığı ve eşitsizliği açıklayabilmek için biyolojik farklılıklar yeterli dayanağa sahip değildir (Değe, 2018).

Kadın ve erkek arasındaki farklılıklara tarihsel süreç içerisinde birçok açıklama getirilmiştir. Biyologlar ortaya çıkan temel farklılığın sebebini her iki cinsiyetin farklı olmalarından ötürü üstlendikleri rollerle ilişkilendirmiştir. Rollerin farklılaşmasını sağlayan unsur ise kadının doğurgan olması, erkeğin ise bu özelliğe sahip olmamasıdır (Güldü ve Kart, 2009).

Kadınların çocuk doğurması ve çocuğun doğduğu andan itibaren tüm bakımıyla ilgilenmesi biyolojileriyle eşleştirilmektedir. Annelik kadınların ilk rolü olarak görülmektedir. Kadının sorumlulukları ev içi ile sınırlandırılmış olduğu için yaşamı daha pasif olarak sürdürmektedir. Erkeğin ise bu durumda yerine getirmesi gereken rolü ihtiyaçları karşılayabilmek için aktif olarak çalışmaktadır. Sınırları çizilmiş olan ev olunca tüm ev işleri kadının sorumluluğu altındadır. Günümüze kadar gelen süreç içerisinde kadınların kamusal alana katılımlarıyla birlikte kadının ev içindeki sınırları azalmış olmasına rağmen ev işleri ve çocuk büyütme gibi konulardan sorumlu tutulan taraf hala kadınlardır (Değe, 2018).

1.2.4.4. Sosyal Öğrenme Kuramı

Psikanalitik kuramının tam tersi olan sosyal öğrenme kuramında doğrudan bir cinsiyet tipi değerlendirmesi mevcuttur. Bu kuram çerçevesinde Bandura'nın öne sürmüştüğü öğrenme süreçlerinin, çocukların cinsiyete özgü davranışları edinmesinde ve davranış kazanmasında etkisinin olduğu ifade edilebilmektedir. Sosyal öğrenme kuramına göre kız ve erkek çocuklar kendilerine uygun olan veya olmayan davranışları elde ederken ödüllendirmenin, cezalandırmanın ve yetişkinleri gözlemlemenin önemi büyüktür (Bussey ve Bandura, 1999; Bandura, 1986; Mischel, 1966).

Toplumsal cinsiyet rollerinin kazanımında ebeveynlerin önemini vurgulayan sosyal öğrenme kuramına göre çocukların anneleri ve babaları ile özdeşmeleri genellikle gözlem yoluyla gerçekleşmektedir. Çocuk, bu süreçte gerçekleştirdiği davranışına bir tepki beklemektedir, anne ve babanın onaylayan veya onaylamayan ifadeleri çocuğun davranışı tekrar etmesini veya davranışı reddetmesini sağlamaktadır (Miller, 2008).

Bu kuram psikanalitik kuramın benimsediği toplumsal cinsiyet rollerinin genlerle aktarıldığı reddetmektedir. Çocukların gözlem yaparken pasif değil, aktif olduğunu; bu gözlem sonucunda kendilerine yakın olan toplumsal cinsiyet rollerini benimsediklerini savunmaktadır (Moi, 2005). Çocuklar ebeveynleri, öğretmenleri, arkadaşları ve medya ile kısacası çevresinde var olan her şey aracılığıyla gözlem davranışını gerçekleştirerek kendisini tanımaktadır. Miller'e (2008) göre çocuk toplumsal cinsiyet rollerinin oluşmasında sosyal önemin farkına vardıkça, davranışların bütününe daha çok dikkat etmektedir ve davranışlarını bu doğrultuda gerçekleştirmektedir. Sosyal öğrenme kuramı, toplumsal cinsiyet rollerinin oluşumunda çocuğun çevreyle olan etkileşimini vurgulamaktadır (Basow, 1997).

1.2.4.5. Bilişsel Gelişim Kuramı

Jean Piaget tarafından ortaya atılan Bilişsel gelişim kuramı Kohlberg tarafından da esinlenerek geliştirilmiştir. Bu yaklaşım doğrultusunda toplumsal cinsiyet rollerinin kazanılmasında bilişsel süreçlerin önemi büyüktür. Sosyal öğrenme kuramının tersine, bilişsel gelişim kuramında çocuklar toplumsallaşma sürecinde aktif olarak rol oynamaktadır. Bu süreç içerisinde çocuk kendi davranışını biçimlendirmekten sorumludur ve bu işleme kendi kendini sosyalleştirme denilmektedir (Franzoi, 2006).

Jean Piaget'e göre çocuklar hayatları boyunca bir dizi basamağa bağlı kalarak hareket edeceklerdir. Bu teoriye göre Kohlberg, çocukların bu basamakları tırmandıkça toplumsal cinsiyet rollerine erişebileceğini savunmaktadır. Temelde kuram, çocukların dünyayı algılayış biçimleriyle ilişkilidir; bu kurama göre çocuklar ancak kendi cinsiyet rollerini öğrenirlerse basamak atlayabilirler (Paludi, 1998).

Kohlberg çocukların rol gelişimlerini 3 aşamada tamamladığını belirtmektedir (Dökmen, 2018).

- ≈ 2 ve 3,5 yaşları arası cinsiyeti etiketleme dönemi,
- ≈ 3,5 ve 4,5 yaşları arası cinsiyetin kararlılığı dönemi,
- ≈ 4,5 ve 7 yaşları arası cinsiyetin değişmezliği dönemi.

Çocuklar cinsiyeti etiketleme döneminde ilk olarak kendilerini kız ya da oğlan olarak bir cinse dâhil ederler ve bu farkında olma süreci 2 yaşından itibaren başlamaktadır. Belli özelliklerle hemcinsleriyle özdeşim kurmaktadır. Kendi kategorilerini anladıkları takdirde, gelecekteki davranışlarını şekillendirecek yapıyı kavramış olacaktırlar (Helgeson, 2012). Cinsiyetin kararlılığı döneminde, çocuklar sahip olduğu cinsiyet özelliklerinin sürekliliğini anlamaya başlar; büyüdükçe cinsiyet özelliğinin değişmeyeceğini bilmektedir. Ve son olan cinsiyetin değişmezliği evresinde ise çocuklar artık ne olursa olsun cinsiyetlerinin değişmeyeceğini kabul etmişlerdir (Dökmen, 2018).

1.2.4.6. Toplumsal Cinsiyet Şema Kuramı

Sandra Lipsitz Bem tarafından çıkarılan toplumsal cinsiyet şema kuramı, bilişsel gelişim kuramının ve sosyal öğrenme kuramının özelliklerini taşıdığı ifade edilmektedir. Arıcı (2011) toplumsal cinsiyet şema kuramını, bir bireyde kadın ve erkek cinsiyetine özgü rollerin bir arada bulunabileceğini dahası bulunmasının gerekli olduğunu ve bu yönüyle geleneksel kuramlardan ayrıldığını söylemektedir.

Toplumsal cinsiyet şemasına göre bilgisini işleyen bir kişi, dünyadaki hareketleri algılayarak cinsiyete özgü çağrışımları temel almaktadır. Cinsiyet ayrımının net olarak belirtildiği bir toplumda yetişen çocuk, cinsiyet rollerini bu doğrultuda kategorize ederek “kadınsı” ve “erkeksi” rollerini öğrenirler (Bem, 1983; Akt: Erzeybek, 2015). Toplumsal cinsiyet şema kuramının gelişimi çocuğun gözlemleri doğrultusunda kültürel tanımları öğrenmesiyle gerçekleşir. Çocuk yaşamı boyunca cinsiyetle ilgili öğrendiği tüm bilgileri bu şemaya göre değerlendirir ve bunun sonucunda da şemalar oluşmaya başlar (Bem, 1981). Örnek verilmesi gerekirse “nazik” ve “bülbul” gibi özellikler kadınsı özelliklere “atılğan” ve “kartal” gibi özellikler ise erkeksi özelliklere yerleştirilir. Toplumsal cinsiyet şeması her iki cinsiyetin özelliklerinin algılanması açısından temel bir çerçeve oluşturmaktadır (Dökmen, 2018).

1.3. Toplumsal Cinsiyet Önyargıları

İngilizcede “*Prejudice*” olarak karşımıza çıkan önyargı kavramı, Türk Dil Kurumuna göre “*Bir kimse veya bir şeyle ilgili olarak belirli şart, olay ve görüntülere dayanarak önceden edinilmiş olumlu veya olumsuz yargı, peşin yargı, peşin hüküm, peşin fikir*” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2019). Literatür incelemesi sonucu önyargı kavramının birçok tanımına rastlamak mümkündür. Önyargı ya da diğer ifadeyle peşin hüküm, bir grubun üyelerine yönelik olumsuz tutumlardır (Brown, 1998). Başka bir tanımda ise önyargı, (gerçeklik payının olup olmadığı sınanmamış kişinin geçmiş deneyim ve durum anındaki duygu durumuna bağlı olarak kalıplaşmış inançlarla ifade edilmektedir (Marshall, 1999; Vatandaş, 2007). Önyargı belirli bir süreç içerisinde kartopu misali, her gün bünyesine yeni bir şey ekleyerek toplumsal bir boyuta erişmektedir.

Önyargılar bilişsel, duygusal ve davranışsal öğeler sonucu meydana gelmektedir. Önyargı sahibi olduğumuz grupla ilgili algılarımız, düşüncelerimiz bilişsel öğeyi; grupla ilgili duygularımız duygusal öğeyi; o gruba yönelik her türlü hareketimiz ve davranışımız ise davranışsal öğeyi oluşturur. Bu doğrultuda ortaya çıkan kalıpyargılar, önyargıların hem nedeni hem de sonucudur (Dökmen, 2018). Önyargılar, kalıpyargılar gibi çeşitlilik gösterebilmektedir; toplum içerisindeki azınlık ya da yabancı gruplara ilişkin olumsuz olarak nitelendirilen davranışlar ve düşünceler yaygın olarak bilinen önyargılardır. Karşılaştığımız en sık önyargı çeşidi olarak cinsiyet önyargıları gelmektedir (Bilgin, 2003). Vatandaş’a (2007) göre cinsiyet önyargıları iki bireyin hangi noktalarda birbirlerinden farklılık gösterdiklerine bakılarak ve toplumun bireylere atfetmiş olduğu davranış kalıplarına uygun olarak davranmaları gerektiğine ilişkin inançları ifade etmektedir.

Önyargı ayrımcılığın temelini oluşturmaktadır. Cinsiyet önyargıları, aslına her iki cinsiyete yöneliktir; ancak kadına yönelik olan önyargılar daha kuvvetli ve belirgindir. Toplumun yarısını oluşturan kadınlara yönelik yapılan ayrımcılığın daha şiddetli olması da bunu destekleyici niteliktedir (UNESCO Bangkok, 2007). Kız çocuklarının okutulmasına gerek olmadığı düşüncesi bu konuda verilebilecek en güzel örnekler arasındadır. Kadının çalışmaması ve yerinin evi olması gerektiği başka bir örnek olarak karşımıza çıkmaktadır (Gürsözlü 2012).

Dökmen'e (2018) göre günümüzde rastladığımız çoğu araştırma aslında önyargıların azaldığını göstermektedir ama işin diğer yüzü olan bu bilginin aldatıcı payının da olduğu belirtilmektedir. Brown'a (1998) göre ise değişen normlar beraberinde cinsiyet önyargılarının açıkça belirtilmesi yerine sembolik olarak, dolaylı ya da gizli şekillerde ortaya çıkan önyargılar ve ayrımcılıkla belirtildiğini ifade etmektedir. Gruplararası önyargılar artık düşmanlık biçiminde değil de, daha çok önyargılı olunan gruptan uzak durma veya o gruba ortaya çıkan ilişkilerden kaygı duyma biçiminde karşımıza çıkıyor. Önyargıların şekil almış bu yeni haline "modern", "yeni", "dolaylı", "gizli" gibi isimler verilmektedir (Brown, 1998; Dökmen, 2018).

1.4. Toplumsal Cinsiyet Ayrımcılığı

Ayrımcılık (discrimination) kişilerin veya belirli bir grubun doğuştan sahip olduğu ya da sonradan elde etmiş olduğu özellikler bakımından toplumun bir kısmı tarafından bilerek ve isteyerek dışlanması, ayrımcılık unsuruna maruz kalması olarak ifade edilmektedir (Tuğsavul, Karagöz ve Soyduñ, 2017). Başka bir tanımda ise Bilgin (2003) ayrımcılığı "bir kişinin belirli bir gruba aidiyet duyması sonucu karşılaştığı olumsuz tutum ve davranışlara maruz kalması" olarak tanımlamaktadır. Toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılık denildiğinde ise genellikle akıllara gelen ilk bulgu kadınların cinsiyetleri doğrultusunda uğradıkları ayrımcılıktır (Aksu, 2012). Diğer bir deyişle ayrımcılık, kadınların gerçekleştirebileceği görevlerin ve işlerin kısıtlanması, engellenmesi veya yasaklanması olarak tanımlanmaktadır (Özkanlı ve Korkmaz, 2000). "Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi'nin (CEDAW)" 1. Maddesi kadınlara karşı yapılan ayrımcılığı şu ifadelerle tanımlar:

"Bu sözleşmeye göre, kadınlara karşı ayırım deyimi, kadınların, medeni durumlarına bakılmaksızın ve kadın ile erkek eşitliğine dayalı olarak politik, ekonomik, sosyal, kültürel, medeni veya diğer sahalardaki insan hakları ve temel özgürlüklerinin tanınmasını, kullanılmasını ve bunlardan yararlanılmasını engelleyen veya ortadan kaldıran veya bunu amaçlayan ve cinsiyete bağlı olarak yapılan herhangi bir ayırım, mahrumiyet veya kısıtlama anlamına gelecektir" (CEDAW, 2019).

Erkek egemen bir toplum üzerinde karşılaştığımız ayrımcılıkların en üst sırasında cinsiyet ayrımcılığı yer almaktadır. Toplumun bazı kesimlerinde kız çocuklarının okutulmaması, ev işlerine yardımcı olmakla yükümlü olması ve bu doğrultuda kendisini ev işleriyle bağımlı hissetmesi, erkek çocuklarına oranla çoğu alanda ikincil planda olması cinsiyete dayalı yapılan ayrımcılıkların başında gelmektedir. Başka bir ifadeye göre cinsiyet ayrımcılığı toplum içerisinde kadınların temel hizmetlerden yoksun bırakılmasına, erkeklere kıyasla eşit olmayan koşullarda yaşamasına, şiddete maruz kalmasına, siyaset ve çalışma yaşamında erkeklere oranla daha düşük seviyelerde temsil edilmesine yol açmaktadır (Akin ve Özvarış, 2006; Demirbilek, 2007). Toplumsal cinsiyete dayalı yapılan ayrımcılık, erkek egomanyası tarafından oluşturulan bakış açısıyla, güç dengeleri üzerinden sistematik bir şekilde kadına yönelik ayrımcılık olarak da ifade edilmektedir (Tuğsavul ve diğerleri, 2017). Cinsiyete yönelik yapılan ayrımcılık pek çok alanda varlığını sürdürmektedir. Bu alanlar göz önünde bulundurulduğunda eğitim alanı ve iş alanı en çok cinsiyet ayrımının yapıldığı alanlar olduğu söylenebilir (Dökmen, 2018). Yapılan bu ayrımcılığın temel sebebi biyolojik farklılıkların zemin hazırlaması ve devamında da toplumsal cinsiyet rollerinin bu ayrımcılığı belirginleştirmesidir (Değe, 2018).

1.5. Toplumsal Cinsiyet ve Spor

Tarihsel süreç incelendiğinde önceleri herhangi bir cinsiyet ayrımına gidilmeden insanlar hayatlarına devam edebilmek için birlikte çalışmış ve birlikte hareket etmişlerdir. İnsanlar ilk çağlarda zorlu yaşam koşulları karşısında hayatlarını idame ettirebilmek için gerektiğinde avlanmış, koşmuş, savaşmış kısacası çeşitli fiziksel aktivitelerde bulunmuştur. Kadınlar neslin devamlılığını sağlayan bireyler olduğu için toplumda anaerkil bir yapılanma söz konusu olmuştur. Toplumun diğer yarısını oluşturan erkekler ise ailenin korunması ve yaşamın devam etmesi için bu dönemde çalışmakla yükümlü olan bireyler olarak nitelendirilmişlerdir (Bişgin ve Bişgin, 2001). Tarihsel süreç içerisinde sporun ortaya çıkışı ve gelişimi insanların zorlu yaşam koşulları karşısında gösterdiği mücadele ile paralellik göstermektedir. Bireylerin göstermiş eylemler, zaman içerisinde amaçsal olarak değişiklik göstermiş ve beraberinde bir takım kurallar dizini ile günümüzde spor olarak adlandırılan hareket bütünlüğünün esasını oluşturmuştur (Mirzeoğlu, 2003).

Toplumsal sistemde yerini sağlamlaştırmış olan spor, aslında önemli bir birleştirici niteliğindedir. Ama buna rağmen toplumsal cinsiyetin kabul etmiş olduğu yargılardan nasibini alarak, toplumsal cinsiyet normlarına paralel bir şekilde kendisine ortam oluşturmaktadır. Spor daha çok fiziksel güç ve mücadele ile ilişkilendirildiği için, aslında fark etmeksizin bu özelliklerle erkeklere atıf yapılarak, kadını bu alan içerisinde marjinalleştirmiştir (Arslan, 2018). Toplumsal düzen içerisindeki kadının var olan statüsü, kadınların spora katılımı noktasında da önemli bir belirleyicidir (Gökdağ, 2018). Kadınların hangi spor dalını seçmesi gerektiğine veya hangi spor dalına daha yatkın olduğuna aslında toplumun bakış açısı karar vermektedir.

Spor ortamı içerisinde kadının adı geçtiği zaman akıllara bir takım bulgular gelmektedir. Bunlardan ilki kadın bedeninin narin, kırılğan, zayıf ve korunmaya muhtaç olduğudur. Bir başka bulgu ise spor ortamının kadını algılayış şekli, güzellik kavramı çerçevesinde şekillendiğidir. Bu bulgu önemli perspektif olarak nitelendirilebilir (Söyler, 2014). Bahsi geçen bu özelliklerden yola çıkarak kadın sporun bünyesinde daha az gücün, daha az temasın, daha az şiddetin ve daha az mücadelenin olduğu spor branşlarında kabul görmüştür. Ve kadınların fizyolojik ve anatomik yapısı vurgulanarak kısmen de olsa erkeklere atfedilmiş olan spor alanlarından yoksun bırakılmışlardır (Arslan, 2018).

Özbey ve Güzel'e (2011) göre tarihsel süreç göz önünde bulundurulduğunda kadınların spora katılımının uzun bir geçmişi vardır. Bu süreç aynı zamanda bölünmenin gerçekleştiği ve bunun sonucunda da ayrımcılığın ortaya çıktığı süreç olarak nitelendirilebilmektedir. Yunan Olimpiyatlarında belirli bir dönemde kadınların izleyici olarak bile dâhil olamaması aslında spor ortamında bahsedilen ayrımcılığa bir örnek olarak gösterilebilmektedir. Kadınların birçok alanda olduğu gibi spor ortamından da mahrum bırakılmasının örneklerine Viktorya dönemine dayandırılan kültürün izinden ve Yunan Olimpiyatlarına ilişkin elde edilen kayıtlardan, ayrımcılığın genel bir boyutta olduğu ve neredeyse her yerde karşımıza çıktığı söylenebilir (Yaprak, 2006).

Toplumda yer alan bütün bireyler cinsiyet farkına bakılmaksızın bütün fiziksel aktivitelere eşit oranda katılma hakkına sahiptir. Ama toplum tarafından atfedilen kalıp yargılar, toplumsal baskılar, toplumsal roller çerçevesinde yerine getirilmesi gereken sorumluluklar, spora katılım noktasında eşit fırsat olanağının olmaması, ekonomik

imkânların yetersizliği ve taciz gibi bir takım faktörler kadınların spor ortamından uzak kalmasına sebep olmaktadır (Bialeschki ve Michener, 1994; Dwyer, Allison, Goldenberg, Fein, Yoshida ve Boutilier, 2006; Henderson ve Bialeschki, 1991; Harrington, Dawson ve Bolla, 1992; Akt: Arslan, 2012). Tüm bu olumsuzluklar dâhilinde kadınların ve kız çocuklarının tüm alanlarda desteklenmesi ve cinsiyet eşitliğinin sağlanabilmesi için önemli gelişmeler sağlanmıştır (United Nations, 2007; Özbey ve Güzel, 2011).

1.6. 21. Yüzyıl

Son elli yıl içerisinde dünyada yaşanan değişimler göz ardı edilemeyecek kadar önemlidir. Neredeyse bütün teoriler ve değerler hızlı bir şekilde önemi kaybetmekte, eskimekte ve yerini yeni oluşumlara bırakmaktadır. Çoğu zaman yaşanan bu değişimler karşısında bireyler uyum sorunu yaşamaktadır çünkü böylesine hızlı bir değişim süreciyle insanlık daha önce hiç karşılaşmamıştır. Toplum şuan da sanayi olarak adlandırılan toplumundan, bilgi toplumuna geçmenin sıkıntısını çekmektedir. Yok sayılamayacak bir gerçek var ki bahsi geçen dönem içerisinde devrim niteliğinde sayılan iki büyük gelişme yaşanmıştır. Bunlardan ilki 18. yüzyılın sonlarında başlayıp, 19. yüzyılda gerçekleşmiş olan Sanayi Devrimi'dir ve 20. yüzyılın ikinci yarısında orta çıkan İletişim-Bilişim Devrimi'dir (Yaka, 2017).

Sanayi devrimiyle birlikte insan hayatında köklü değişimler gerçekleşmiştir. Telgraf ve telefon cihazları bu hızlı değişimin gerçekleşmesindeki unsurlar arasında gösterilmektedir. Ulaşım ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler toplumların hayatını önemli oranda değiştirmiş ve geliştirmiştir. 1970'li yıllarda araştırmacılar tarafından Sanayi devriminin etkisinin azalmasına ve iletişim teknolojilerinin büyük değişim geçirmesine sebep olacak yeni döneme dikkatini yöneltmişlerdir. Bu yeni dönem için bilişim devrimi veya bilgi çağı gibi adlandırmalar yapılmıştır. Bilgi işlem sistemi içerisinde meydana gelen gelişmeler insanların anında haberleşmesine ve veri transferlerine imkân tanımıştır. İnternet sistemi sayesinde gerçekleşen bu iletişim ağı dünyanın her tarafında yaygınlaşmaktadır (Atasoy, 2004).

İletişim devrimi beraberinde demokrasiyi yani bireysel hak ve özgürlüğü getirmiştir ve tüm toplumlar bu sayede evrensel insanlık haklarından haberdar olmuşlardır. İletişim, bugün geldiği nokta itibariyle insanlık tarihinde çok büyük bir öneme sahiptir. Toplumların birbirlerini daha iyi tanımalarına ve ilişkiler bütünü

insanlar tarafından daha kolay gerçekleşmesine imkân tanımıştır. Her büyük değişim bünyesinde sadece olumlu değil aynı zamanda belirli olumsuzlukları da barındırmaktadır. Örneğin iletişimin son geldiği nokta itibariyle günümüzde siyasal, ekonomik ve sınıfsal gibi birçok alanda çatışmaların yanı sıra kültür ve kimlik çatışmalarına da sebep olmaktadır (Yaka, 2017).

Genel olarak insanlık için bu kadar öneme sahip gelişmenin, özellikle kadınlar için o kadar önemli bir yeri yoktur çünkü Cumhuriyet tarihinden önce kadının bir değeri yoktur. Eşitlik söz konusu olmadığı için kadın yasal haklara sahip olarak görülmemiş ve eğitim olanaklarından kısıtlı bir şekilde yararlanmıştır. Kadın eski tarihlerden beri haksızlığa uğramıştır. Atatürk'ün önderliğinde önemli görevler üstlenen ve başarıyla tamamlayan kadın Cumhuriyetin ilan edilmesinde büyük etki ve fayda sağlamıştır. Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk 1923 yılında İzmir'deki konuşmasında şu ifadeleri kullanmıştır: “Şuna inanmak lazımdır ki, dünya yüzünde gördüğümüz her şey kadının eseridir.” Büyük Önder ifade etmiş olduğu sözleriyle kadının gerek zekâsını gerekse de yaratıcılık ve cesaretini bir kez daha vurgulamıştır (Onuk, 2013).

21. yüzyıl kavramına bu araştırma kapsamında bu denli önem verilmesinin sebebi Türk kadınının Türk erkeği ile eşit seviyeye gelebilmesi için elde etmiş olduğu haklardır. Bu haklar maddeler şeklinde aşağıda listelenmiştir.

- ≈ 1924 Eğitim ve Öğretim Hakkı
- ≈ 1925 Kılık Kıyafet Kanunu
- ≈ 1926 Medeni Kanunu
- ≈ 1930 Seçme Hakkı
- ≈ 1933 Muhtar Seçilme Hakkı
- ≈ 1934 Seçme ve Seçilme Hakkı

Atatürk'ün ölümünden sonra tüm açıklığıyla ortaya çıkan bir görüntü vardır ki; Cumhuriyetin ilan edilmesiyle beraber kadına pek çok alanda yasalar getirilmiş olmasına rağmen, neredeyse her alanda gelişmiş ülkelerin oldukça gerisinde kalmış durumdadır. Atatürk'ten sonra kadının gücü göz ardı edilerek yeterli bir şekilde kullanılmadığından dolayı laik eğitim sistemi başta olmak üzere Türk kültürünü oluşturan ve yansıtan değerler yok olmaktadır. Atatürk 1926 Türk Medeni Kanunu altında kadına en çok değeri vermesine rağmen Cumhuriyet itibariyle o zamandan beri

gerek haklarda, eğitimde ve yaşamda erkeklere kıyasla hep bir eşitsizliğe maruz kalmıştır (Onuk, 2013).

20. yüzyıldan 21. yüzyıla geçiş sürecini tanımlamamıza yarayan en önemli olgulardan birisi, sanayi toplumundan “bilgi toplumu” aşamasına geçmek olmuştur. Bu sürecin tetiklediği olgulardan birisi konumuzla ilgili olarak vurgulamak gerekirse, “kadın” olmuştur. Günümüzde yeni gelişen ve açılan iş kollarının daha çok bilgi, beceri ve en önemlisi insan ilişkileri konusunda başarılı olmayı gerektirmesi, kadının iş imkânlarını daha da arttırmıştır. Bu sosyo-ekonomik gerçeklik ile feminizmin ekonomik ve bireysel özgürlük söylemleri bir araya gelince, kadın her alanda ön plana çıkmaya başlamıştır (Özkuş, 2011).

Alan yazın incelemesi sonucunda toplumsal cinsiyet ve spor ile ilgili yapılmış çalışmalar ve çalışmalara ilişkin bilgiler aşağıda tablo içerisinde verilmiştir. Ayrıca Kadir Has Üniversitesi tarafından 2015-2019 yılları arasında yapılmış olan Türkiye’de Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Algısı araştırması kısmi sonuçları tablo halinde aşağıda listelenmiştir.

Tablo 1: Toplumsal Cinsiyet ve Spor İle İlgili Yapılmış Olan Makalelerde Kullanılan Anahtar Kelime Tablosu

Kadın sporcular	Gazeteler	Kadın sporcuların temsili		
Kadın futbolu	Spor	Beklenti	Teşvik	
Kadın cinsiyet normu	Cinsiyet rol stresi	İşin anlamlılığı		
Beden algısı	Toplumsal cinsiyet rolü	Bayan	Spor yapan	Spor yapmayan
Toplumsal cinsiyet	Spor	Beden eğitimi		
Kadın	Spor	Batı kültürü	Tarihsel gelişim	
Beden eğitimi	Spor	Toplumsal cinsiyet		
Cinsiyet	Spor	Toplumsal cinsiyet		
Egzersiz	Olumsuz değerlendirme korkusu	Vücut algısı	Cinsiyet	
Kadın	Spor	Modernleşme	Basın	
Spor	Medya	Kadın		
Kadın	Gençlik kampı	Lider	Eğitim	Özgüven
Kadın yönetici	Spor kurumu	Toplumsal cinsiyet		
Türkiye	Uluslaşma	Kadın	Spor	
Olimpik hareket	Kadın	Kadın yöneticiler	Olimpik idealler	
Cam tavan	Kadın	Spor yönetimi		
Baskın cinsiyet	Toplumsal imge	Spor branşları		
Kadın	Spor	Cinsiyetçilik	Taciz	Medya
Toplumsal cinsiyet	Spor	Toplumsal cinsiyet rolü		
Spor gazeteciliği	Kadın			
Toplumsal cinsiyet	Spor	Medya	Kadın	
Viktorya dönemi İngiltere'si	Beden	Kadın	Spor	

Tablo 2: Kadın ve Spor İle İlgili Tez Tablosu

<i>Yazar</i>	<i>Başlık</i>	<i>Amaç</i>	<i>Sonuç</i>
Betül Dursun (2019)	Kadın Sporcuların Sportmenlik Yönelimlerinin Etik Duruşlarının Etik Duruşlarının Etkisi	Bu araştırma ile aktif olarak spor yapan kadın sporcuların kişisel etik duruşları ile sportmenlik davranışları arasındaki ilişkiyi tespit etmek amaçlanmıştır.	Araştırma sonucu göstermektedir ki birey etik değerlerine ne kadar bağlı olursa sportmenlik düzeyi de buna paralel olarak artmaktadır. Hakça dürüst oyun kuralları dışına çıkılması spordan sağlıklı yaşam, boş vakit değerlendirme ve spordan zevk alma amaçlarını ortadan kaldırarak para kazanma, şöhret olma, ülkeler arasındaki prestij yarışması, siyasi politikalar vb. amaçlara yöneltmiştir. Spor da zamanla ortaya çıkan sorunların en başında fair-play ihlali etik dışı, saldırgan tutumlardır. Yaptığımız bu çalışma ile kadınların bu sorunlarda hangi noktada oldukları amaçlanmıştır ve görülmüştür ki spor kuralları dışında yapıldığında etik ihlalleri ortaya çıkmaktadır.
Gülşah Özkan (2019)	Üniversite Öğrencisi Kadın Futbolcuların Toplumsal Cinsiyet Algıları İle Sporcu Öz Yeterlilik Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	Araştırma sürecinde kadın futbolcuların toplumsal cinsiyet algıları ile sporcu öz yeterlilik algıları arasında ilişki olup olmadığı araştırılmıştır	Araştırma sonuçlarında üniversite öğrencisi kadın futbolcuların sporcu öz yeterlilik algılarında, ekonomik durumu orta olan grup aleyhine anlamlı farklılıklar görülmüştür. Araştırma sonuçlarında üniversite öğrencisi kadın futbolcuların sporcu öz yeterlilik algılarında, en uzun yaşanan yer ve yaşanan bölge değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar görülmemiştir. Her nerede yaşarsa yaşasın, toplumun keskin yapısına rağmen sporun içine girebilmiş kadın sporcular için, bu durum zaten yüksek bir öz yeterlilik algısına sahip olduklarının göstergesi olarak düşünülmektedir.
Sevcan Özkar (2018)	Kadın Futbol Hakemlerinin Deneyimlerinin Toplumsal Cinsiyet Perspektifinde İncelenmesi	Futbolda kadın hakemlerin deneyimlerini toplumsal cinsiyet perspektifiyle analiz etmektir. Bu amaçla öncelikle kadınların hakemlikte güçlenme pratikleri ortaya konulmuş, daha sonra toplumsal cinsiyete dayalı olarak karşılaştığı sorunlar incelenmiştir.	Çalışmada kadınların sportif etkinliklerle güçlendiği, özgüvenlerinin arttığı, sosyalleşme alanında kendilerinde gelişme olduğu katılımcılar tarafından dile getirilmiştir. Aynı zamanda gelişen fizyolojik özellikleri ile kendilerini zinde, aktif görmeleri, sporun yönetim kademesinde olmayan kadınlara göre daha özgüven sahibi olduklarını, hakemliğin iletişim ve liderlik yönlerini geliştirdiğini ve sosyalleşme adına olumlu katkılarının azımsanmayacak kadar fazla olduğu söylenebilir.

<p>Dudu Banu Çakar (2017)</p>	<p>Spor Ve Sporcu İçeren Reklam Filmlerinin Toplumsal Cinsiyet Algısına Nörolojik Etkilerinin Ölçülmesi</p>	<p>Reklamlarda sporcu kullanımının toplumun toplumsal cinsiyet algısında yaratmış olduğu değişimlerin nörobilimsel tekniklerden faydalanarak analiz edilmesidir.</p>	<p>Araştırmada elde edilen genel bulgular sporun her iki cinsiyet için toplumsal cinsiyet algısını değiştirmedeği yönündedir. Anket yöntemi ile uygulanan Toplumsal cinsiyet algı ölçeği alt boyutlarında erkek cinsiyeti için eşitlikçi cinsiyet rolü 'nün, kadın için kadın cinsiyet rolünün reklam filmleri izletildikten sonra beklenmedik artışı oldukça ilginçtir.</p>
<p>Muzaffer Akyel (2016)</p>	<p>Modern Olimpiyatlara Katılan Ve Türkiye'yi Temsil Eden Kadın Sporcuların Katılım Sürecine Etki Eden Etmenler:1988-2012</p>	<p>“Modern Olimpiyatlara Katılan ve Türkiye’yi Temsil Eden Kadın Sporcuların Katılım Sürecine Etki Eden Etmenler 1988-2012” başlıklı çalışmamızda olimpiyat oyunları sürecinde kadın sporcu sayısında gözle görülür bir artış olmuştur. Bu artışın nedenlerinin irdelenmesi bu çalışmanın amacıdır.</p>	<p>Görüşmecilerden elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde, Türkiye’deki kadınların sporda erkeklerden daha başarısız olmadıkları anlaşılmıştır. Bu gelişmenin devam edeceğine ve kadınların bu başarısının artarak süreceğine inanılmaktadır. Bugün kadınların önündeki birçok engel ortadan kalkmıştır. Ulusal düzeyde bugünkü sporcular daha iyi ortamda çalışmaktadırlar.</p>
<p>Zühal Kılınç (2013)</p>	<p>Kadın Spor Yöneticilerinin Labirentteki Yolculuğu: Liderlik Becerileri, Algılanan Engeller ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini</p>	<p>Bu araştırmada, “labirent” metaforu kullanılarak yöneticilik görevinde yükselmiş/yükselmeye çalışan kadın spor yöneticilerin, labirentte yolculuk (kariyer süreci) süresince algıladıkları engelleri ve bu engelleri aşarken gösterdikleri liderlik becerilerinin incelenmesi, katılımcıların spor özgeçmişlerini ve toplumsal cinsiyet rollerinin özellikleri konusundaki görüşlerinin</p>	<p>Kadın spor yöneticilerin labirent yolculuğu süresince algıladıkları engeller, beş ana tema olarak tespit edilmiştir. Bu ana temalar; 1-bireysel etkenlerden kaynaklanan engeller; “çoklu rol üstlenme” ve “kadınların kişisel tercih ve algıları”, 2-örgütsel etkenlerden kaynaklanan engeller; “örgüt politikası (cinsiyet ayrımcılığı), aynı işi birçok insanın istemesi, yönetimin değişmesi ve örgüt kültürü”, 3-toplumsal etkenlerden kaynaklanan engeller; “mesleki ayırım ve aile etkisi”, 4-kaygı; “belirsizlik ve olumsuz bir sonuç yaşayabilme endişesi”, 5-stres ve tükenmişlik; “moral ve doyum düşüklüğü” olarak ortaya çıkmıştır.</p>

		değerlendirilmesi amaçlanmıştır.	
Bengü Arslan (2012)	Türkiye’de Kadın Futbolcu Profili	Bu çalışmanın amacı; Türkiye “de kadın futbolunun tarihsel gelişimine etki eden faktörleri incelerken, lisanslı kadın futbolcuların futbol ile ilgilenme düzeyleri, aile desteği, futbol oynama nedenleri ve yakın çevrelerinin futbol oynamaları hakkındaki görüşleri araştırmaktır.	Son yıllarda dünyada ve ülkemizde sayıları az olmayan genç kızlarımızın ve kadınların anlamlı bir şekilde futbol organizasyonlarına katılımı, liglerin düzenlenmesi; Avrupa ve Dünya Şampiyonalarının yapılması, 1996 Atlanta Olimpiyatları’nda tam madalyalı spor olması, kadınlar arasında futbola olan ilgiyi arttırmaktadır. Dünya’da 50 milyondan fazla kadının futbol oynadığı bilinmekte ve bu sayı büyük bir hızla artmaktadır.
Hande Sümertaş (2011)	Türkiye Futbol Federasyonu’n da Çalışan Personelin Kadının Çalışmasına Yönelik Tutumlarının Ve Toplumsal Cinsiyet Rol Eğilimlerinin Belirlenmesi	Bu çalışmanın amacı, TFF’de çalışan personelin kadının çalışmasına ve kadın yöneticilere yönelik tutumunu ve toplumsal cinsiyet rol eğilimlerini belirlemek, toplumsal cinsiyet rol kategorilerine ve cinsiyete göre kadının çalışmasına ve kadın yöneticilere yönelik tutumlarını farklılaşp farklılaşmadığını test etmektir.	Bu çalışma sonucunda, TFF’de çalışan kadın ve erkek personelin kadının çalışmasına yönelik tutum puanları arasında cinsiyete göre erkekler lehine istatistiksel olarak anlamlı fark vardır. TFF’de çalışan kadın ve erkek personelin “Kadın Yöneticilere Yönelik Tutum Ölçeğinin” Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları alt boyut puanları arasında cinsiyete göre kadınlar lehine istatistiksel olarak anlamlı fark vardır. TFF’de çalışan kadın ve erkek personelin toplumsal cinsiyet rol eğilimleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır.
İnci Noyan (2006)	Elit Kadın Sporcular ve Kadın Akademisyenler İle Spor	Bu araştırmanın amacı; Spor yapan, yapmayan ve akademisyen kadınları toplumsal	Sonuç olarak, elit kadın sporcuların androjen, akademisyen kadınların erkeksi, spor yapmayan kadınların ise kadınsı rol özelliklerine sahip olduğu ayrıca elit kadın sporcular ve

	Yapmayan Kadınların Toplumsal Cinsiyet Rol Özelliklerinin Karşılaştırılması	cinsiyet rolleri açısından karşılaştırmaktır.	akademisyen kadınların olumlu sosyal özelliklere sahip olduğu ve spor yapmayan kadınların ise olumsuz sosyal özelliklere sahip olduğu bulunmuştur.
Özlem Alagül (2004)	Farklı Spor Branşlarındaki Sporcuların Atılganlık İle Beden Algısı İlişkisi	Bu çalışma, farklı spor branşlarındaki sporcuların atılganlık düzeyi ve beden algısından sağladıkları doyum arasındaki ilişkiyi incelemek ve konu ile ilgili bundan sonra yapılacak çalışmalara yarar sağlamak için yapılmıştır.	Atılganlık düzeyi yüksek olan bireylerin beden algılarının da yüksek olduğu bulunmuştur. Beden algısı yüksek olan bireyin kendine güveni de yüksektir. Böylece müsabaka anında birey daha soğukkanlı ve rahat olabilir. Bu da spordaki başarıyı arttırabilir. Ege Üniversitesi'nde okuyan sporcuların Anadolu Üniversitesi'nde okuyan sporculara göre beden algısı ve atılganlık düzeyi daha yüksek bulunmuştur. İzmir'de okuyan sporcular daha çok müsabakaya katıldıklarından, daha çok kişiyle iletişimde bulduklarından, sosyal yaşamda daha aktif olduklarından kendilerine olan güvenleri de daha yüksek olacaktır.

Tablo 3: Kadın ve Spor İle İlgili Makale Tablosu

Yazar	Başlık	Amaç	Sonuç
Elzem Seren Dinç (2019)	Türk Spor Medyasında Kadın Gazetecilere Yönelik Cinsiyet Ayrımcılığı	Türk spor medyasında çalışan kadın gazetecilerin mesleklerini yaparken yaşadıkları zorlukları toplumsal cinsiyete dayalı bir analizle ortaya koymaktır.	Araştırmaya katılan spor gazetecilerinin görüşleri değerlendirildiğinde; spor medyasının erkek egemenliğinde olan bir meslek alanı olması ve bu sebeple de kadınlara ait görev pozisyonlarının pek fazla bulunmaması sebebiyle spor gazetecilerinin mesleğe başlama döneminde cinsiyetlerinden ötürü zorluklar yaşadıkları görülmektedir. Kadın spor gazetecileri kendilerini kanıtlamak için mücadele etmek zorunda kalmaktadırlar.
Selami Özsoy (2018)	Gazeteci Adaylarının Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Spor Medyasına Bakışı	Türkiye’de iletişim fakültesi gazetecilik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin cinsiyet ayrımcılığı bağlamında spor gazeteciliğine yönelik görüşlerinin ortaya çıkarılması hedeflenmiştir	Erkek öğrenciler, sporun erkek egemenliğinde olduğunu kızlara göre daha fazla vurgulamıştır. Araştırmanın sonuçlarından biri de erkekler kadar kız öğrencilerin de spor medyasında görev yapmak istemeleridir. Türkiye’de spor medyasında daha fazla kadının görev yapmasının gerektiğini hem kızlar hem de erkekler vurgulamıştır.
Mustafa Atlı, Ersin Arslan, Zekiye Özkan ve Ali Kızılet (2017)	Türkiye’de Kadın Futbolcuların Spora Başlamalarına Etki Eden Unsurlar ve Spordan Beklentileri	Türkiye’de kadın futbolcuların spora yönelmelerine teşvik eden faktörler ve beklentilerini belirlemektir.	Kadın futbolcuların bu spora başlamalarına teşvik eden unsurların başında aileler birinci sırada yer alırken basın yayın organlarının etkisi çok düşük bulunmuştur. Uğraşma nedenleri arasında futbol sporunu sevmek ilk sırada, bir arkadaş grubuna katılmak son sıralarda yer almaktadır. İlerde bu alanda üniversite eğitimini almak yönündeki beklentileri ilk sıralarda, olduğu görülürken hakem olmak yönünde beklentileri ise en son sırada olduğu görülmüştür.
Ali Osman Şallı, Veysel Küçük ve Yaprak Amman (2017)	Sporda Baskın Cinsiyet Analizi (Türkiye Örneği)	Araştırmanın amacı, cinsiyet ekseninde bireylerin spor branşlarına bakış açısını tespit etmektir.	Kadının sporda daha çok baskın olmayan durumu, sportif etkinliğin algılama ve değerlendirme biçimiyle yakından ilintili olduğu, cinsiyete yakışan spor durumunda tespit edilmiştir. Bizim araştırmamızda olduğu gibi kadına daha çok estetik, erkeğe ise biyolojik farklılığından kaynaklanan güce dayalı branşların yakıştırıldığı görülmektedir. Şiddet

			ve güce dayalı spor branşları olan Boks (%94), Güreş (%93) ve Futbol (%92) konusunda bu sporların erkeğe yakıştırıldığı hususunda toplumun ittifak ettiği görülmektedir. Kadınların baskın olduğu sadece iki spor branşı tespit edilmiştir, bunlar Artistik Cimnastik (%56) ve Step Aerobik Fitnes (%69)'tir.
Melike Esentaş, Enes Işıkgöz, Pınar Karacan Doğan ve Murat Şahin (2017)	Gençlik Kampı Kadın Lider Adaylarının Özgüven Düzeyleri	Gençlik ve Spor Bakanlığı [GSB] tarafından eğitime alınan gençlik kampı kadın lider adaylarının özgüven düzeylerinin incelenmesidir.	Araştırma sonucuna göre; gençlik kampı kadın lider adaylarının % 67.2'si spor yapmaktadır. Bunların % 44.75'i haftada iki gün düzenli spor yapmaktadır. Gençlik kampı kadın lider adaylarının spor yapma durumuna göre özgüven ölçeğinden elde edilen puanları arasında spor yapanların lehine anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Aynı zamanda araştırmada, gençlik kampı kadın lider adaylarının özgüven düzeylerine ilişkin görüşlerinin genel olarak yüksek olduğu tespit edilmiştir.
İrem Kavasoglu ve Mustafa Yaşar (2016)	Toplumsal Cinsiyet Normlarının Dışındaki Sporcular	Bu çalışmanın amacı; kadınların yoğunlukta olduğu spor dallarında erkek sporcuların ve erkeklerin yoğunlukta olduğu spor dallarında kadın sporcuların deneyimlerini toplumsal cinsiyet bakış açısıyla incelemektir.	Katılımcıların cinsiyetleri nedeniyle yaşadıkları sorunlar kadın ve erkek sporcular açısından farklı olmuştur. Hem kadın hem de erkek sporcuların, spor dallarını bilinçli olarak seçtikleri ve bu sporları yapmanın onlara kişisel ve sosyal açıdan pek çok katkısının olduğuna inandıkları görülmüştür. Katılımcıların seçtikleri spor dallarında cinsiyetleri nedeniyle engellemeler ve baskılarla karşılaştıkları ortaya çıkmıştır. Kadın sporcuların toplumsal cinsiyet bağlamında yaşadıkları deneyimlerde Türkiye'de kadın sporcu olmanın zorluğu ön plana çıkmıştır. Bulgulara göre, kadın sporcuların erkeksi olarak algılanan spor dallarında kültürel kalıpların engellerine takıldıkları görülmektedir..
Pınar Taşdelen ve Canan Koca (2015)	Viktorya Dönemi İngiltere'sinde Kadın Bedeni Politikaları ve Kadınların Spora Katılımı	Bu makale Viktorya Dönemi'nde toplumun kadına bakış açısını şekillendiren nedenleri ortaya koyarak,	Ortaçağ İngiltere'sinde günahkâr bir bedende, bir birey olarak kabul görülmeden, kendini ev işlerine ve ibadete adanması gerektiği düşünülen kadın, yüzyıllar sonra Viktorya Dönemi'nde bir birey olarak sosyal alanda kabul görmeye başlamasına rağmen, eski çağlardan beri

		kadınların spora katılımlarını incelemeyi amaçlamaktadır.	süregelen kadın bedeni ile ilgili inanışların ve değerlendirmelerin belirlediği beden politikaları nedeniyle erkeklere kıyasla yine arka planda kalmıştır. Kısacası, bu dönemde kadınların hareket alanlarının sınırları evin dışına çıkmış fakat sporla gelen hareket kadın için beklendiği kadar bereket getirememiştir.
Murat Yüksel (2014)	Cinsiyet ve Spor	Cinsiyet ekseninde spor yapma oranlarının, yapılan sporların, arzulanan sporların ve spor yapma amaçlarının nasıl farklılaştığını belirlemektir.	Spor yapma amaçları açısından araştırma sonuçlarına baktığımızda ise, kadınlar için yaşlanmayı geciktirmek, zinde olmak, düzgün vücut arzusu, kilo vermek daha önemli iken, erkekler için eğlenmek, arkadaş kazanmak, grup duygusu yaşamak, para ve itibar kazanmak daha önemlidir. Bunların dışında, sağlıklı olmak, mutlu olmak, stres atmak, başarı arzusu ve boş zamanları değerlendirmek her iki cins içinde aynı öneme sahiptir.
Cihan Akkaya ve Yılmaz Kaplan (2014)	Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Spor Medyasında Kadın	Bu çalışmada, kadının spor medyasındaki yeri, Türkiye örneğinde tartışılacaktır.	Türk toplumunda da, diğer toplumlarda olduğu gibi, kadın daha çok ev içi alan ve onun uzantıları ile ilişkili görülürken; erkek ise daha çok kamusal alanla ilişkili görülmektedir. Toplumsal cinsiyet önyargılarının ve bu önyargılara dayalı cinsiyetçi davranışlarının çoğunlukla kadın bedeni (bedensel olarak zayıflığı, bedensel görünümü) üzerinden yürütüldüğü düşünülmektedir. Kadının bedeni, spor medyasında bir görüntü zenginliği olarak kullanılmaktadır.
Ömer Bakan (2013)	Türk Medyasında Kadın Sporcuların Temsili: Üç Gazetenin İçerik Analizi	Bu çalışmanın amacı Türk gazetelerinde kadın sporcuların temsillerini analiz etmektir.	Üç gazetede (Zaman, Posta, Hürriyet) kadın sporcuların yeterince temsil edilmediklerini göstermiştir. Sporcuların isimlerinin geçtiği 1169 haber metninin yüzde 6.9'u kadın, yüzde 91.1'i erkek, yüzde 2'si ise hem kadın hem erkek sporcularla ilgilidir. Kadın sporcuların isimlerinin geçtiği haberlerin üçte birinde onların toplumsal cinsiyet rollerinin vurgulandığı saptanmıştır.
Ömür Sertkaya, Meltem Onay ve Rıdvan	Spor Örgütlerinde Kadın Yöneticilere Yönelik	Spor kurumlarında görev yapan kadın ve erkek personelin kadın yöneticilere	Ülkemizde spor örgütlerinde erkek çalışanların kadınlara göre sayıca çok daha fazla olmasının, cinsiyete göre tutum farklılığını oluşturan temel etken olduğu düşünülmektedir. Özellikle çalışma

Ekmekçi (2013)	Tutumların Belirlenmesi	yönelik tutumlarının belirlenmesidir.	hayatındaki kadınların evlendikten sonra iş yaşamlarını bırakmaları veya çocuk sahibi olma süreçlerinde işlerine ara vermeleri, spor örgütlerinde sayıca az olan kadınların sayısını daha da azaltmaktadır. Kadınların kariyerlerini engelleyen sebeplerden birinin kadınların bizzat kendileri olduğu görülmektedir.
Uğur Altay Memiş ve İbrahim Yıldırım (2011)	Batı Kültürlerinde Kadınların Spora Katılımlarının Tarihsel Gelişimi	Kadınların batı kültürlerinde fiziksel aktivitelere katılım düzeylerinin tarihsel gelişimini, özellikle, Antik Olimpiyatlar, Orta Çağ, Aydınlanma Çağı ve Modern Olimpiyatların başlangıcındaki görünümünü, ilgili döneme ilişkin dinsel ve kültürel yapıların etkilerini de dikkate alarak değerlendirmektedir.	Kadınların çeşitli nedenlerle yaptıkları fiziksel aktiviteler batı kültürlerinde ilk uygarlıklardan 19. yüzyıla kadar kültürden kültüre değişiklik göstermiş 1896'da Pierre de Coubertin'in başlattığı Modern Olimpiyat Oyunları'na kadınların sporcu olarak katılmaları mümkün değildi. Ancak, sporcu kadınların öncülüğünde gelişen bazı kadın hareketlerinin çabaları, Coubertin'e rağmen, kadınların olimpiyatlara katılımlarını henüz ikinci olimpiyatta, Paris 1900'de sağlamıştır. Kadınların spor ihtiyacı ve hakkı uğruna verilen mücadelenin öncüsü Fransız Alice Milliat'ın 20. yüzyılın ilk çeyreğindeki kurumsal ve organizasyonel alanlardaki çabaları semeresini vermiş, kadınların spora katılımlarının ve kadın branşlarının tüm kültürlerde günümüze kadar büyük bir artış göstermesine yol açmıştır.
Canan Koca (2011)	Spor Kurumlarının Yönetim Kademelerinde Kadınların Temsili	Bu araştırmanın iki temel amacı vardır: 1) Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (GSGM) ve Spor Federasyonlarının yönetim kademelerinin cinsiyete göre dağılımının incelenmesi ve 2) GSGM ve Spor Federasyonlarında görev yapan çalışanların kadın yöneticilere yönelik tutumunun belirlenmesi.	Araştırmanın birinci amacını oluşturan GSGM ve Spor Federasyonlarının yönetim kademelerinin cinsiyete göre dağılımına bakıldığında, üst ve orta düzey yöneticilik kademelerinde görev yapan kadınların çok az olduğu görülmektedir. GSGM'de üst düzey yönetici kademelerinin hepsinde erkekler bulunurken, spor federasyonlarında sadece bir kadın başkan bulunmaktadır. Hem kadın hem de erkek katılımcılara göre; kurumlarında yöneticilik kademelerinde az sayıda kadın olmasının nedenleri arasında ilk iki sırayı kadınlara desteğin az olması ve kadınların aile sorumluluklarının olması almaktadır.

<p>Selhan Özbey ve Pınar Güzel (2011)</p>	<p>Olimpik Hareket ve Kadın</p>	<p>Olimpik Hareketin kadın katılımındaki gelişimini tarihsel bir süreçte değerlendirerek, ulusal ve uluslararası düzeydeki çalışmalara ve uygulamalara geniş çaplı bir bakış açısı oluşturmaktır.</p>	<p>Dünyanın her tarafında, sporda ve spor ile ilgili organizasyonlarda kadınların liderlik ve karar-verme süreçlerine katılımı sınırlıdır. Kadınlar, antrenörlük, yöneticilik, sportif ticari aktiviteler ve medya gibi sporun tüm düzeylerinin IOC’de dâhil olmak üzere tüm yerel, ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeylerdeki temsilinde geri planda bırakılmaktadırlar. Cinsiyet eşitliğinin ve kadının spora katılımının desteklenmesi çalışmaları son zamanlarda istenilen düzeyde yer almaya başlamıştır.</p>
<p>Gülsüm Baştuğ ve Emin Kuru (2009)</p>	<p>Bayan Sporcuların Bedenlerini Algılama Düzeyleri ve Cinsiyet Rollerine Üzerine Bir Araştırma</p>	<p>Erkeklerle özgü bilinen spor branşlarına bayanların katılımı ile bayan sporcularda erkeksi davranışlar gözlenmiştir. Bu nedenle, bireysel ve takım sporları ile uğraşan elit bayan sporcular ile spor yapmayan bayanların bedenlerini algılama düzeyleri ve Cinsiyet rollerini belirlemek, spor yapma durumlarının spor branşlarının beden algısı-cinsiyet rolü üzerindeki etkisini araştırmak, aralarındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla yapılmıştır.</p>	<p>Sporun, bireylerde beden algı düzeyini ve cinsiyet rolünü artıran bir faktör olduğu düşünülmektedir. Sporcuların sağlığa, görünüşe, fiziksel yeterliliğe önem verdikleri, yaptıkları spora yönelik gelişen kaslı vücut yapıları nedeniyle beden bölümlerinden hoşnut oldukları, cinsiyet rolü bakımından ise ortamın gerektirdiği kadınsı veya erkeksi özellikleri gösterebilecek, esnek bir kişiliğe sahip oldukları düşünülmektedir.</p>
<p>Pınar Yaprak ve Tayfun Amman (2009)</p>	<p>Sporda Kadınlar ve Sorunları</p>	<p>Bu çalışmada sporda kadınların sorunlarını niteliksel araştırma yöntemiyle belirlemeyi amaçlanmıştır.</p>	<p>Toplumun yapılandığı kadınsılık ve erkeksilikle ilgili kişilik özellikleri ve davranış kalıplarının spora da yansımıştır. Ve bunun sonucu olarak sporun görece erkeksi bir faaliyet olarak geliştiği; kadınların okullarda, kulüplerde, federasyonların çatısı altında, sivil</p>

			<p>hayatta, elit ya da kitlesel spora katılımında genel problemlerden daha fazla etkilendiği ve erkeklerden farklı olarak özgül problemlerinin olduğu; medyada spora ilişkin görüntülerde kadının belirgin biçimde cinselliğinin ön plana çıkarıldığı ve başarılarına erkeklerle eş değerde yer verilmediği; spor çevrelerinde bile spordaki cinsiyetler arası fırsat eşitsizlikleri konusunda bilincin gelişmediği; kadını spordan uzaklaştıran önemli etkenlerden taciz sorununun çözümünün muğlak kaldığı ve örtbas edildiği ortamların oluşturulduğu söylenebilir.</p>
Selami Özsoy (2008)	Türk Spor Medyasında Kadın	<p>Bu araştırmada, Türkiye’deki spor medyasında çalışan kadınların sektör içindeki konumları sorgulanmış ve çalışma koşulları irdelenmiştir.</p>	<p>Araştırmaya katılan kadın gazetecilerin yorumları göstermektedir ki, spor gazeteciliği dünyada olduğu gibi Türkiye’de de erkek egemenliğinde olan bir meslek alanıdır. Farklı bir bakış açısı, değişik bir renk olması düşüncesiyle öncelikle gazete ve dergilerde görev almaya başlayan kadın spor gazetecilerinin sayısı Türkiye’de 1990’lı yıllardan sonra artış göstermiştir. Okuyucu ve izleyicilerin çoğunluğunun erkeklerden oluştuğu bir dünyada kendilerini kabul ettirmek için mücadele veren kadın spor gazetecileri, mesleklerini yerine getirirken çeşitli zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu zorluklardan birisi cinsel tacizdir. Birçok meslek kolunda olduğu gibi kadınların iş ortamlarında yaşadıkları taciz gibi olumsuzlukların, kadın spor gazetecilerinin başına da geldiği vurgulanmıştır.</p>
Ayşe Atalay (2007)	Türkiye’de Osmanlı Döneminde ve Uluslaşma Sürecinde Kadın ve Spor	<p>Sporun hiçbir zaman bir toplumdaki sosyal değişimden bağımsız olmadığını göstermektedir. Bu amaçla Türk kadınının sosyal durumu; İslamiyet’ten önce, Osmanlı döneminde ve</p>	<p>Atatürk Türk toplumunda gerçekleştireceği bütüncül değişimin başarılı olması için toplumda kadının yerinin çağdaşlık ve bilimsellik doğrultusunda ele alınması gerekliliğini, kadının bir toplumun gelişmesinde ne kadar önemli bir varlık olduğunu gören ender dünya liderlerinden biridir. Atatürk’ün değişim hareketinin temel amacı insan hak ve özgürlüklerinin temelini oluşturduğu demokrasiyi gerçekleştirmektir.</p>

		uluslaşma sürecinin başladığı Genç Türkiye Cumhuriyetinde ele alınmıştır.	Atatürk'ün temel amacı zihinleri kör karanlıktan, akıl dışı hurafelerden, körü körüne bağlanılan dogmalardan kurtarmak kadar, kadın-erkek ayırt etmeden bedenleri de özgür kılmaktır.
Canan Koca (2006)	Beden Eğitimi ve Spor Alanında Toplumsal Cinsiyet İlişkileri	Spor kurumunun genel bir toplumsal cinsiyet analizini sunmaya çalışmıştır. Ayrıca spor kurumunun toplumsal cinsiyet bakışıyla sorgulanması gerekliliğine dikkat çekerek, Türkiye'deki toplumsal cinsiyet çalışmalarına bir katkı sağlamak da amaçlanmaktadır.	Karşılaşılan ilk büyük eksiklik (toplumsal cinsiyet çalışmalarının başlamasını tetikleyen), sadece spor alanında değil yazın alanında da kadın sporcuların spor ortamındaki ve kız öğrencilerin beden eğitimi ortamındaki deneyimlerinin görünmezliği. Belki spor kurumunun şeffaflığından belki de beden/zihin ayırımının keskinliğinden olsa gerek sosyal bilimler alanında (özelde toplumsal cinsiyet çalışmalarında) spor konusunun yeterince incelenmemiş olması da bu görünmezliği katmerlendirmektedir.
Canan Koca ve Gıyasettin Demirhan (2005)	Beden Eğitimi Ve Spor Alanında Toplumsal Cinsiyetin Yeniden Üretimi	Farklı toplumsal sınıfları temsil ettiği kabul edilen üç ilköğretim Okulunun beden eğitimi derslerinde toplumsal cinsiyet yeniden üretim sürecinin nasıl gerçekleştiğinin incelenmesidir.	Elde edilen bulgular, öğrencilerin sahip oldukları toplumsal cinsiyet tanımlarının, toplumsal cinsiyet ve spor ilişkisinde belirleyici olduğunu göstermektedir. Bir toplumsal alan olarak beden eğitiminin toplumsal cinsiyetten bağımsız düşünülmemesi gereken bir alan olduğu söylenebilir.
Şule Bişgin ve Halil Bişgin (2001)	Tarihsel Perspektifte Kadın ve Spor	Kadın ve erkeklerin spora olan ilgilerini hangi spor branşlarını ne amaçla tercih ettiklerinin ve spor yapma olanaklarını ne derecede elde ettiklerini tarihi perspektifte mukayeseli olarak incelenmesi amaçlanmıştır.	Kadın ve erkek tarihte spor yapma imkânı bulabilmek açısından eşit şartlar bulamamıştır. 18 yy 'ın sonlarında teknolojinin gelişmesi, toplumlar arası etkileşimin artması gibi olaylar neticesinde bayanlara da erkeklerle birlikte çalışma, sportif faaliyetlere katılma hakkı verilmiştir. Bayanların çeşitli imkânlarla sahip oldukları halde erkeklere nazaran spora daha az yönlendirildikleri görülmektedir. Bunun sebebi toplumsal örf ve adetler, din ve sosyal kültürün etkileri, bayanların aile içi mevki ve sorumlulukları şeklinde boyutlarda değerlendirilebilir.

Tablo 4: Alan ve Alan Dışı İle İlgili Kitap ve İçerikleri Tablosu

Toplumsal Cinsiyet ile İlgili Kitaplar	
Sporun Toplumsal Cinsiyet Halleri	<ul style="list-style-type: none">✓ Cinsiyetlendirilmiş Bir Sosyal Alan Olarak Spor✓ Sporda Toplumsal Cinsiyet Çalışmalarının Tarihsel Seyri✓ Baron Pierre De Coubertin'in Olimpizm Felsefesinde Kadın✓ Viktorya Dönemi İngiltere'sinde ve İngiliz Sömürgelerinde İlk Kadın Sporcular✓ Erken Cumhuriyet Döneminde Kadın Sporcular Üzerinden Kadın Okumaları✓ Bedenden Hiyerarşiye Uzanan Bir Erkekleşme Süreci Olarak Vücut Geliştirme✓ Spor Gazetelerinde Hegemonik Erkekliğin Yeniden İnşası✓ Amazonlar: Kız Kardeşlik Kaygısının Kürekçileri✓ Dağlardan Yükselen Kadın Sesleri: Dağcı Kadınların Deneyimlerine Dair Bir İnceleme✓ Kadınlar Ofsayttan Anlar mı? Tarihi Karar, Kadın Taraftarlar ve Etiketler✓ Cinsiyetlendirilmiş Rekreatif Mekanlarda Kadınların Deneyimleri✓ Sporda Cinsiyet (Testi) Politikaları
Türk Dünyasında Kadın Algısı (Cilt 1)	<ul style="list-style-type: none">✓ Türk Bozkır Kültüründe Alp Vasfındaki Kadın Karakteri✓ Türk Destanlarında Kadın İmgesi✓ Dede Korkut Destanında Türk Kadınının Karakteri✓ Kutadgu Bilig ve Dede Korkut Kitabında Kadın Algısı✓ Banu Çiçek ve Selcan Hatun'dan Canlı Mirza ve Kız Darıkaya✓ Kız Darıyca Destanında Kahramanlık Algısı ve Kadın Tipler✓ Türk Atasözlerinde Kadının Tarihsel ve Sosyolojik Açıdan Değerlendirilmesi✓ İslamiyet'ten Önceki Türk Toplumunda ve Kuran'da Birey, Kız Çocuğu, Eş ve Anne Olarak Kadın✓ Mevlevilikte Kadının Sosyal Konumu✓ Çok Katmanlı Bir Toplumsal Yapı Olarak Ortaçağ Anadolu Türklüğünde Kadın Algısı Üzerine Bir Değerlendirme✓ Fetih'ten Cumhuriyet'e Kayseri'deki Mimari Eserlerde Kadının Adı✓ II. Meşrutiyet Devri Türkçülük Düşüncesi Nazarında Kadın✓ Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Kadının Toplumsal Yaşamdaki Yeri ve Eğitimi✓ Türk Eğitim Tarihinde Kız Çocukları ve Kadın Eğitiminin Yeri✓ Cumhuriyet Dönemi Türk Modernleşmesinin Kadına Bakışı

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Atatürk Dönemi Türk Kadınının Siyasi Haklarını Elde Etme Mücadelesinde “Türk Kadınlar Birliği” Teşkilatının Yeri ve Faaliyetleri ✓ Kayseri Vilayet Gazetesi Ekseninde Kadın Hakları Konusunda Yaşanan Gelişmelerin Kayseri’ye Yansımaları ✓ Bir Modernleşme Projesi Olarak Kurulan Halkevlerinde Kadınların Rolüne Dair Sayısal Değerlendirmeler ✓ Cumhuriyetin İlk Kadın Milletvekilleri ✓ Çiftçilikten Milletvekilliğine: Hatı (Satı) Çırpan ✓ Milli Mücadele Döneminde Kadın Ruhü “Saime Hanım (Ayaoğlu) Örneği ✓ Türk Siyasetinde Bir Kadın Başbakan: Tansu Çiller (1990-2002) ✓ Bir Dünya Kraliçesi’nin Hikâyesi Keriman Halis Ece ✓ Halide Edip Adıvar: Hayatı ve Milli Mücadelede Rolü ✓ Cumhuriyet Sonrası Türk Kadınının Pozitivizmle İmtihanı: Alev Alathı Örneği ✓ Gördes’in Kınalı Efesi: Makbule Hanım ✓ Türkiye’de Kadınlarda Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Yönelik Tutumlarda Eğilimler ve Belirleyiciler (1995-2014) ✓ Toplumsal Cinsiyet Bakış Açısı İle Kadınların Siyasal Alandaki Yeri Üzerine Bir Değerlendirme ✓ Cumhuriyetten Günümüze Toplumsal Cinsiyet Rollerini Bağlamında Türk Kadınının Kimliği ✓ Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Algısı ✓ Üniversite Öğrencilerinin Kadına Yönelik Evlilik İçi Şiddete ve Şiddetin Meşrulaştırılmasına İlişkin Tutumları ✓ Erkek Bakış Açısıyla Sosyal Yaşamda Kadın Algısı ✓ Üniversite Öğrencilerinde Kadın Algısı Celal Bayar Üniversitesi Örneği
<p>Türk Dünyasında Kadın Algısı (Cilt 2)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Karacaoğlan’ın Şiirinde Kadın Algısı ✓ Ülker Köksal’ın Tiyatrolarında Anadolu Kadınının Modernitenin Etkisinde Yansıttığı Değişim/Dönüşüm Algısı ✓ Fatma Aliye Hanım’ın Romanlarında Anne (sizlik) Figürü ✓ Kadınların Sosyal ve Kültürel Tarihinin Kaynakları Olarak Halk Türküleri ✓ Türk Dünyasının Meşhur Düşünce Edibi İsmail Gaspıralı’nın Fikir Dünyasında “Kadın” ve “Annelik” İmgesi ✓ Toplumsal Cinsiyet Rollerini Ters Yüz Eden Edebi Metinler Olarak “Kadınlar Ülkesi” ve “Tersine Dünya” Üzerinden Türk Dünyasında Kadın Algısını Okumak ✓ Türk Dünyası Kadınlarının Ortak Manevi Değerleri ✓ Bağımsız Türk Devletlerinde Kadın Statüsü: Bilgi Toplumlari İle Bir Karşılaştırma

	<ul style="list-style-type: none">✓ Ceditcilik Hareketi Bağlamında Rusya Türklerinde Kadının Eğitim Durumu✓ Son Dönem Avar Madeni Eserlerinde Kadın Takıları✓ Geçmişten Günümüze Türkmenlerde (Oğuzlarda) Kadına Bakış✓ Reformcu Azerbaycan Aydınlarından Ahmet Agaoglunun Kadın ve Aile Konusuna Modernist Yaklaşımı✓ Azerbaycan Profesyonel Tiyatrosunun Kurulması ve Gelişmesinde Kadınların Rolü✓ Karabağ Konulu Savaş Filmlerinin Kadın Kahramanları✓ Şark Kadınının İlk Seçim Hukuku ve Azerbaycan Halk Cumhuriyeti Döneminde Kadın Hakları✓ Kadın Hukuklarının Korunması Konusuna Azerbaycan Maarifçilerinin Kendine Mahsus Yaklaşımları✓ Molla Nasreddin Dergisinde Kadın Algısı✓ Modern Azerbaycan Edebiyatında Kadın Sorunu ve Samed Vurgun✓ Özbek Edebiyatının Gelişmesinde Bilim Kadınlarının Rolü✓ Abdullah Kahhar Sanatında Kadın Karakterler ve ‘Geçmiş ’in Analizi✓ Kadınların Şiirli Konuşmalarında Antifrazis (Özbek Edebiyatı Örneğinde)✓ Özbek Edebiyatında Yaptıkları İle İsmi Uyuşan Kahraman Kadınlar✓ Kırgızların Gelecek Algısını Oluşturan Anne Arketipi: Kurmancan Datka (Tölögön Kasimbekov’un Kırılan Kılıç Romanı Örneğinde)✓ Kırgızların “Kococaş” Destanında Kadının Rolü✓ Kırgızistan Tökmö Akınlarından (Âşıklarından) Barpı Alıkulov’un Şiirlerinde Sevgili Tipi✓ Kazakistan Cumhuriyetinde Kadın ve Çocuk Hakları: Meseleyi Yeniden Ele Almak✓ Karakalpak Edebiyatında Kız/Kadınların Dış ve İç Dünyalarının Tasviri✓ Ükök Kraliçesi- Türk Dünyası Kadınlarının İdölü✓ Türk Dünyasında Kırım Tatar Türk Kadınlarının Sosyal ve Siyasi Hayatımızda Oynadıkları Rol✓ Sürgünden Günümüze Ahıskalı Türk Kadını✓ Kıbrıs Türk Efsanelerinde Kadın ve Kadın İmgesi✓ Kaşkay Türklerinde Kadın✓ Kutlu Töre Romanı Örneğinde Kaşkay Türklerinde Kadın Algısı✓ XIX-XX Asırlarda Buryat Kadınlarının Toplumdaki Yeri ve Dini Ritüelleri✓ Makedonya’daki Türk Kadın Sivil Toplum Kuruluşlar
--	---

Tablo 5: 2015-2019 Yıllarına İlişkin Türkiye’de Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Algısı Araştırma Sonuçları

2015	Cinsiyet Eşitliği Durumu	%71.2 Hayır, eşit değildir.	%28.8 Evet, eşittir.
2015	Kadınların Toplumda Yaşadığı Sorunlar	%86.6 Şiddet %50.5 Kadın-erkek eşitsizliği %47.3 Aile baskısı	%44.3 Sokakta baskı ve cinsel taciz %43.1 Çevre baskısı %40.3 Eğitimsizlik
2015	Kadınların Çalışma Hayatına Katılımı Önem Derecesi	%81.3 Önemli	%4.1. Önemsiz
2015	Eşit İşe Eşit Ücret Durumu	%56.7 Evet, aynı işte çalışan kadın ve erkek aynı ücreti alıyor.	%43.3 Hayır, aynı işte çalışan kadın ve erkek farklı ücret alıyor.
2015	Kadına Yönelik Şiddet Haberleri	%90.8 Evet, artıyor.	%9.2 Hayır, artmıyor.
2015	TBMM’de Kadın Milletvekili Yeterliliği	%77.9 Hayır, yok.	%22.1 Evet, var.
2016	Kadınların Toplumda Yaşadığı Sorunlar	%75.7 Şiddet %41.8 Kadın-erkek eşitsizliği %34.8 Eğitimsizlik	%30.7 Çevre baskısı %30.3 İşsizlik %26.5 Aile baskısı
2016	Feminizm İfadesini Duyup Duymama Durumu	%50 Evet	%50 Hayır
2016	TBMM’de Kadın Milletvekili Yeterliliği	%62.8 Hayır, yok.	%37.2 Evet, var.
2017	Erkeklerin Ev İşlerine Katkısı	%53 Ev için alışveriş yapmak %49 Evdeki tamirat ve bakım işleri	%9 Temizlik yapmak %9 Evi toplamak %8 Yemek yapmak %6 Bulaşık yıkamak
2017	Kadınların Toplumda Yaşadığı Sorunlar	%53 Şiddet %12 İşsizlik %11 Eğitimsizlik	%7 Sokakta baskı ve taciz %6 Aile baskısı
2017	18 Yaşından Küçük Kız Çocuklarının Evlendirilmesi	%69 Hayır, hiçbir şart altında evlendirilmemeliler.	%8 Ailelerinin onayı ile ve kendi rızaları alınarak evlendirilebilirler.
2017	Boşanma ve Şiddet	%75 Aile içi şiddet boşanma için yeterli sebeptir.	%12 Ailenin devamı için gerekirse aile içi şiddet görmezden gelinmelidir.
2018	Erkeklerin Ev İşlerine Katkısı	%64 Ev için alışveriş yapmak %70 Evdeki tamirat ve bakım işleri	%8 Temizlik yapmak %10 Evi toplamak %10 Yemek yapmak %8 Bulaşık yıkamak
2018	Kadınların Toplumda Yaşadığı Sorunlar	%61 Şiddet %9 İşsizlik %9 Eğitimsizlik	%7 Sokakta baskı ve taciz %4 Aile baskısı
2018	18 Yaşından Küçük Kız Çocuklarının Evlendirilmesi	%74 Hayır, hiçbir şart altında evlendirilmemeliler.	%11 Ailelerinin onayı ile ve kendi rızaları alınarak evlendirilebilirler.

2018	Boşanma ve Şiddet	%72 Aile içi şiddet boşanma için yeterli sebeptir.	%7 Ailenin devamı için gerekirse aile içi şiddet görmezden gelinmelidir.
2019	Erkeklerin Ev İşlerine Katkısı	%63 Ev için alışveriş yapmak %64 Evdeki tamirat ve bakım işleri	%10 Temizlik yapmak %10 Evi toplamak %13 Yemek yapmak %8 Bulaşık yıkamak
2019	Kadınların Toplumda Yaşadığı Sorunlar	%60 Şiddet %11 İşsizlik %8 Eğitimsizlik	%3 Sokakta baskı ve taciz %4 Aile baskısı
2019	Boşanma ve Şiddet	%74 Aile içi şiddet boşanma için yeterli sebeptir.	%8 Ailenin devamı için gerekirse aile içi şiddet görmezden gelinmelidir.

Kaynak: Türkiye’de Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Araştırma Merkezi Raporları, 2015-2019.

II. BÖLÜM

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın modeli, araştırma grubu, verilerin toplanma yöntemleri, verilerin analiz biçimleri, geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarına ilişkin bilgiler yer almaktadır.

2.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada, derinlemesine bilgi toplamayı sağlayan nitel araştırma desenlerinden olgubilim (fenomenoloji) ve durum çalışması modeli kullanılmıştır. Araştırmada, toplumda kadına olan bakış açısını ve spor alanında cinsiyet farkını ortaya koyan bir araştırmanın kazandırılmasıyla birlikte kadın ve spor ilişkisi kavramının bütüncül bir yaklaşım açısından ele alınması amaçlanmıştır. Aynı zamanda araştırmadan elde edilecek sonuçlar doğrultusunda bu çalışmada, ülkemizin özellikle spor alanlarında kadına dair var olan algıların ortaya çıkarılması, spor alanlarında söz sahibi olan bireylerin kadına yönelik algılarına dair bakış açılarının ortaya konulması hedeflenmektedir.

2.2. Olgubilim (Fenomenoloji) Deseni

Olgubilim (fenomenoloji/phenomenology) deseninin odaklandığı kavramlar farkında olduğumuz fakat derinlemesine veya ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulardır. Günlük yaşantımızda çok sık rastladığımız bu olguları tam olarak bilmediğimizi ifade edemeyiz. Aslında algılarımıza yabancı olmayan sadece anlamıyla kavrayamadığımız olguları araştırmaya yönelmiş çalışmalar için olgubilim (fenomenoloji) elverişli bir dayanak oluşturmaktadır (Yıldırım ve Şimşek 2016). Bu yaklaşımın araştırmacıya sunduğu esneklik ve etkileşim doğrultusunda ülkemizin özellikle spor alanlarında kadına dair var olan algıların ortaya çıkarılması için olgubilim deseninin yanı sıra durum çalışmasından da yararlanılmıştır.

2.3. Durum Çalışması

Durum çalışması, olgu ve içinde bulunduğu içerik arasında belirgin hatlar bulunmayan durumlarda uygulanabilen bir araştırma yöntemidir (Yin, 1984, 23). Deneysel çalışmalara kıyasla durum çalışması karşılaştırma yapmaz, keşfeder. Araştırmacı çalışmasındaki hipotezleri test etmek veya aralarındaki ilişkiyi ispatlamak

yerine olayları ve davranışları anlamaya, tanımlamaya çalışır (Hancock ve Algozzine, 2006). Durum çalışmasını diğer tüm çalışmalardan ayıran şey yaşam içerisinde deneysel veya tarama yöntemleriyle açıklanamayacak -fakat aralarında nedensel bağlantı olduğu varsayılan- olayların açıklanmasında, tanımlanmasında ve keşfedilmesinde kullanılmasıdır (Yin, 1984). Bir veya birden fazla durumun derinlemesine incelenmesi durum çalışmasının temel özelliği arasındadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

2.3.1. Araştırma Grubu

Araştırmanın evreni spor alanlarında farklı statülerde yer alan (yönetici, bilim insanı, antrenör, hakem ve sporcu) bireyler içerisinden amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilmiş gönüllülerden oluşmaktadır.

Araştırmaya toplamda 20 gönüllü katılım sağlamıştır. Bu gönüllülerin 12'si erkek ve 8'i kadındır. Uygun örneklem seçimine ulaşmak için iki farklı amaçlı örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. İlk kullanılan amaçlı örnekleme yöntemi, ölçüt örnekleme yöntemidir. Ölçüt örnekleme yöntemi, önceden planlanmış bir dizi ölçütü karşılayan durumların bütüncül yaklaşımla ele alınmasına dayanmaktadır. Söz konusu ölçütler ya belirli bir ölçüt listesinden seçilmiştir ya da araştırmacı tarafından belirlenmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2016:122).

Bu araştırma kapsamında örneklem seçimi için altı ölçü belirlenmiştir. Birinci ölçüt araştırmaya dâhil edilen katılımcıların en az 5 yıl sporun içinden gelmiş olmaları, ikinci ölçüt çalışmada yer alan yöneticilerin spor örgütlerinde aktif olarak yöneticilik yapmış olması, üçüncü ölçüt ise araştırmaya katılan hakemlerin üst düzey klasmanlarda görevlerini gerçekleştiriyor olmaları, dördüncü ölçüt bilim insanı kategorisiyle çalışma kapsamında yer alan bireylerin bu çalışma alanına ilgili ve yatkın olmaları, beşinci ölçüt araştırmadaki antrenörlerin bireysel veya takım sporları ayırmaksızın özellikle kadın sporcularla veya kız çocuklarıyla çalışmış olmaları ve son ölçüt ise sporcu kategorisiyle araştırmaya dâhil edilen katılımcıların milli sporcu olmaları veya profesyonel takımlarda kariyerlerine devam etmiş olmasıdır. Ölçüt örnekleme yoluyla belirlenen örneklem grubu hem kendi bakış açısını hem de toplumun bakış açısını kolayca ifade edebileceği düşünülen yönetici statüsünden 3, hakem statüsünden 4, bilim insanı statüsünden 6, sporcu statüsünden 3 ve antrenör statüsünden 4 kişi olmak üzere toplam 20 kişiden oluşmaktadır. Nitel

araştırma yöntemlerinde örneklem sayısıyla ilişkili olarak gerçekleştirilen doktora tezlerinin evren byklg göz önünde bulundurulmuştur ve bu doğrultuda çalışma gruplarının 5 ile 350 katılımcı tarafından oluşturulması gerektiği belirtilmiştir (Bryman 2012; Creswell 2014; Mason 2010).

Araştırma kapsamında başvurulan başka bir örneklem seçimi ise kolay ulaşılabilir durum örneklemesidir. Bu yöntemin tercih edilme sebebi zamandan ve maddiyattan artırım sağlamak ve kolay olan bir duruma ulaşım sağlamasıdır (Miles ve Huberman, 1994; Patton, 2005). Ayrıca, araştırmaya katılan katılımcıların gizliliğini korumak amacıyla katılımcıların statülerine göre kısaltmalar yapılmıştır. Yönetici için (Y), Hakem için (H), Bilim İnsanı için (Bİ), Antrenör için (A) ve Sporcu için (S) kullanılmıştır.

Katılımcı Profilleri

Bu bölümde, spor alanlarında farklı statülerde yer alan (yönetici, bilim insanı, antrenör, hakem ve sporcu) katılımcıların kişisel özelliklerine ilişkin bilgilere yer verilmiştir (Tablo 6).

Tablo 6: Araştırmaya katılan katılımcılara ilişkin kişisel özellikler ve görüşme süreleri

	Katılımcılar	Yaş	Cinsiyet	Eğitim Düzeyi	Görev Süresi	Görüşme kayıtları (Dk.)
1	Bİ1	65	E	Doktora	36	22.42
2	Bİ2	41	E	Doktora	13	24.03
3	Bİ3	45	E	Doktora	19	30.07
4	Bİ4	51	K	Doktora	26	17.21
5	Bİ5	33	K	Doktora	6	13.23
6	Bİ6	33	K	Doktora	5	30.26
7	H1	64	E	Doktora	45	11.06
8	H2	46	E	Lisans	23	13.18
9	H3	46	E	Doktora	10	13:59
10	H4	39	K	Doktora	19	25.18
11	S1	41	E	Doktora	20	28.10
12	S2	31	E	Lisans	24	10.01
13	S3	31	K	Lisans	21	31.42
14	A1	50	E	Doktora	23	17.57
15	A2	39	E	Doktora	9	26.46
16	A3	29	E	Yüksek Lisans	5	39.65
17	A4	41	K	Doktora	19	17.01
18	Y1	64	E	Doktora	42	15.02
19	Y2	56	K	Doktora	22	25.40
20	Y3	58	K	Doktora	38	10.01

Tablo 6’da görüldüğü üzere görüşmeye spor alanında farklı statülerde yer alan aynı zamanda spor alanlarında söz sahibi olan 12 erkek ve 8 kadın katılmıştır. Eğitim düzeyleri açısından değerlendirildiğinde katılımcıların doktora (n=15), yüksek lisans (n=1) ve lisans (n=3) mezunu olarak dağılım gösterdikleri belirlenmiştir. Ayrıca katılımcılar araştırmaya dâhil oldukları statüleriyle ilgili görev sürelerinin 5 ile 45 yıl arasında değiştiğini ifade etmişlerdir.

2.3.2. Veri Toplama Yöntemi ve Görüşme Formunun Oluşturulması

Bu araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak görüşme yönteminden yararlanılmıştır. Bu çalışma doğrultusunda Türkiye’de sporun içerisinde farklı statülerde yer alan (yönetici, bilim insanı, antrenör, hakem ve sporcu) kadınların ve erkeklerin bakış açısıyla var olan algıyı ortaya koymak amacıyla 4 bilim insanı ve 4 nitel çalışmada uzman akademisyenin görüşlerinden yola çıkılarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Form Ek 1’de verilmiştir. Görüşme formuna dair bilgiler aşağıda sunulmuştur.

Görüşme formu hazırlanırken mümkün olduğunca dikkatli davranılmış, soruların kolay anlaşılır ve açık uçlu sorulardan oluşmasına, mümkün oldukça kısa cevaplı sorulardan uzak durulmasına dikkat edilmiştir. Bunun yanı sıra alternatif sorular hazırlama konusunda da özenli davranılmıştır. Gerek görüşme formunun oluşturulmasında gerekse de örneklem seçiminde kısacası tüm aşamalarda uzman görüşüne başvurulmuştur. Anlaşılması güç veya yanlış anlaşılabilir olarak araştırmayı amacından saptırarak ifadelerden de mümkün olduğunca kaçınılmıştır.

Kolay bir görüşme yöntemi olarak düşünülen ve temel becerileri yerinde olan herkes tarafından kullanılabilmesi varsayılan görüşme, insanları yanılgıya düşürebilir. Ancak “*görüşme beceri, yoğunlaşma, karşılıklı anlayış, öngörü ve disiplin gibi pek çok boyutu kapsamaması açısından hem sanat hem de bilimdir*” olarak tanımlayan Patton aslında görüşme yönteminin güçlü yanını da ortaya koymuştur (Patton, 1987, 108; Akt: Yıldırım ve Şimşek, 2016, 129). Araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu iki bölümden meydana gelmektedir: Birinci bölümde katılımcılara ilişkin kişisel bilgilerin yanı sıra görüşmeye ait bilgiler ikinci bölümde ise katılımcı bilgilendirme formu ve araştırmacı tarafından açık uçlu sorulardan oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formuna yer verilmiştir. İki bölümden meydana gelen görüşme formunun içeriği şu şekildedir:

Kişisel Özellikler

Araştırmaya katılan katılımcıların görüşme esnasına geçmeden, kendilerini daha rahat hissetmeleri ve daha rahat cevap verebilmeleri için genel bir sohbet havasıyla başlanılmıştır. Bu aşamada yaş, eğitim düzeyi ve çalışma süresinin yanı sıra çalıştıkları kurumlarda idari görevlerinin olup olmadığı, görevli oldukları diğer yani kurum, kuruluş, dernek, komisyon, kulüp olup olmadığı eğer varsa buradaki statüleri gibi parametreler ele alınmıştır.

Görüşme soruları

- ≈ 21.yüzyılda Türkiye’de toplumun kadın algısı hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizin düşünceniz nedir?
- ≈ Spor ortamında yer alan yönetici, bilim insanı, antrenör, hakem, sporcu olan kadınları nasıl algılıyorsunuz? Bu durumun toplum tarafından nasıl algılandığını düşünüyorsunuz?

2.3.3 Görüşme Süreci

Araştırma kapsamında katılımcılarla bireysel görüşmeler yapılarak araştırma hakkında bilgi verilmiştir. Araştırma kapsamına dâhil olunması istenen katılımcılardan gereken izinler alınmış; İzmir, İstanbul, Manisa ve Muğla (Bodrum) illerinde 24 Kasım 2018-02 Ocak 2019 tarihleri arasında görüşme yapmak üzere randevu alınmış ve 9-39 dakika arasında yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler öncesi katılımcılara süreç hakkında bilgi verilmiş, görüşmelerden elde edilen ses kayıtlarının sadece ve sadece bilimsel amaçlı olarak kullanılacağına dair taahhüt verilmiştir. Araştırmacı tarafından görüşme esnasında notlar alınmış ve görüşmenin güvenirliliği arttırılmaya çalışılmıştır. Elde edilen tüm veriler araştırmacı tarafından analiz edilerek bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

2.3.4. Verilerin Analizi

Araştırmacının bilgisayar ortamına aktarmış olduğu yazılı dataların çözümlenmesi amacıyla betimsel analiz yönteminden faydalanmıştır. Araştırmaya dâhil edilen katılımcıların verdikleri cevaplar aynı soru dizini altında bir araya getirilmiştir. Elde edilen veriler ayrıntılı bir işlem sürecine tabi tutularak üç uzman araştırmacı aracılığıyla birbirinden bağımsız kodlamalar ortaya çıkarılmıştır. Bağımsız bir şekilde ortaya çıkarılan kodlamalar karşılaştırılarak kodlar arasındaki tutarlılık dikkate alınmış, benzer olan kodlar bir araya getirilmiş ve bunun doğrultusunda sorunlara ilişkin temalar ortaya çıkarılmıştır. Betimsel analiz aşamasında farkına varılamayan temalar daha sonrasında içerik analizinden yararlanılarak derinlemesine bir işleme tabi tutulmuş ve farkına varılamayan temalar ortaya çıkarılmıştır. İçerik analizinin kullanılmasındaki asıl amaç belirli temalar çerçevesinde birbiriyle benzerlik gösteren verilerin bir araya getirilmesi ve anlaşılır olmasıdır (Yıldırım ve şimşek, 2016).

2.4. Geçerlik

Nitel araştırma, nicel araştırmaya kıyasla öznellik oranının yüksek olması, geçerlik ve güvenirlilik oranının düşük olduğunun düşünülmesi sebebiyle bir takım yargılamalara maruz kalmaktadır. Örnek olarak nitel araştırmada araştırmacı rolünün önemli olmasından kaynaklı daha çok araştırmacıya bağlı bulguların ortaya çıkması ve nitel araştırmanın bir sistematiiğinin bulunmadığı konusunda eleştiriler mevcuttur. Bu eleştirilerin temel sebebi ise bulguların ve belgelerin raporlandırmasının düşük niteliğe sahip olduğu düşünülmesidir. Oysa nitel araştırma yöntemleri kendi içerisinde geçerlik ve güvenirlilik ile ilgili bir takım önlemler almaktadır. Bu önlemler nicel araştırma yöntemlerinden ayrılmaktadır (Yıldırım ve şimşek, 2016). Bütüncül bir bakış açısı sunmasının yanı sıra bilgileri derinlemesine ortaya çıkarmaya çalışan nitel araştırmaya yönelik eleştirilerin adil olmadığı ifade edilebilir. Nitel araştırma aslında insan yaşamındaki anlamları ve sosyal dünyadaki anlamları boyutlarıyla ortaya koymaya çalışan bir araştırma yöntemidir. Başka bir deyişle nitel araştırmanın doğası gereği istatistiksel veya deneysel hesaplamalar yoktur dolayısıyla bu hesaplamalara dayandırılmamaktadır (Brink, 1991).

Nitel araştırmalarda geçerlik araştırmacının araştırmış olduğu olguyu tarafsız olarak gzlememesi ve olduğu şekliyle ortaya koyması anlamına gelmektedir. Toplanmış olan verilerin ayrıntılı bir şekilde raporlaştırılması ve araştırmacının her bir süreci ayrıntılarıyla aktarması nitel araştırmalarda geçerliğin önemli ltleri arasında gösterilmektedir. Araştırma kapsamında geçerlik, i geçerlik (inandırıcılık) ve dış geçerlik (aktarılabirlik) olmak üzere iki bölümde incelenmiştir (Yıldırım ve şimşek, 2016).

2.4.1. İ Geçerlik (İnandırıcılık)

İ geçerlik geçekleştirilen çalışmaların hepsi için önemli sayılması gereken bir boyuttur. Gözlemlediğimiz ve anlamaya çalıştığımız olgulara yönelik ortaya çıkan bulguların geeklikle ne derece uyumlu olduğu ile i geçerlik ilgilenmektedir (Merriam ve Tisdell, 2005). Araştırma kapsamında ortaya çıkan bulgu ve sonuçların doğruluğuna ilişkin, i geçerliğin sağlanması amacıyla araştırmacının yanıtlanması gereken bir takım soruların olduğu ifade edilmektedir (Miles ve Huberman, 1994; Akt: Yıldırım ve şimşek, 2016).

- ≈ Araştırma bulguları, verilerin elde edildiği ortam dikkate alındığında anlamlı mıdır ve bu ortama bağlı kalınarak tanımlanmış mıdır?
- ≈ Bulgular kendi içerisinde tutarlı ve anlamlı mıdır? Ortaya çıkan kavramlar anlamlı bir bütün oluşturuyor mu?
- ≈ Araştırmada elde edilen bulgular, farklı veri kaynakları, farklı veri toplama yöntemleri ve farklı analiz stratejileri kullanılarak teyit edilmiş midir? Farklı kaynaklara, yöntemlere ve stratejilere göre elde edilen bulgular anlamlı bir bütün oluşturuyor mu?
- ≈ Elde edilen bulgular, daha önce oluşturulan kavramsal ereve veya kuramla uyumlu mudur? Bu ereve veri toplamada rehber olmuş mudur?
- ≈ Bulguları teyit etmede kullanılan kurallar, stratejiler var mı? Bu stratejiler uygun bir biçimde kullanılmış mıdır?
- ≈ Açık olmayan olgular ya da olaylar belirlenmiş midir?
- ≈ Bulguları açıklamada alternatif yaklaşımlar kullanılmış mıdır?
- ≈ Bulgular araştırmaya katılan bireyler tarafından geeki bulunmuş mudur?
- ≈ Araştırmanın bulgularından yola çıkararak yapılan tahminler ve genellemeler elde edilen verilerle tutarlı mıdır?

İç geçerlik kapsamında gerek veri toplama sürecinde, verilerin analizinde ve gerekse de yorumlanması bölümlerinde araştırmacı tarafından tüm sorulara tarafsız bir şekilde yanıt verilmiştir. Araştırmacı bu süre zarfında eleştirel bakış açısıyla ortaya çıkan tüm sonuçların gerçeği yansıtıp yansıtmadığını denetlemiştir.

2.4.2. Dış Geçerlik (Aktarılabirlik)

Dış geçerlik diğer bir ifadeyle genellenebilirlik daha önceden gerçekleştirilmiş olan araştırmaların ortaya koymuş olduğu bulguların benzer ortamlara ve durumlara göre uyarlanabilirliğini ve genellenebilirliğini ifade etmektedir (Arastaman, Fidan ve Fidan, 2018). Miles ve Huberman (1994) dış geçerlik hususunda dikkat edilmesi gereken soruları şu şekilde ifade etmektedir (Akt: Yıldırım ve Şimşek, 2016):

- ≈ Araştırma örnekleminin, ortamının ve süreçlerinin özellikleri başka örneklemelerle karşılaştırma yapabilecek düzeyde ayrıntılı olarak tanımlanmış mıdır?
- ≈ Araştırma raporu genelleme konusunda olası engelleri tartışıyor mu? Örneklem, ortamın ve kavramsal çerçevenin seçimi ve bu öğelerin genelleme açısından ortaya çıkardığı sınırlayıcı etkenler tartışılıyor mu?
- ≈ Örneklem genellemeye izin verecek ölçüde çeşitlendirilmiş midir?
- ≈ Araştırma, olası genellemelere olanak verecek şekilde kapsamlı tanımlara yer veriyor mu?
- ≈ Okuyucu araştırma sonuçlarını kendi deneyimleriyle ilişkilendirebiliyor mu?
- ≈ Araştırma sonuçları, araştırma sorusu ile ilgili kuramlarla tutarlı mıdır?
- ≈ Araştırma, bulguların başka araştırmalarda test edilebilmesi için gerekli açıklamaları yapmış mıdır?
- ≈ Araştırma bulguları benzer ortamda kolaylıkla test edilebilir mi?

Sınırlı bir ölçüde mevcut çalışmanın genellenebilirliğini tespit etmek üzere sunulan soru dizinine araştırmacı tarafından yanıt verilmiştir. Dış geçerliğin sağlanabilmesi için tüm süreçlerin ayrıntılı olarak bildirilmesine, araştırma sorularının kuramlarla bağdaşık olmasına, üç uzman araştırmacının görüşlerine başvurulmasına, araştırma grubunda çeşitlilik elde edebilmek adına farklı bireylerin çalışmaya dâhil edilmesine ve katılımcılardan elde edilen bulguların, benzer ortamlarda sınanabilir olmasına özen gösterilmiştir.

2.5.Güvenirlilik

Nitel araştırmanın temel tabiatı ile çelişen güvenirlikle ilgili ölçütler olsa da, güvenirlilik kapsamında dikkate alınması gereken bir takım önlemler bulunmaktadır. Bu önlemlerin amacı nicel araştırmalarda olduğu gibi güvenirliliğin test edilmesi veya amacının saptanması değildir. Asıl amaç nitel araştırmalarda araştırmacının, araştırma süresince kullanmış olduğu stratejilerinin daha belirgin hale getirilmesidir. Dolayısıyla daha sonra diğer araştırmacılar da bu stratejileri benzer biçimlerde kullanabilme imkânına sahip olabilirler (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Nitel araştırmalarda güvenirliliğin özü tutarlılıkta gizlidir. Joppe (2000) güvenirliliği şu şekilde tanımlamaktadır:

“Araştırma sonuçlarının zaman içerisinde tutarlılık göstermesi ve araştırma kapsamında yer alan katılımcıların doğru bir şekilde temsil edilmesi güvenirlilik olarak ifade edilir. Bir çalışmanın güvenilir olduğu, sonuçlarının benzer bir metodoloji altında yeniden üretilebilmesi durumunda kabul edilir.”

Bu araştırma kapsamında güvenirliliğin sağlanması amacıyla bir takım tedbirler alınmıştır:

- ≈ Araştırma sorularının yalın bir anlatım ile anlaşılır olmasına,
- ≈ Araştırma süresince, araştırma yöntemi ve tüm aşamaları ayrıntılı olarak ifade edilmiş olmasına,
- ≈ Veri toplama sürecinden itibaren, ses kayıtlarının bilgisayar ortamına aktarılması, verilerin kodlanması, temaların oluşturulması, yorumlanması ve sonuçlanması aşamalarının açık bir şekilde ifade edilmesine,
- ≈ Nitel araştırmalarda uzman üç araştırmacının kodlama sürecini birbirinden bağımsız bir şekilde tamamlamasına,
- ≈ Ortaya çıkmış olan kodların bir araya getirilerek toparlanmasına, ortak olan kodların birleştirilmesine,
- ≈ Araştırma kapsamında, katılımcıların kimliğinin gizli tutulmasına,
- ≈ Araştırmadan elde edilen verilerin saklı tutulmasına dikkat edilmiştir.

2.3.5. Araştırmacının Rolü

Araştırmacı Beden Eğitimi ve Spor Yükksekokulu, Spor Yöneticiliği Bölümü mezunudur. Araştırmacı profesyonel bir sporcu ve antrenörlük geçmişine sahip olması, fiziksel aktiviteyi hayatlarının ayrılmaz bir parçası haline getirmeye çalışan kadınlarla birlikte çalışması ve tez sürecini bir kadın danışman ile yürütmeyi tercih etmesi bu alandaki algısını geliştirmiş ve farkındalık düzeyini arttırmıştır. Araştırmacı aynı zamanda gerek lisans eğitimi gerekse de yüksek lisans eğitimi süresince almış olduğu derslerden edindiği bilgilerini bu çalışma kapsamında harmanlayarak aktif bir şekilde kullanmıştır. Araştırmacının almış olduğu “Toplumsal Cinsiyet ve Spor” dersi farkındalığının gelişmesine katkı sağlamış ve bunun sonucunda bu alana olan ilgisinin farkına varmıştır. Araştırmacının katılmış olduğu ulusal ve uluslararası düzeylerde gerçekleştirilen kongreler ve çalıştayların yanı sıra teziyle birlikte yürütmüş olduğu bir çalışmasının da olması bu alandaki deneyimlerini arttırmış ve duyarlılığını yükseltmiştir.

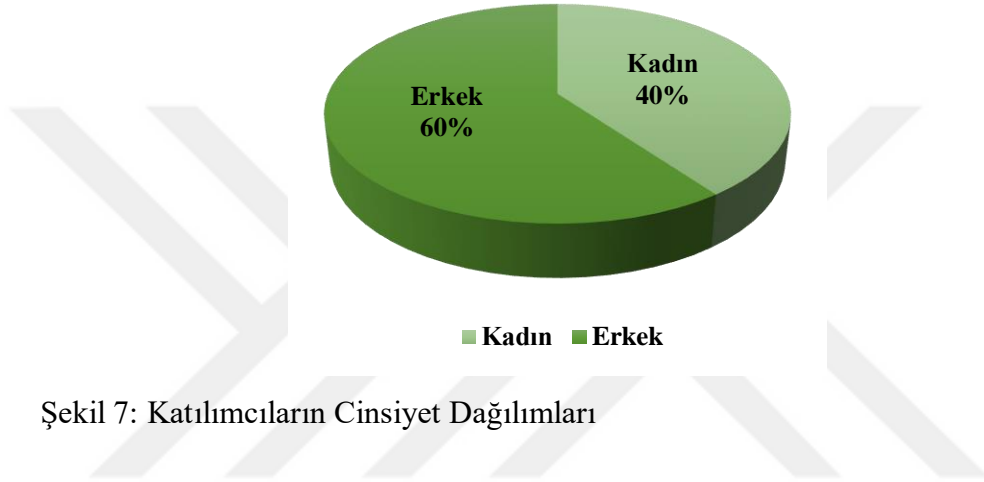
Araştırmacının aynı zamanda yüksek lisans eğitimi sürecinde almış olduğu “Nitel Araştırma Yöntemleri” dersini başarıyla tamamlamış olması, verilerin toplanması ve analizi aşamalarında araştırmacıya kolaylık ve pratiklik sağlamıştır. Nitel araştırma yöntemleri kapsamında araştırmacının bu sürece aktif olarak katılması, doğrudan görüşmeler esnasında görüşmeyi gerçekleştirdiği bireylerle benzer deneyimler yaşaması ve bireyler sayesinde kazanmış olduğu bakış açısı bu süreci etkili ve verimli kılmıştır (Altındağ, 2005).

III. BÖLÜM

BULGULAR

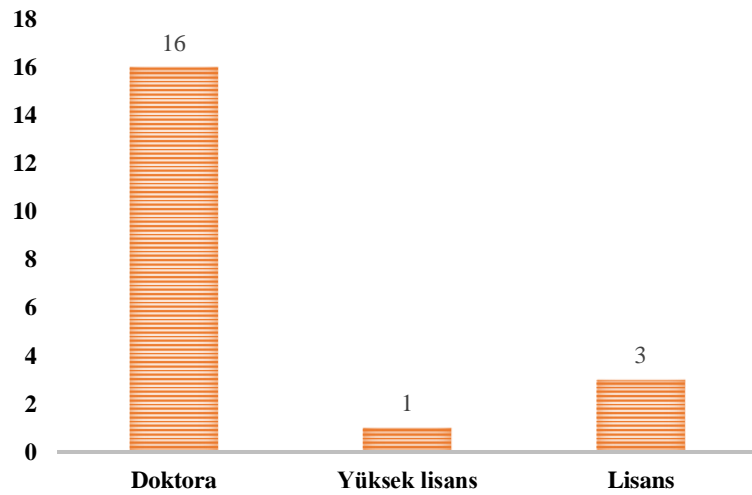
Bu bölümde katılımcıların demografik özelliklerine (yaş, cinsiyet, eğitim, kurum ve idari görev) ilişkin bulgulara ve katılımcılarla yapılan görüşmeler sonucu elde edilen kodlamalara ve temalara yer verilmiştir.

3.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

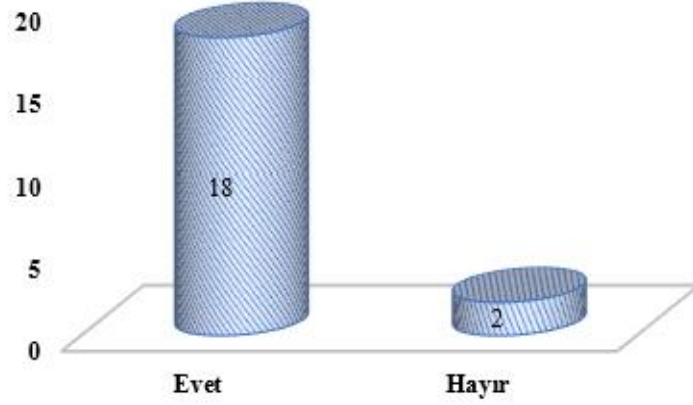
Şekil 7: Katılımcıların Cinsiyet Dağılımları

Bu çalışma kapsamında %40'ı Kadın ve %60'ı ise Erkek olmak üzere toplamda 20 kişi araştırmaya dâhil edilmiştir.

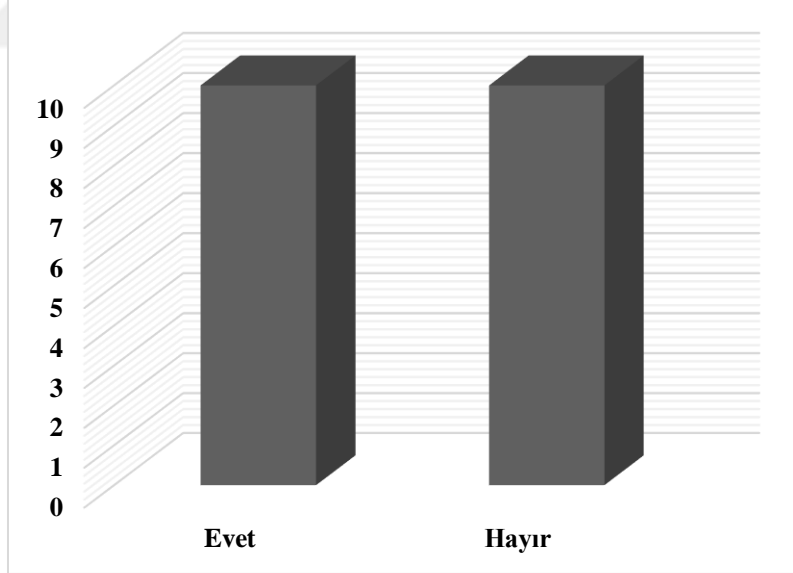
Şekil 8: Katılımcıların Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan katılımcıların eğitim durumları incelendiğinde %80'i doktora mezunu, %15'i lisans mezunu ve %5'i ise yüksek lisans mezunudur.

Şekil 9: Katılımcıların Kurum Dışı Görev Dağılımı

Araştırmaya dâhil edilen bireylerin %90'ının çalıştığı kurum dışında başka kurum veya kuruluşlarda görevi olduğu, %10'unun ise herhangi bir kurum veya kuruluş adı altında görevinin olmadığı saptanmıştır.

Şekil 10: Katılımcıların İdari Görev Dağılımı

Araştırmaya katılan katılımcıların %50'sinin çalıştığı kurumda idari görevinin olduğu, %50'sinin ise idari görevinin bulunmadığı tespit edilmiştir.

3.2. Katılımcıların 21. Yüzyılda Türkiye’deki Kadın Algısına Yönelik Görüşleri

Katılımcıların toplumdaki kadın algısına yönelik görüşleri doğrultusunda elde edilen kodlar tek bir tema altında toplanmıştır. Kültürel durumlar teması çerçevesinde elde edilen kodlar; Ayrımcılık, Toplumsal Değerler, Toplumsal Roller, Yasal Haklar, Bölgesel Farklılıklar, Din, Eğitim ve Medya’dır.

Tablo 7. Katılımcıların toplumdaki kadın algısına yönelik görüşleri doğrultusunda elde edilen temalar ve kodlar

Kültürel Durumlar			
Kodlar	Katılımcılar	N	%
Ayrımcılık	Bİ1, Bİ4 Bİ5, Bİ6, H1, H2, H3, H4, S1, A1, A3, A4	12	28
Toplumsal Değerler	Bİ6, S1, H4, S2, A3, Y1	6	14
Toplumsal Roller	Bİ5, Bİ6, H1, A1, A2, A3	6	14
Yasal Haklar	Bİ1, Bİ4, Bİ5, Bİ6, S1, Y1	6	14
Bölgesel Farklılıklar	Bİ2, Bİ3, S1, Y3	4	9
Din	Bİ1, Bİ2, Y3	3	7
Eğitim	Bİ6, A1, Y3	3	7
Medya	Bİ3, S3, A2	3	7

Araştırmaya katılanların ifadelerinden ortaya çıkarılan “ayrımcılık” kodu altında pozitif ayrımcılık ve kadının ötekileştirilmesi başlıkları da yer almaktadır. Bu koda ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Ayrımcılık

Bİ1: “Bir toplumda bir erkek dört kadın alabilmesi usule uygun, resmi hukuka değil de dini kurallara uygun müteala edilirken, ama bir kadının dört erkek almasının lafı bile edilmiyor.”

“Gerek iş dünyasındaki roller ve verilen sorumluluklar, görevler konusunda kadın dezavantajlı, gerek ekonomik olarak kadının yaptığı işe karşılık kazandığı paranın erkeğe göre daha düşük seviyede olduğunu biliyorum.”

Bİ4: *“Hala kadının mağdur olduğu, dezavantajlı bir grup olarak görüldüğü bir süreçteyiz.”*

Bİ5: *“Genel olarak düşündüğümde kadın algısının esasen bir düşüşte olduğunu görüyorum.”*

Bİ6: *“Türkiye’deki istatistiklere baktığımızda bile en çok şiddete maruz kalan insanlar kadınlar, eşitsizliğe mağdur kalan yine kadınlar yani tabiri caizse ne kadar 21. yüzyıl olmuş olsa dahi kadın çoğu kitleler tarafından ikinci sınıf vatandaş olarak görülüyor.”*

“Kadınlara söz hakkı ya da yönetimlerde hak verildiği zaman işlerin çok daha farklı olacağını düşünüyorum.”

“Kadınlar tamamıyla toplumda yoksunlaştırılmış ve ötekileştirilmiş, ötekileştirilmeyen bir toplumda kadının sesini daha çok çıkartmasının temenni ediyorum.”

H1: *“Toplum sanki kadını biraz zayıf gibi düşünüyor.”*

H2: *“Türkiye’de maalesef hali hazırda ben kadınların hak ettikleri yerde olmadıklarını düşünüyorum. Toplumun çok ciddi bir bölümünün kadınlara karşı hala önyargılı olduğunu görüyorum.”*

H4: *“Haberleri açtığımızda kadınlara yapılan olumsuzlukları dezavantajları grup olarak yer almamızı inkâr edemeyiz.”*

S1: *“Türkiye’yi bir insana indirsek kadını doğal olarak Avrupa veya Amerika’daki gibi eşit görmeyecektir.”*

“Dünyada dengenin sağlanabilmesi için, hayvanat bahçesine benzememesi için kadınların varlığı ultra önemlidir.”

A1: *“Toplumda kadının adı yok, ikinci sınıf vatandaş olarak algılanıyor.”*

A3: *“Bugün gazetelerin 3.sayfalarını açtığımız zaman sürekli kadına şiddet, cinayet, istismar, eski sevgili dehşeti gibi başlıklarla kadınların fiziksel şiddete maruz kaldığını sık sık gözlemleyebiliyoruz.”*

A4: *“20. yüzyıl ve 21. yüzyıl yani milenyum sonrası diye baktığımızda evet kadın algısı siyasilerden tutunda, yöneticilerin, üst düzey yöneticilerin kendilerini kabul ettirmek için kadınları kullandığını düşünüyorum. Sayılara baktığımızda kotalara rastlıyorsunuz X parti diyor ki; her 3 meclis üyesinden sonra 1 kadın koyacaksınız listeye. O yukarıdan gelen emir. Yani bu bile şunun göstergesidir 3’e karşı 4.kişi bayan olabilir.”*

Araştırmaya dahil olan katılımcılardan elde edilen “toplumsal değerler” koduna ilişkin olarak toplumsal normlar, toplumsal duyarlılık, toplumsal değişim/iyileşme, toplumsal bilincin iyileştirilmesi, önyargılar, kadına verilen değer, ataerkil sosyal yapı ve toplumsal baskı başlıkları da yer almaktadır. Bu koda ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Toplumsal Değerler

Bİ6: *“Evet, şiddet diyoruz toplumda bir kadının şiddet görmesine banane demek yerine bizde ses çıkartmalıyız.”*

“Kadınlarında idareci konumlara gelmesi gerekiyor ama kadın ayrımı çok fazla, ne kadar bir erkekle aynı konumda olmuş olsanız dahi maalesef erkekler tarafından bir mobinge maruz kalıyorsunuz.”

“Toplumun bilinçlenmesi lazım. Ebeveyni olarak bence hani annelik duygusundan diyoruz ya eğitim ilk ailede başlıyorsa anne ve babanın bu konuda çocuğunu bilinçlendirmesi gerekiyor.”

H4: *“Türkiye’de kadın algısına baktığında çok eskiye dayanıyor yani özellikle bizim ata erkil toplumdaki olmamız böyle bir toplumda yetişmiş olmamız tüm dünya genelinde olduğu gibi bizde de biyolojik farkındalığın farklılaşmanın yani kadın ve erkek kimliğinin biyolojik anlamda farklı olmasının da bunda rolü olduğunu düşünüyorum.”*

“Artık kız çocukları da okutulmak isteniyor. Kız çocuklarına da erkeklere verilen tüm imkânlar seferber ediliyor. Bu yüzden evet 21. yüzyılın sonunda halen kadın ve erkeği rol olarak farklı kılabiliriz olumsuzluklar var ama kötü bir durumda mıyız dersin şuanda sen akademik bir öğrenci olarak benimle bu görüşmeyi yapıyorsun ben sana yönetici olarak cevap verebiliyorum demek ki iyi yerlerdeyiz diye düşünüyorum.”

S1: *“Ben eşimi, annemi bana bir emanet olarak görüyorum.”*

S2: *“Önceki yıllara nazaran bakış açısı biraz daha değişti, daha önceden insanların kadınlara bakış açısıyla şuanda ki çok farklı bence. Yani önceden sadece kadınlar ev işi yapması, çocuklarına bakması, evinde yemeğini yapması gibi şeyler uygun görülürken, şimdi daha çok kadınlarda kendi ayakları üzerinde durabiliyor.”*

A3: *“Hala araba sürerken öndeki araba bir hata yaptığı zaman kesin kadın diye tahminlerde bulunuyoruz. Örnek veriyorum benim yaşadığım bir olay İstanbul’da*

geçen sene çok karlı bir ortam vardı uçaklar inmiyor, Türk Hava Yolları birçok uçuşunu iptal etti Atatürk Hava Limanında ama Pegasus Hava Yolları uçmaya karar verdi ve biz o uçtık. Kaptan pilot konuşmaya başladı ve bir kadındı, yanımdaki arkadaşım anında şunu söyledi bunlar araba süremiyor, bu uçakların uçamadığı bir günde kadın bir pilotla biz İzmir'e nasıl döneriz? Kesin bu uçak düşecek.”

“Üniversite kontenjanlarının artması, kız çocuklarının okumasına yönelik çeşitli toplumdaki çalışmalar, kamu spotları, kampanyalar, çeşitli medya organlarındaki öneriler, istekler, arzular kadın algısını bu noktaya taşıdı. Hal böyle olunca da daha eğitilmiş, daha iş bitirici noktalara gelebilmesi sağlandı Türk kadınının.”

Y1: “İlk mecliste 17 tane kadın milletvekilinin olması gibi şeyler cumhuriyet sonrası kadına verilen en büyük armağan ve ödüdür.”

Araştırmaya katılan katılımcılardan elde edilen “toplumsal roller” koduna ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Toplumsal Roller

Bİ5: “Kadın annedir, kadın evi ile ilgilenir, kadın evlenir bile mesela, yani evlenmek zorundadır gibi bir algı her taraftan bize yedirilmeye çalışılıyor.”

Bİ6: “Bir insanın hayata gelebilmesi için olmazsa olmaz şey kadındır.”

H1: “Hala kadın evde ev işi yapan, çocuk bakan bir görünümde.”

A1: “Hayatta mümkün olduğunca ezilmeye çalışılan bir grup diye düşünüyorum. Eğitim hayatı, çalışma hayatı bayanlar için oldukça zor koşullar içeriyor. Kadın sadece anne veya gelecek kuşakları yetiştiren değil, günümüz kuşaklarını da eğiten ve yönlendiren kişidir.”

A2: “Kadın evde yine çalışma hayatında ortak zorlukları paylaşıırken, eve gittiğinde ağırlıklı olarak yine çamaşır, bulaşık vb. şeylerin kadına kalması bugün 21.yüzyılda da kadına halen o geleneksel bakış açısının çok değişmediğini görüyorum.”

Y2: “Bence genel kadın algısı kadın hizmet veren bir meta gibi görülüyor bence hala. Kadın ne yapacak okuluna gidecek, bitirecek; evlenecek, çocuk yapacak, çocuğuna, evine, kocasına bakacak. Hala bu algı ve beklenti var maalesef ülkemizin büyük bir çoğunluğunda.”

Araştırmaya katılan gönüllülerden elde edilen “yasal haklar” kodu çerçevesinde kadın hakları, mevzuat eksikliği ve eşitlik başlıkları da yer almaktadır. Bu koda ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Yasal Haklar

Bİ1: *“Maalesef Büyük Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk Dünya’da ilk defa kadına seçme ve seçilme hakkını vermiş olmasına rağmen, bizim kadınıımız kendisine sunulan bu ayrıcalığı iyi değerlendiremedi.”*

Bİ3: *“Bana soracak olursan kadınla erkek arasında herhangi bir farklılık yok.”*

Bİ4: *“Evrensel bir dünyada bizim gibi gelişmekte olan ülkede kadının hala bu kadar negatif bir durumda haklarını koruyamaması iyi değil.”*

Bİ5: *“Her ne kadar modern ya da çağdaş biz kendimizi korumaya ya da tanıtmaya çalışsak da bir takım politik kararlar, siyasi görüşler yani üst yönetim tarafından alınan kararlar doğrultusunda kadın algısının daha dik seviyelere indirilmeye çalışıldığını düşünüyorum.”*

Bİ6: *“Özellikle siyasi politikalarda kadınlara çok yer verilmediği açısından çok fazla sitem ediyorum.”*

S1: *“İki canlı türü elbette kanun açısından eşit haklara sahip olacaktır.”*

H2: *“Kişisel olarak fikrim birçok anlamda yani fiziksel kapasite, beceri, zekâ, kendini ifade edebilme açısından kadın ve erkeğin eşit olduğunu düşünen kişilerden birisiyim.”*

Y1: *“21.yüyülda en önemli şey Atatürk’ün demokrasi ve cumhuriyeti ilan etmesinden sonra, kadınlara yönelik ilk haklar verilen ülkelerden birisiyiz.”*

Araştırmaya dahil olan katılımcılardan elde edilen “bölgesel farklılıklar” koduna ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Bölgesel Farklılıklar

Bİ2: *“Baktığımız zaman bir spor insanı olarak etrafımızda soranların, kız çocuk sahibi olan anne ve babaların çocuklarının spor yapması gerektiğine inandığını biliyoruz ancak bu daha çok kozmopolit yaşamı olan büyükşehir belediyelerinin bulunduğu yerlerde olmakla beraber kendi içlerinde de farklılaşmaya gitmeye başladılar.”*

Bİ3: *“Toplumun yapısı aslında bizde iki türlü. Her geçen gün biraz daha kutuplaşmaya başladığı için kadının algısı da toplumun içerisindeki kesimlere göre farklılık gösterdiğini düşünüyorum. Bir kadın algısı var tamamen nerdeyse meta*

yerine geçen mal olarak görülen kadın. Diğer tarafta tamamen bireyselleşme düzeyi son derece yüksek, erkekten hiçbir farkı olmayan yaşamın her alanında son derece güçlü, her işi yapabilecek bir kadın algısı var.”

S1: “Bizim ülkemiz çok fazla türden, kitleden insana sahip. Yani Türkiye'nin batısı ile doğusu, kuzeyi ile güneyi bu kadar farklı iken Türkiye'deki algı inanılmaz derecede değişik. Mesela İzmir'e bakarsanız Ege Bölgesi tamamen kadın egemenliğinde bir yer. Kadınlar inanılmaz derecede rahat, bir sürü kadın böyle olabilmek için İzmir'e gelirken, kuzeye gittiğinizde ben Trabzonluyum mesela kuzey taraflarında biraz daha kadın-erkek yine o Anadolu'daki kadın biraz daha baskı altında yeri vardır ama Anadolu'nun içi kadar da değildir. Güneydoğu'ya indiğiniz zaman kadın zaten yoktur.”

Y3: “Bizim ülkemizde farklı kültürel yapılar olduğu için, farklı renkler olduğu için her rengin kadına bakışı farklı. Doğudaki kadına bakışla, Batıdaki kadına bakış farklı. Türk toplumunun kadını lideridir, zaten adı üstünde Anadolu. Anneler çok özeldir, kadınlar çok özeldir, hem sayarlar hem incitmezler. Ama başka toplumsal karışımlar olduğunda kadının adı yok veya kadının yeri yok orda.”

Araştırmaya katılan katılımcılardan elde edilen “din” koduna ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Din

Bİ1: “Toplum dinsel öğretilerin de etkisiyle, tarikatçıların söylevleriyle kadını ikinci planda olma rolünü benimsediler.”

Bİ2: “İslam dininde kadına olan inanç, güven ve kadının sahada bulunması (sahadan kasıt sadece spor alanı değil çalışmada dâhil olmak üzere yaşamın her alanı) gündün güne arka plana itilmeye başladığını düşünmeye başlamıştır.”

Y3: “Sonradan başka kültürel akımlarında etkisiyle (İslami akımlar yani bizim Anadolu Müslümanlığı değil) ve Arap Müslümanlığında etkisiyle kadın bütün şeylerin arkasında olan bir varlık.”

Araştırmaya katılan gönüllülerden elde edilen “eğitim” koduna ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Eğitim

Bİ6: “Kız çocuklarının özellikle daha çok eğitime önem verilmesine inanıyorum. Çünkü bir erkek her türlü işi yaparak ekmek kazanabilir ama kadın değil, onlar daha çok okumalı.”

A1: *“Kadınlar için yapılabilecek en güzel şey eğitim yoluyla ve sosyo ekonomik hayatta onların daha etkin ve daha etkili olmalarını sağlamak.”*

Y3: *“Aslında bizde misafiri evine götürürsün benim hanım sana güzel bir yemek yapsın dersin, yemek yapılır hep beraber oturulur, ağırlanır çayı, kahvesi birlikte sohbetler yapılır. Kadın orda kaçmaz, bu bizim kültürümüz. Ama o kültürler ne yazık ki eğitim düzeyi bozuldukça bazı yörelerimizde yaygın.*

Araştırmaya katılan katılımcılardan elde edilen “medya” kodu altında kadın bedeninin metalaştırılması başlığı da yer almaktadır. Bu koda ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Medya

Bİ3: *“Türkiye dediğimiz zaman, toplum dediğimiz zaman kadına karşı artan şiddet, bu tür şeyler daha sık medyada gözükiyor.”*

S3: *“Cinsel bir objeyiz biz kadınlar halen.”*

A2: *“Türkiye’deki algıya baktığımızda kadın halen fiziksel obje olarak görülüyor.”*

3.3. Katılımcıların 21. Yüzyıldaki Sporda Kadın Algısına Yönelik Görüşleri

Katılımcıların spordaki kadın algısına yönelik cevapları doğrultusunda üç ana tema elde edilmiştir. “*Kültürel durumlar*” teması çerçevesinde elde edilen kodlar; Ayrımcılık, Yasal Haklar, Toplumsal Değerler, Toplumsal Roller, Sporda Temsil Edilme, Toplumsal Engeller, Bölgesel Farklılıklar, Eğitim ve Medya’dır.

“*Kadınların kişisel kazanımları*” teması çerçevesinde elde edilen kodlar; Rol Model Olma ve Özgüven’dir.

“*Sporda kadınlara özgü durumlar*” temasına ilişkin olarak elde edilen kodlar ise; Biyolojik Faktörler, Duygusal, Disiplinli, Rekabetçi, İletişim Odaklı ve Detaycı, Planlı ve Yenilikçi, Yetkin ve Etik Değerlere Saygılı Olmadır.

Tablo 8. Katılımcıların spordaki kadın algısına yönelik görüşleri doğrultusunda elde edilen temalar ve kodlar

Kültürel Durumlar			
Kodlar	Katılımcılar	N	%
Ayrımcılık	Bİ1, Bİ3, Bİ4, H2, H3, H4, S1, S2, S3, A3, A4, Y2	12	15
Eşitlik	Bİ1, Bİ2, Bİ3, Bİ4, Bİ5, Bİ6, S2, A3, H3, Y1	10	13
Toplumsal Değerler	Bİ4, Bİ5, Bİ6, S1, A1, A2, A3, A4, H1, Y1	10	13
Toplumsal Roller	Bİ4, Bİ5, H2, H4, A1, A2, A3, S3, Y3	9	11
Sporda Temsil Edilme	Bİ4, Bİ6, A2, A3, A4, H2, H4, Y2	8	10
Toplumsal Engeller	Bİ4, Bİ5, Bİ6, S3, A1, A3, H1	7	9
Bölgesel Farklılıklar	Bİ4, H4, A2, A3, Y1, Y2	6	8
Medya	Bİ5, A1, A3, A4, H2	5	6
Eğitim	Bİ6, H4	2	2
Kadınların Kişisel Kazanımları			
Rol Model Olma	Bİ2, A2, A3, H2, H3, Y2	6	67
Özgüven	Bİ6, H3, S2	3	33
Sporda Kadınlara Özgü Durumlar			
Biyolojik Faktörler	S1, S2, S3, Y1, Y3	5	17
Duygusal	Bİ5, Bİ6, S3, H3, H4	5	17
Disiplinli	H1, A2, A4, Y1	4	14
Rekabetçi	Bİ3, Bİ4, A1, H4	4	14
Süreç Odaklı ve Detaycı	Bİ2, H3, A1, S3	4	14
Yetkin	Bİ3, Bİ6, H4	3	10
Etik Değerlere Saygılı	H2, A3	2	7
Planlı ve Yenilikçi	Bİ2, Bİ5	2	7

Araştırmaya katılan katılımcılardan elde edilen “ayrımcılık” kodu altında pozitif ayrımcılık başlığı da yer almaktadır. Bu koda ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Ayrımcılık

Bİ1: *“Kadının da erkek kadar spora ihtiyacı olduğu yaşam kalitesi açısından bu bilinen bir gerçek. İki tarafta biliyor ama bu ayrımcılık zihniyetinden dolayı kadına sunulan veya da imkân tanınan spor olanakları sırf bu ayrımcılık zihniyetinden dolayı eşit hak verilemiyor. Örneğin benim üniversitemde yüzme havuzunda kadınların tamamen kadın personelle yüzme imkânı açılıyor ama haftalık saat oranına baktığımız zaman orada bir ayrımcılık var.”*

“Bazı erkek sporcular bayan hakemin vücutlarındaki teri kontrol etmek için vücutlarına dokunmasına müsaade etmiyor. Bayanla tokalaşmayan sporcu vücutuna bayan elinin dokunmasını kabul etmiyor. Ama hakemliğin usulünde var vücuttaki teri silinmiş mi, silinmemiş mi onu başka nasıl kontrol edecek? Eli ile temas alarak kontrol edecek, onun içinde uzak kalıyor vs. tuhaf şeyler yaşıyoruz. O zaman ayrımcılık var mı? Evet.”

“Toplumumuzda sınırsız, tartışmasız kadın-erkek eşitliği olsa her şey çok daha güzel olur. Ama o kadar etopik toplum Dünya’da yok.”

Bİ3: *“Genel olarak erkeklerin yöneticilik açısından da, antrenörlük açısından da, hakemlik performansı açısından da baktığımızda kadınlardan çok daha iyi performans sergilediği kesin.”*

“Spor alanı içerisinde yönetici olan kadın sayısı son derece az kulüplerde de bu böyle.”

“Türkiye’de mesela profesyonel futbol içerisinde kadın futbol antrenörü var mı, yok. Basketbolun içerisinde, kadın liglerinde bile kaç tane kadın antrenör var diye bakarsanız, benim söylemek istediğimi ne olduğunu görürsünüz.”

“Yani pozitif ayrımcılık yapmazsanız kadınlar koşamazlar, sporda yapmazlar. Dolayısıyla kadınlardan antrenör, yönetici, hakem olmaları isteniyorsa bunlar için pozitif ayrımcılık yapılması şart.”

“Aslında kadınlar hakikaten destekleniyorlar, erkeklerden daha fazla desteklendiğini, erkeklerden daha fazla şans verildiğini düşünüyorum. Toplumsal

yaşam içerisinde bazı konularda erkeklere oranla daha avantajlı olduklarını da düşünüyorum başarıyı yakalayabilme açısından.”

Bİ4: *“Piramit yukarı doğru büyüdükçe yani antrenör, hakem, yönetici bakanlık düzeyinde temsil edilebilirliğine bakılırsa piramit yukarı doğru çıktıkça kadının temsilirliği daha da azalıyor.”*

“Bir kadın yönetici olabilir mi, erkekleri yönetebilir mi zihniyeti gibi birçok şeyden dolayı sayısal olarak çok az.”

“Kadın sporcuların kadın antrenörü olmalı yaklaşımı var.”

H2: *“Yönetici pozisyonunda kadını özellikle spor teşkilatı içerisinde çok yaygın göremiyoruz maalesef.”*

H3: *“Eğer hakikaten kadına gerçek anlamda değer verilse, onun başarısı konusunda desteklense çok daha iyi başarılar elde edebileceğini hatta bu biraz iddialı konuşma olacak ama bayanların erkeklere göre sporda daha başarılı olabileceklerini düşünüyorum.”*

H4: *“Antik Olimpiyat oyunlarında bırak kadının sporcu olarak yer almasını, izleyici olarak bile kadına spor müsabakalarını izlem şansı verilmemiş.”*

“Kadın yöneticiye ihtiyaç var ki kurullarda, birçok spor örgütünde %20 kontenjanını uyguluyorlar. Bu ne demek genellikle spor örgütlerine baktığında erkek yapılanmaya sahip tüm hakem kurulları, eğitim kurulları, başkanları, yöneticilerine baktığında hep erkekler var.”

“Antrenör olarak diye baktığında belki yönetici olarak daha kolay ilerledik kadın antrenör olarak özellikle Türkiye’de çok hakkettiğimiz yerde olduğumuzu düşünmüyorum ya da bazı branşlarda kadının antrenör olarak hakkettiği yerde olduğunu düşünmüyorum çünkü çok başarılı kulüpler bazında çok başarılı sporcular yetiştiriyor yetiştirenlere baktığınızda kadın antrenörler ama onları yukarıya taşıma aşamasında kadınlara değil de erkeklere yer verildiğini maalesef görüyoruz.”

“Kadın sporcularında kız çocuklarının da destek gördüğünü söyleyebiliriz. Yine pozitif ayrımcılığı söyleyeceğim. Kız çocukları da artık pozitif anlamda destekleniyor ve kendi yerlerini almaya başlıyor.”

S1: *“Türkiye’de bayan takımlarının antrenörlerini de erkek seçiyorlar genelde.”*

S2: *“Bazı kesimler kadınların karar verme konusunda erkeklere nazaran daha geri kaldığını düşünüyor ama ben öyle düşünmüyorum.”*

“Spor ortamıyla kadın, özellikle ben içinde bulunduğum için voleyboldan gireceğim buna. Voleybol branşında kadınlar öncelikli biliyorsun. Gençlerin, küçük kızların voleybola yönelmesine spora yönelmesine bunun bayanlarında yapabileceğini gösterdiler.”

S3: *“Kadın olmak gerçekten çok özel, biz çok özel yaratılmışız. Kesinlikle erkeklerden daha zeki ve daha detaycı olduğumuzu her zaman söylüyorum.”*

A3: *“Bugün Mısır’da, Suudi Arabistan’da bugün turnuvaya geldikleri zaman sadece erkek çocukları geliyor. Kız çocukları hiçbir şekilde turnuvalara getirilip, götürülüyor.”*

“Kadınların yönetim boyutunda sadece evrak işleriyle, düzen, disiplin işleriyle sınırda kaldığını düşünüyorum. Birçok kulüpte kadınların görev aldığını ancak daha çok ofis işlerinde, daha çok evrak düzenleme işlerinde ve erkeklerin imza atacağı noktada kadınların evrakları hazırladığını gördüm. İşlerin ne yazık ki bu kadar kısıtlı kaldığı, erkeklerin verdiği kararları düzenlemekle görevliler.”

“Her şeyde erkek egomanyasını suçlamak yerine bu tarih de dizilmiş taşların erkek egomanyası tarafından dizildiğini ve kadınlara o yolların yeni açılmasından dolayı kadınların bu ortamlarda daha az bulunduğunu söyleyebilirim.”

A4: *“Çok fazla bayan sporuna vakit ayrıldığını da düşünmüyorum yani şuanda ki hemcins ilişkiler, ortaya çıkan ilişkiler ve bunlar federasyon tarafından destekleniyor.”*

“Yorumcuların hepsine bakın basketbol anlamında anlatan tek bir kadın yok. Her hafta 8 tane maç var, ama bir tane kadın yorumcu yok. Hiç mi oynamadılar bunlar basketbol, oynadılar. Dolayısıyla toplum nasıl bakıyorsa, sporda da toplam algı ile fark olduğunu düşünmüyorum.”

Y2: *“Bir defa spor yönetiminde kadının adı yok bence.”*

Araştırmaya dahil edilen bireylerden elde edilen “eşitlik” kodu altında eşitlik ve mevzuat eksikliği başlıkları da yer almaktadır. Bu koda ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Eşitlik

Bİ1: *“Sporda ki sınırlamalara gelince ben kadın-erkek ayrımcılığını kesinlikle kabul etmiyorum.”*

Bİ2: *“Eğer bir kadın bilimin içinde bulunmazsa üretkenlik devam etmeyecek demektir.”*

Bİ3: *“Her anlamda kadın-erkek eşit olduğunu düşünüyorum.”*

Bİ4: *“Önce meclise bakmak lazım zaten en üst noktada. Bazı ülkeler kotalar koyuyorlar kadının da bu ayrımcılığa şey yapmaması için. Bazı partiler de koyuyor ama bu bence devlet politikası olmalı sadece belirli kesimlerin politikası değil.”*

“Futbol hakemliği ile ilgili bazı kademelere kadın çıkamıyor. Orada kalıyor, yönetmelikte yeri yok böyle olduğu için kadın istese de en üst düzeyde hakemliğe çıkamıyor.

“Hakemiyle, sporcusuyla, bilim kadınıyla, yöneticisiyle, antrenörüyle her kategoride, her statüdeki kadına bence gerekirse yönetmelikler değiştirilmeli.”

Bİ5: *“Futbol camiasına bakalım herhangi bir kadın hakem göremiyoruz, hatta zaten onların süper lig gibi yerlere çıkabilmesi için bile bir yönetmelik veya herhangi bir performans şeyleri yok. Diğer taraftan yönetici olarak da aynı şekilde kadınları görmek istemiyorlar.”*

“Kadın hakemlerin işlerini doğru dürüst yapabilmeleri için uygun ortamların sağlanmadığını düşünüyorum az öncede söylediğim gibi süper lige yükselmeleri için herhangi bir düzenleme yok, yapabilecekleri hiçbir şey yok.”

Bİ6: *“Yani bütün bölümlere baktığımız da aslında her yerde yoğun bir şekilde erkek egemenliği var. Ama artık bunun değiştiğini düşünüyorum. Yani en azından bilim anlamında değiştiğini düşünüyorum. Çünkü evet eşitlik var mı? Var. Çünkü erkeklerin olduğu kadar camiamızda kadın bilim insanları da var.”*

“Bence yönetimde muhakkak eşit düzeyde kadın ve erkek sayısı olmalı.”

S2: *“Yönetici olarak kadının erkekten farkı yok bence. Hatta kadının avantajı, erkeklerin biraz daha üsluplu davranabilmesini sağlıyor. Erkeğe davrandığı gibi davranamıyor daha seviyeli oluyor. O yüzden ben çok olumlu buluyorum kadın yöneticilerin bu işin içinde bulunmasından. Erkek yönetici ve kadın yönetici arasında cinsiyet farkı dışında hiçbir fark yok.”*

A3: *“Kadında insan, erkek de. Bir erkeğin yapabilir olduğu işi bir kadında çok rahat bir şekilde yapabilir.”*

Y1: *“Yönetici boyutuyla baktığımızda hiçbir zaman bir bayan bir erkek arasında milli takım olsun, kulüpler bazında olsun, hakemlik kursları, antrenörlük kursları, yüzlerce kurslarda görev yaptım eğitimci olarak. Ben kişisel olarak böyle bir ayırım yapmadım, böyle bir ayırımla da karşılaşmadım. Bu kulvarda eşit olduklarını düşünüyorum.*

“Günümüzde de ben erkek ve kadının tamamen eşit olduğunu sosyal haklar, siyasi haklar ve belki bedensel olarak, fiziksel yeterlilik-yetersizlik açısından bayanlar biraz daha farklı ama normal sosyal haklarla, insan hakları açısından, yaşam şekli açısından bayan ve erkeğin eşit olduğunu düşünüyorum.”

H3: *“Kadınların daha titiz ve hassas olmasından kaynaklı erkeklere göre adaletli davrandığını düşünüyorum.”*

Araştırmaya katılanlardan elde edilen “toplumsal değerler” kodu altında değer yargısı, toplumsal değişim/iyileşme, ataerkil sosyal yapı, kadın bedeninin erkeksileştirilmesi, önyargılar ve toplumsal farkındalık başlıkları da yer almaktadır. Bu koda ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Toplumsal Değerler

Bİ4: *“Sportif başarılarda Türk toplumu kadını çok takdir ediyor. Cumhuriyet tarihinin ilk kadın sporcusuyum tüm branşlarda, gördüğüm ilgi, sevgi gerçekten muazzamdı toplum aç çünkü başarıya.”*

Bİ5: *“Oysa kadın sporcu olmak demek çok muteber, çok kuvvetli bir şey aslında.”*

“Kadın zayıftır topluma göre, kadın duygusaldır, kadın erkeği asla yönetemez, onların başında asla bir kadın olamaz, kadın başına asla bunu

beceremezsin gibi. Toplumun maalesef hala spor ortamında kadınları görmek istemediğini bunu da talep etmediğini düşünüyorum.”

“Toplum zaten spor ortamında kadını görmek istemiyor bence. Sporun kendisi tamamen ataerkil bir yapıda ilerliyor şuanda.”

“Sporun ataerkil doğası sizi bir şekilde çekiyor.”

Bİ6: “Eskiye nazaran evet çok daha fazla spor ortamında kadın yöneticilerimiz mevcut.”

“Artık toplumsal cinsiyet üzerine yapılan bir ton çalışma var ve en çokta gururlandığım erkek akademisyen hocalarımız tarafından toplumsal cinsiyete yönelik kadını savunan çalışmaların yapılıyor olması bence çok güzel bir şey yani bu bakış açılarının artık farklılaştığını da gösteriyor.”

“Eğer siz sporcuysanız hangi branşı yaparsanız yapın toplum sizi şu şekilde kabul ediyor, biraz erkeksileşmeye başlıyorsanız aa işte yani onda bile bir yakıştırma yapıyoruz. Yani kadın güçlü demiyoruz erkek gibi diyoruz.”

S1: “Şiddet içeren sporlar kadınların mizacına gelmediğinden, kadınların mizaçlarıyla oynayıp kadınları daha sert bayanlara dönüştürüyor.”

“Şimdi testosteron, adrenalın kadının doğasında miktarı çok az. Testosteron ve adrenalinin anlam ifade ettiği kas büyümesi için testosteron, agresiflik için adrenalın gereken sporları kadınlar yapmamalı mı, seviyorsa elbette yapmalı. Fakat şuan da benim bu kadar spor yıllık tecrübemde gördüğüm kadının mizacını bozuyor.”

H1: “Gördüğüm kadarıyla toplumda biraz kuşkulu bir şey var. Toplum kadınları sanki zayıfmış gibi, onlara hükmedemezmiş gibi bir düşünce var. Ama bu spor için farklı, bizim ortamımızda çok farklı.”

H4: “Ama artık 2000’li yıllara baktığımızda Avrupa Dünya Şampiyonu çıkararak bir kitlemiz var. Dünya’ya baktığımızda kadın yönetici anlamında bizde artık Avrupa ve Dünya Karate Federasyonu olarak uygulandığını görüyoruz. Hakem komisyonunda, Atlet komisyonunda, Eğitim komisyonunda, Federasyon yönetim kurullarında hepsinde de kadın sporcuya, kadın yöneticiye, kadın antrenöre, kadın

lidere ihtiyaç var. Ve bunu uyguluyorlar. O yüzden iyiye gittiğimizi düşünüyorum. Kendimi de bunlardan bir örnek olarak görüyorum.”

“Artık biz Olimpiyatlarda kadın basketbol takımımızda, bir jimnastik de küçük bir kız çocuğunun şampiyon olmasından bahsedebiliyorsak bununda Türkiye’de yadırganmadan ilerlediğini, destek gördüğünü, kadın sporcularında kız çocuklarının da destek gördüğünü söyleyebiliriz.”

A1: *“Hentbol de kadın hentbolu diye bir platform oluşturduk. Özellikle Avrupa Hentbol Federasyonu ile ilişkilerimiz doğrultusunda Avrupa’da kadın hentbol masası kuruldu ve şansımıza Türkiye’yi de bu konuda üniversitemizden bir kadın hocamız temsil ediyor.”*

“Önümüzdeki dönem bu konuda federasyon adına önemli kararlar alacağımızı düşünüyorum. Yönetim kuruluna böyle bir önerimiz var inşallah kabul edecekler ve en üst liglerde kadın takımlarının teknik kadrolarında mutlaka kadın bir görevlinin olmasını sağlayacağız.”

“Sporda yönetici olup extra başarılı olmadıkları sürece pek algılanma düzeyleri de düşük. Çünkü toplumsal anlamda algıladığımızda kadından yönetici son derece negatif algılanıyor. Kadından yönetici olmaz algısı son derece hâkim bir toplumuz. Kadından yönetici olmaz algısı son derece yoğun bir toplumuz. Oysaki eşit koşullarda ve eşit şartlar verildiğinde en az erkekler kadar başarılı ve yetkin kadınlarımız olacağını da bilmekteyiz ama yine söylüyorum toplumun genel yargıları maalesef özel durumların önüne geçiyor.”

A2: *“Antrenörlük bölümünde çok fazla 1.ligde, süper ligde karşılaşmıyoruz. Ağırlıklı olarak hep erkek, bugün futbola da, voleybola da, basketbola da, Euro lige de baksak bütün antrenörler erkek.”*

A3: *“Türkiye’de Olimpiyat başarılarında, Olimpiyatlara katılım noktasında, ilk takım branşında, ilk kadın basketbol ve ilk kadın voleybol branşlarımızın katılmasında kadınlarımızın gerek kulüp, gerek milli takımda voleybol ve basketbol branşlarında Avrupa’nın, Dünya’nın çok önemli noktalarına çıktığı son bir 10 sene yaşadık.”*

“Bundan daha bir iki sene önce bilim adamı bu ülkede deniyordu. Bizim ülkemizde bilim adamı olarak lanse ediliyor. Geçen gün bir iki küçük çocukla da bu

muhabbet denk geldi. 11 yaşında bir kız çocuğu dedi ki Aziz Sancar'dan bahsediyordu, çok başarılı bir bilim insanımız var dedi. Şaşırdım. Zeynep bilim insanı dedim farkında mısın? Evet, tabiki bilim insanı. Erkek-kadın farkı mı var bunun."

"Benim aile yetiştirilme tarzım, kadınlar ve erkekler arasında çok farklar olmadığına dair annem tarafından çok fazla özellikle bu bize öğretildi. Bu nedenle çok küçük yaşlarda spora başladım. Hiçbir zaman kadın ya da erkek diye o ortamda değerlendirmedik. Belki değerlendirdik farkında değiliz çünkü özeline inerse değerlendirmiş olup da fark etmediğimiz birçok örnek çıkabilir."

"Spor ortamında da spor yöneticiliği anlamında baktığımızda erkek egemen bir toplum var."

A4: *"Kadınlarda erkek gibi davranma ihtiyacı duyuyor ki daha var olsun, kendini gösterebilir, basın bana da yer versin, erkek liglerinde genelde bütün naklen televizyon yayınları varken, kadın liglerinde yok."*

"Antrenörlük olarak çok iyimser olamayacağım çünkü hep erkeksi görünümler. Şuan da Galatasaray'ın antrenörü kadın, Fenerbahçe'nin antrenörü kadın, ikisinin de saçları 1 cm, ikisi de daha erkeksi konuşan insanlar."

Y1: *"Zaman geçtikçe teknoloji ve bilim, eğitim düzeyi geliştikçe toplumlarda kadına bakış açısı daha olumlu bir şekilde gidiyor."*

Araştırmaya katılan katılımcılardan elde edilen "toplumsal roller" koduna ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Toplumsal Roller

Bİ4: *"İstese de toplum hep kadının anne konumu, doğum yaparsa uzaklaşır konumu. Yine kendi içinde kadının erkek dünyasında o rekabet içinde daha mağdur olması gibi gibi çok neden yani toplumsal çok neden var."*

Bİ5: *"Kadın sporcuların zor bir yaşamı var, evlendikleri zaman mesela. Günde çift antrenman yapıp evde aynı şekilde almaları gereken sorumluluklar var çünkü onlar her zaman bir anne de ayrıca bir eş. Çok ciddi performans gösterip o alanda çok iyi performanslarını sergileyip aynı şekilde aynı performansı evlerinde de hayatlarında da göstermek durumunda kalıyorlar."*

H2: *"Bir kere her kadın potansiyel bir anne."*

H4: “Yönetici konumunda kadınların duygusallıkları da işin içerisine giriyor, daha böyle bir anneci yaklaşımlarla işin içerisindedir.”

A1: “Kadınların hem ailevi veya sosyal hayattaki pozisyonlarıyla akademik hayattaki pozisyonlarının çok paralel gittiğini düşünmüyorum.”

A2: “Yönetici olarak kadınların anaç tavrının olması özelliğiyle erkeklere göre biraz daha duygusal ve merhametli olduklarını düşünüyorum.”

A3: “Ailelerin öğretmen olarak kız çocuklarını yönlendirmesinden dolayı, bir hedef koyduğundan dolayı diğer meslekler mühendislik gibi erkeklere bahşedilmiş olduğu düşünülen işlerden kızları, kadınları uzak tutmaktan dolayı olduğunu düşünüyorum.”

“Tüm Dünya’da tüm topluluklarda çocuk yetiştirirken kız çocuklarına roller bahşedip o açıdan yetiştirdikleri için kadınların sosyal hayatta etkileşimi de çevreyle etkileşimi de kısıtlı oluyor.”

S3: “Kadının toplumda sorumlulukları çok fazla. Kadın evli, çocuğu var ve hayatında sorumlulukları fazlaysa daha da zor. Kadın olmak çok zor.”

Y3: “Ben doçent olurken bana dediler ki 2 yıl bir şey yapmamışsın, o sırada ne yaptın? O sırada aklıma gelmemişti hâlbuki ben o arada çocuk doğurdum, çocuk emzirdim, o sırada eğitime devam ettim ama araştırma yapacak, projeler yapacak bir vakit yok ki. O 2 yıl neden durdun dediler o zaman bulamamıştım niye durduğumu, sonra dedim ki benim çocuğum 93 doğumlu. 93-95 arasında sadece okula git, derse gir, çocuğunu emzir, kendini geliştir falan öyle bir dönem var. Bazıları diyor ki 2 yıl bir şey yokmuş. 2 yıl bir şey olmaz olur mu? En önemli şeyi yaptım, bir evlat kazandırdım topluma.”

Araştırmaya katılan gönüllü bireylerden elde edilen “sporda temsil edilme” koduna ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Sporda Temsil Edilme

Bİ4: “Temsil edilme açısından baktığımız zaman sporda da kadının genel temsil edilmesinin çok düşük olduğunu düşünüyorum.”

Bİ6: “Futbolu çok uç örnek olarak buluyorum çünkü diğer branşlarda kabullenebilmek bir kadını çok daha kolay ama bizim ülkemizin maalesef acı gerçeği

spor branşı dendiğinde akla tek gelen şey futbol olduğu için ve burada kadının da bende varım diyerek sahada olması da beni açıkçası gururlandırıyor.”

A2: *“Sporcu olarak oldukça iyi. Hatta voleybol, basketbol filenin sultanları, periler; bireysel olarak taekwondo da, judo da kadınlar öğrencilerimden de biliyorum çok üst düzeyde milli sporcu olan judo, taekwondo alanında sporcularımız var.”*

A3: *“Gördüğüme, gözlemlediğime nicelik olarak bir duruma baktığım zaman ben bir tane kadın spor yöneticisiyle oturup kalktığımı, muhatap olduğumu çok çok nadir hatırlıyorum. Buna ne yazık ki kadın spor takımları da dâhil. Baktığımız zaman bugün takımlarda, bireysel sporlarda bugün kadınların başına giden antrenörler ve yöneticilerde erkek.”*

“Baktığımız zaman Fenerbahçe kadın basketbol takımının koçu bir kadındı. Gayet başarılı bir süreç geçirdi. Çok fazla kadın antrenör örneği bilmiyorum. Şuan düşünüyorum ne bir basketbol takımında ne bir futbol takımında ne bir tenis koçunda yüzdeye vurursak büyük farklar olduğunu düşünüyorum kadın antrenör sayısı, erkek antrenör sayısı arasında. Özellikle elit seviye de Olimpiyatları izlediğimiz zaman kadın antrenör sayısının çok fazla olmadığını gözlemliyorum. Tıpkı biraz önce dediğim gibi kadın antrenör, kadın hakem bunlarının hepsinin spor ortamında az olduğunu düşünüyorum ama Dünya’da birçok spor branşında kadınların yarışması daha çok yeni diyebileceğimiz bir tarih.”

A4: *Kadın sporcu olarak baktığımızda başarılarımız var, devşirme sporcularımız var. Kötü bir durumda değiliz. Çok güzel, çok başarılı voleybolcularımız var, çok iyi başarılı atletlerimiz var, futbolcularımız nitekim öyle. Engelli kadın sporcularımız öyle, Galatasaray’da yer alan tekerlekli iskemledeki kadın sporcumuz öyle. Dolayısıyla sporcu açısından da sıkıntı çektiğimizi düşünmüyorum. Bütün boyutlarıyla ele aldığımızda sadece antrenör boyutunda olumsuz düşüncelere sahibim ama diğer alanlarda var olmaya çalışıyoruz, varız da.”*

“Hakem olarak yine güzel bir görsellik kattığını düşünüyorum. O düdüğü erkek aldığında, çaldığında kendini ne kadar dik hissediyorsa, kadının da o diklikte olduğunu düşünüyorum. Bir kadına hakem odası olarak ayrı bir hakem odası hazırlandığında ben gururlanıyorum. Demek ki bu maçın en az bir hakemi kadın

diyorum. Avrupa 'da, FIFA 'da FIFA kokartlı hakemlerimiz var. Dolayısıyla bu hakem boyutunda daha güzel olduğunu düşünüyorum.”

H2: “Yönetici pozisyonunda kadını özellikle spor teşkilatı içerisinde çok yaygın göremiyoruz maalesef. Bence kadın yönetici sayısı artmalı. Artıkça dediğim gibi kadınların o içlerinde var olan o etik güdü bence erkekleri de etki altına alacaktır. Bence spor fair-play'in gereği gibi uygulanmaya başlayacaktır her aşamada.”

H4: “Yüzlerce erkek hakemden bahsederken onlarca kadın hakem diyorsun. Sayıca nicelik oranda yeterli sayıda değiliz.”

Y2: “Performans açısından baktığımız zamanda öyle yani 80 milyonluk ülkeyi düşünürsek %50'sinin kadın olduğu bir ülkede, hem kadın sporcu sayımız az hem kadın antrenör sayımız az hem kadın hakem sayımız az kadın yönetici sayımız çok çok az.”

“Hakem boyutunda da yeterince kadın hakemimiz yok, buda en azından yatırım yapmayı, stratejiler geliştirmeyi gerektiren bir konu.”

Araştırmaya katılanlardan elde edilen “engeller” kodu altında taciz, kraliçe arı sendromu ve toplumsal baskı başlıkları da yer almaktadır. Bu koda ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Engeller

Bİ4: “Dinsel, geleneksel kadının rolleri bağabında baktığında kadın istediği gibi toplumun içinde, sporun içerisinde o kadar rahat yer bulamıyor.”

Bİ5: “Genel anlamda bizim bir engelimiz yok dense de görünmeyen cam tavanlar var, görülmeyen engeller var. Spor bilimlerinde diyelim akademisyen olmak bile çoğu bir kadın olmak, büyük zorluklar getirebiliyor. Sporun her yerinde aslında cam tavanlarla örülü bir yaşamınız var.”

“Bilim insanı boyutuyla spor ortamında kadın olmak gerçekten zor. Medeni durumun çok etkilediğini düşünüyorum mesela bu anlamda. Her ne kadar dediğim gibi bu çok görünmez bir duvar.

“Kadın sporcular aslında çok ciddi paralarda kazanamıyorlar. Ekonomik olarak da maalesef süper lig futbolcusu gibi değil ya da basketbolcusu gibi

bile değil aslında. Ücretler son derece düşük, çalışma koşulları son dere ağır ve kötü, antrenman ortamları kötü.”

“Duyduğum taciz haberleri, kadın sporcuları çok daha azaltacak diye düşünüyorum.”

Bİ6: “Kendinde eksiklik görüyorsa ki bence bu mahalle baskısına, erkeklerin baskısına mağdur kaldığı için yeltenemiyor. Yani kadınlarımızın biraz öz güven eksikliği olduğuna inanıyorum.”

A1: “Sadece spor camiası için değil tüm akademik camia için bunu düşünüyorum. Örnek veriyorum bir tipta ekonomide, sanatta, sporda bir kadın akademisyenin aynı zamanda aile aynı zamanda da ekonomik dünya aynı zamanda da toplumsal dünya içerisinde paralel gitme şansı çok yok. Ekonomik veya sosyal pozisyondan dolayı.”

“Türk toplumunda kız çocukların ya da kadınların elit düzeyde spor yapması oldukça zor. Ancak buna rağmen çok üst düzeyde, elit düzeyde spor yapan kadınlarında başarılı olmaları söz konusu. Bu anlamda kadınların en büyük sorunu ya da sportif anlamda gelecek kaygıları, eğitim kaygıları oluyor bu önemli bir sıkıntı.”

A3: “Kadınlar bu toplumda tukara edilmesine rağmen spor gibi spesifik bir ortamda, ağır çalışma şartlarının gerektirdiği, disiplinin gerektirdiği sürekli evin dışında antrenman yapması gerektiği, sürekli evin dışında geç saatlere kadar salonda veya başka ortamlarda bulunması gerektiği ya da kamp ve maçlar için sürekli şehir dışına / yurt dışına gitmesi gerektiği bir ortamda ki bu çok zor buna rıza gösteren aile halen sınırlı sayıda buna rağmen kadınlarımız sporda erkeklerden daha başarılı.”

“Ben daha çok çocuk yaş grubunda çalıştım. Cinsel taciz, 10yaşında, 11 yaşında, 12 yaşında çocuklara karşı erkek antrenörlerin yapmış olduğu üstü kapatılmış birçok taciz olayı var. Bu duygusal açıdan olsun, direkt fiziksel açıdan olsun, birçok şekilde bu tarz durumlar yaşanıyor, yaşanmakta bazısının üstü kapatılıyor. Bazı aileler bilinçli olduğu için bunu gündeme getiriyor ve bunun haber olmasını sağlayarak sorumlu kişilerin ceza almasını sağlayabiliyorlar.

“Yani bu kadar önleri kesilmesine rağmen, bu kadar mahalle ve toplum baskısı olmasına rağmen kadınlarımız maddi anlamda istatistiki anlamda erkeklerden olimpik düzeyde daha başarılılar. Yani bunun tek bir açıklaması var. Türk kadını bu

baskıyı, bu baskının içerisinde çıkabilenler bunun değerini çok iyi bildiğini düşünüyorum ve kadınların toplumdan diğer kadınların durumlarını göz ederek, onlara bakarak “ben çok güzel bir fırsat yakaladım bunun üzerine daha çok gitmeliyim” diyerek bunu daha çok düşündüğünü ve bunun için çok mücadele ettiğini düşünüyorum.”

S3: “Kadın kadına geçinmekte zordur. Çünkü kadın çok fazla ezilmeye tahammülü yoktur kadının. Kadın kadını ezmeye çalışınca kaos ortamı oluşuyor aslında. Ben güçlü bir kadınla çalıştım ve iki güçlü kadın birbirinin kuyusunu kazmaya çalıştı. Çünkü hep birbirimizi yanlış anladık, tam anlamaya çalışıyoruz ama hiç orta yolu bulamadık. Ama ikimizde alanımızda birbirimizin çok iyi olduğunu biliyorduk, ikimizde vazgeçilmez olduğumuzu biliyorduk ve her zaman aramızı erkek bir yönetici buluyordu.”

Araştırmaya katılan gönüllü bireylerden elde edilen “bölgesel farklılıklar” koduna ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Bölgesel Farklılıklar

Bİ4: “Türkiye’yi sadece Batı, İstanbul, Akdeniz, İç Anadolu’nun bir kesimi gibi görmememiz lazım. Bir Doğu gerçeğimiz var. Orada kadın hala hiçbir şeyin hakkını elde edememiş durumda. Orada spor bence en son sorunlardan biri. Toplum içerisindeki konumu zaten çok gerilerde.”

H4: “Kadın antrenöre bakış açısı sporcu anlamında zor, yönetici anlamında zor. Birde biraz sanki yine yapılanmayla ilgili toplumsal, kültürel farklılıklarımızla ilgili kadına verilen görev, alt kademelerde veriliyor evet ama üst kademelere geldiğinde kadın antrenör biraz ağır bir kavram gibi geliyor insanlara.”

A2: “Batıda ki ve Trakya bölgesi, Ege bölgesi, Akdeniz bölgesi, İç Anadolu bölgesi burada ki sporcu, antrenör kadınlarımız daha rahat ve daha fazla iş imkanı kulüp vb. istihdam alanı olduğu için diğer bölgelerimize göre avantajlı durumdadır, bakış açısı olarak da. 7 farklı bölge olarak değerlendirilebilir algı bakımından diye düşünüyorum.”

A3: “Toplumun çok ayrılmış bir toplum olduğumuz için, toplumun bir kısmının kadınların spor yapmasıyla övünürken diğer kısmının ise bunun yanlış

olduğunu ve kadının görevinin daha farklı olduğunu düşündüğünü gözlemlemekteyim.”

Y1: “Ülkenin batı kısmı biraz daha modern çağın gereklerine uyuyor eğitim düzeyi, gelir düzeyi, yaşam kalitesi, hayata bakış açıları ve ideolojileri daha farklı. Ama Orta Anadolu ve Doğu Anadolu’ya baktığımızda hala geleneksel bir toplumuz. Geleneksel toplumlarda biraz daha geleneklerine bağlı, dinsel öğeler daha ön planda, eğitim düzeyi ve gelir düzeyi daha düşük kırsal yörede yaşayan insanlardan oluşuyor. O nedenle Batının dışındaki Doğu Anadolu da, Karadeniz de, Orta Anadolu da sportif açıdan baktığımızda kızlara çok spor yapma olanağı vermiyor aileler. Ama Batı Anadolu da özellikle aileler çocuklarını spor yapması için spor okullarına, yaz okullarına gönderip, onların sosyal anlamda ve sportif anlamda gelişmelerine önderlik ediyorlar.”

Y2: “Bugün spora katılımıla ilgili baktığımız zaman bir defa Türkiye’nin daha böyle gelişmiş, ekonomik seviyesi yüksek ailelerde ve bölgelerde kızların spora katılımında çok fazla engeller yok. Ama biraz daha böyle ailelerin daha muhafazakâr olduğu belirli bölgelerde kültürel bariyerler maalesef kızların spora katılmalarının önünde engel. Zaman zaman kızların başlasa bile ilerlemelerinde engel. İşte Milli Takım kamplarına katılmaları, erkeklerle aynı ortamlarda, kamptı yarıştı gibi şeyler hala bazı ailelerin rahatsız olduğu, çocuklarını göndermek istemediği hatta gönderiyorsa bile tekrar spordan aldığı şeyler var, kültürel bariyerlerimiz maalesef devam ediyor.”

Araştırmaya katılanlardan elde edilen “medya” kodu altında kadın bedeninin metalaştırılması başlığı da yer almaktadır. Bu koda ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Medya

Bİ5: “Özellikle son zamanlarda izlediğim haberlerde cinsel taciz vakalarına çok rastlıyorum, yine kitle iletişim araçlarında gördüğüm şeyler hep kadınların sadece cinsel obje olarak algılanmasıyla.”

H2: “Bugün başta internet olmak üzere, sosyal medya olmak üzere, teknolojik imkânlar olmak üzere biz çocukları spor alanlarına daha zor çeker olduk.

A3: *“İki taraftan birinde sürekli biçimde kadınların daha geride durması gerektiğine dair söylemleri sosyal medyada olsun, toplum içerisinde olsun görüyorum ve çeşitli olgulara dayandırdıkları ve kadınların çeşitli biçimde giyinmelerini dikte ettiği branşlarda yer almasını istemeyen aileler olduğunu görüyorum ve biliyorum.”*

Araştırmaya katılan katılımcılardan elde edilen “eğitim” koduna ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Eğitim

Bİ6: *“Spor liselerinde eğitimin biraz daha kaliteleşmesi gerektiğine inanıyorum.”*

H4: *“Bilim insanı en güzel alan bizim çalışma yapabileceğimiz en güzel alan çünkü kadın erkek değil artık sporda kadın algısında ya da genel anlamda kadın algısına baktığında bilimde kadın ya da erkek diye ayrımcılığına gittiğimizi düşünmüyorum.”*

Araştırmaya katılan gönüllü bireylerden elde edilen “rol model olma” kodu altında başarı başlığı da yer almaktadır. Bu koda ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Rol Model Olma

Bİ2: *“Sportif anlamda yöneticilik sonucu olarak baktığımızda maç kazanma, müsabaka kazanma, rekor kırma, şampiyon olma, madalya gibi durumlardır.”*

A2: *“Kadınlar hakemlikte oldukça iyi yerlere geldiler. Hatta benim tanıdığım ve arkadaşım olduğu için de gurur duyduğum, öğretim üyesi Pınar Güzel karate dalında Dünya hakemlerimizden bir tanesi.*

A3: *“Benim annem eskrim spor kulübümüz başkanıydı. Ve annem her türlü müsabakamıza yıllarca geldi, yıllarca takım arkadaşlarım hastalandığı zaman başlarında durdu. Ekonomik durumu kötü olan kişilere ekonomik sponsor buldu. Böyle bir mücadeleye girdi ve yılın yönetici ödülünü bile almış bir insan benim annem.”*

H2: *“Türkiye geneli Spor Bilimleri Fakültelerinde ya da BESYO içerisinde de bayan hocalarımız var. Ve ben bu kadınların hem bilimsel anlamda hem de eğitim-öğretim anlamında geleceğin öğretmenlerine, beden eğitimi ve spor öğretmenlerine,*

spor yöneticilerine, rekreasyon uzmanlarına ya da liderlerine çok şey kattığını düşünüyorum.”

H3: *“Kadın sporcular gerçekten ciddi anlamda başarılılar.”*

“Bilim insanı olarak kadınların titiz çalışmaları, daha hassas çalışmaları işine iyi odaklanmanın vermiş olduğu tüm bu özelliklerle gayet başarılılar.”

Y2: *“Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında çok fazla kadın sayısının olması belki antrenörlük bölümündeki öğrenciler onu kendisine örnek alabilir kendisine, belki sporcu daha sonra spor bilimlerine yönelebilir o anlamda bence iyi örnek yaratıyor kadın akademisyen sayısının fazla olması spordan gelen, spor bilimlerine yönelen kadın sporculara örnek olması açısından ve kariyerlerine devam etmek açısından iyi bir örnek.”*

Araştırmaya katılan katılımcılardan elde edilen “özgüven” kodu altında beden imajı ve olumlu ortam başlıkları da yer almaktadır. Bu koda ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Özgüven

Bİ6: *“Bence spor ortamında kadın eğer öz farkındalığına vardıysa yani kendini tanıdıysa, öz güveni varsa ve inanıyorsa çok iyi yerlerdedir.”*

“Bizim kadınlarımız sporu maalesef yaşam boyu spor değil sadece fit görünmek adına spor yapan birçok kadın var.”

H3: *“Kadın hakemlerin olması küfürleri engelleyebilir. Kadınların işin içerisinde olması agresifliği, saldırganlığı engelleyebilir diye düşünüyorum.”*

S2: *“Kadın bir antrenörle çalıştım daha önce. Hiçbir sıkıntı yaşamadık, aksine dediğimiz gibi antrenmanda çok gergin ortamlar olur, istem dışı küfürler olur ama kadın antrenör olduğunda kendini biraz daha dizginleyebiliyorsun. Sinirlerine hâkim olmaya çalışabiliyorsun. Seviyeyi korumak adına kötü sözlerden, kötü hareketlerden kaçınıyorsun.”*

Araştırmaya dahil olan gönüllü bireylerden elde edilen “biyolojik faktörler” koduna ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Biyolojik Faktörlerin Etkisi

S1: *“Obradovic neden başarılıdır. Obradovici izlerseniz sürekli bağırır, sürekli hakaret eder. Şimdi Obradovicin yerine bir bayanı koysanız ne kadar da bağırırsa bağırırsın o etkiyi yapmaz.”*

S2: *“Sporcu olarak sadece biyolojik olarak farklılık var.”*

S3: *“Hiç çalıştığım engellilerde istediğim verimi elde edemedim. Ya menstrual dönemim var antrenmana gelmiyorum ya annem parti verdi babam şunu yaptı... Yani kızlarda mazeret çok.”*

Y1: *“Fiziksel açıdan tabi ki bayan ve erkek arasında bir fark var. Derecelere bakıyorsunuz ben yüzme ve Triatlon branşlarıyla ilgilendiğim için performans açısından bir fark var dereceleri daha düşük erkeklere göre, barajlar daha düşük erkeklere göre. Onun dışında sportif anlamda baktığımızda erkek ve bayan arasında hiçbir farkın olmadığını görüyoruz.”*

Y3: *“Kadının yapısı farklı olmasına rağmen kadınlar erkeklerden daha dayanıklı.”*

Araştırmaya katılan katılımcılardan elde edilen “duygusal” koduna ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Duygusal

Bİ5: *“Yönetici ortamında bir kadını çok titiz aslında, daha duygusal. Evet, bu duygusallık bana göre olumlu. Daha belki insancıl yaklaşıyorlar, daha hümanist olma, daha birleştirici olma şeklinde algılıyorum.”*

Bİ6: *“Kadın evet merhametlidir, duygusaldır ama işini yaparken bir o kadar da profesyoneldir.”*

S3: *“Çeşitli zamanlarda duygusallığımız oluyor, ne kadar güçlü olsak da bir yanımız hassas anaç yönümüz var çünkü.”*

H3: *“Karar verme konusunda kadınların daha duygusal, daha iyi niyetli yaklaşımlar sergilediğini düşünüyorum.”*

H4: *“Belki bizim sporculara olan yaklaşımımız daha duygusal, o yüzden o bizim biraz daha handikabımız oluyor.”*

“Ben antrenörlük yaparken onlar her biri benim çocuğum gibi algılayabiliyordum oda tabiki olumlu anlamda onlara motivasyon sağlayabilir ama belki daha keskin olmamız gereken yerlerde bizi biraz daha geri plana itebilir. O yüzden kadın antrenöre bakış açısı sporcu anlamında zor, yönetici anlamında zor.”

Araştırmaya dahil olan bireylerden elde edilen “disiplinli” koduna ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Disiplinli

H1: *“Diğer tüm boyutlarda geçerli olduğu gibi, kadınların daha düzenli, daha organize, daha tertipli, daha çalışkan, daha ilkeli özelliklerinin ön plana çıktığını söyleyebilirim.*

A2: *“Kadınlar sistematik ve disiplinli çalıştıklarından, Türkiye’de bir handikapları oldukları için daha fazla çalışıyorlar. Bilim alanında da oldukça iyi bilim insanları görüyoruz.”*

A4: *“Yönetici kadın olduğunda düzen getireceğini düşünüyorum. Düzen, titizlik, güzellik, saygı, biraz edepli konuşma, ortamda kadın var deyip kendilerine çeki düzen veren insanlar olacağını düşünüyorum.”*

Y1: *“Hakemlik kurslarında görev yaptım ve gördüğüm kadarıyla bayanlar işlerine daha ciddi bakıyorlar, daha disiplinli, daha dikkatli bakıyorlar erkeklere göre. Sezgileri daha güçlü.”*

“Yine bayan sporcular daha disiplinli, antrenmanlarını daha düzenli yaptıklarını görüyorum. İşlerini daha ciddiye alıyorlar erkekler biraz daha lakayk. Burada da yine bayan sporcuların başarılı olmasında ki en büyük etmenlerden biri işini ciddiye alması, disiplinli bir şekilde çalışmalarını.”

Araştırmaya katılan gönüllü katılımcılardan elde edilen “rekabetçi” koduna ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Rekabetçi

Bİ3: *“Sonuçta kadınlar kendi aralarında yarışıyorlar eğer kadınlar kendi aralarında yarışmıyor olsalar spor yapan kadın sporcu bulmakta zorlaşabilirdi bilmiyorum.”*

Bİ4: *“Biz hep toplumu suçluyoruz ama toplum hazır olsa da kademe yükseldikçe, rekabet içerisinde erkekler de kadını görmek istemiyor.”*

A1: *“Kadınlar özellikle akademik camiadaki kadınlar hırslarıyla ve çalışkanlıklarıyla gerçekten erkek akademisyenlerden aşağı olmadıklarını her ortamda sağlıyorlar ya da kanıtlıyorlar.”*

H4: *“Bence bilim çok güzel bir alan hem kadının hem erkeğin kendi özgür iradesiyle çalışabildiği düşüncelerini yansıtabildiği üretebildiği bir toplumuz tüm dünya genelinde en rahat rekabetin olduğu ortamdır diyebilir miyiz? Kesinlikle çalışma yapıldığında kadın bu çalışmayı yapamaz yargısı bilimde yok çünkü bilimde de senin akla ve üretime ihtiyacın var bu erkek için ya da kadın için diye bir ayrıcalığa gitmiyor dolayısıyla sende kadın bilim insanı olarak üretebiliyorsun. Bu yüzden rahat bir alan.”*

Araştırmaya katılan bireylerden elde edilen “süreç odaklı ve detaycı” koduna ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

İletişim Odaklı ve Detaycı

Bİ2: *“Yardımcı yöneticilerin özellikle insanlarla ilgilenen ve insan ilişkileriyle ilgilenen kısımlarına kadınlar yerleştiriliyorlar. Bunun sebebini de şöyle görüyorum prezantabl olmaları, daha anaç ilişkiler kurabilmeleri, insanları yönlendirme konusunda bazı görüşlere göre de katılmasam da seksepaliteyi kullanarak ön plana çıkartılarak ikna yeteneğini kullanmasından dolayı.”*

“Kadınlar nerden nereye götürmesi gerektiğini bilen erkekten daha sık dokuyan daha fazla eleyen bir yapıya sahip olduğunu düşünüyorum.”

H3: *“Ben şahsen bayan yöneticilerle daha iyi çalışıyorum. Daha önce benim çalıştığım üniversitesinin dekanım bayandı ve gayet de iyi anlaşıyorduk.”*

A1: *“İnanan ve iyi iletişim içerisinde olan kadın sporcuların daha özverili ve daha işi sonuna kadar götürebilecek psikolojik dayanıklılığa sahip olduklarına inanıyorum.*

S3: *“Kadın yönetici detaycı demektir.”*

Araştırmaya dahil olan bireylerden elde edilen “planlı ve yenilikçi” koduna ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Planlı ve Yenilikçi

Bİ2: *“Fikirleri üretmek farklı açılardan düşünebilmek için bir kadın görüşü mutlaka gerekiyor. Bu sebeple bilimin içerisinde bulunması bizim için büyük bir avantaj.”*

“Kadınların genel olarak ileriye yönelik planlama yapabildiği bilimsel bir gerçek.”

Bİ5: *“Kadın yöneticiyle de çalıştım bu yüzden, kadın yönetici algısı bende her zaman işlerin daha aslında planlı ve programlı gittiği süredir.”*

Araştırmaya katılan katılımcılardan elde edilen “etik değerlere saygılı” koduna ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

Etik Değerlere Saygılı

H2: *“Kadınları erkeklere nazaran daha etik kaygısı yüksek insanlar olarak değerlendiriyorum.”*

A3: *Bir antrenörün kesinlikle karşı cinsteki bir sporcuyla çalışırken çeşitli durumlara dikkat etmesi lazım. O çocukla birlikte baş başa تنها bir yerde kalmaması gerekiyor. Onu taciz etmesine yönelik algılanabilecek şekilde davranmaması gerekiyor. Erkek ya da kız çocuğuna dokunarak, vücudun çeşitli uzuvlarını itekleyerek onu hareket ettirerek bir takım becerileri kazandırmaması gerekiyor. O nedenle 10 yaşındaki bir çocuğun ya da 15 yaşındaki bir gencin kesinlikle hayranlık duyduğu antrenöründen gelen fiziksel temasları doğru algılayabildiğini düşünmüyorum ve bu hayranlığın çeşitli şekillerde aşk, sevgi, duygusal anlamda bu tarz duygularla bu durumu açıklayabileceğini düşünüyorum.”*

Araştırmaya katılanlardan elde edilen “yetkin” koduna ilişkin bulgular aşağıda örneklendirilmiştir.

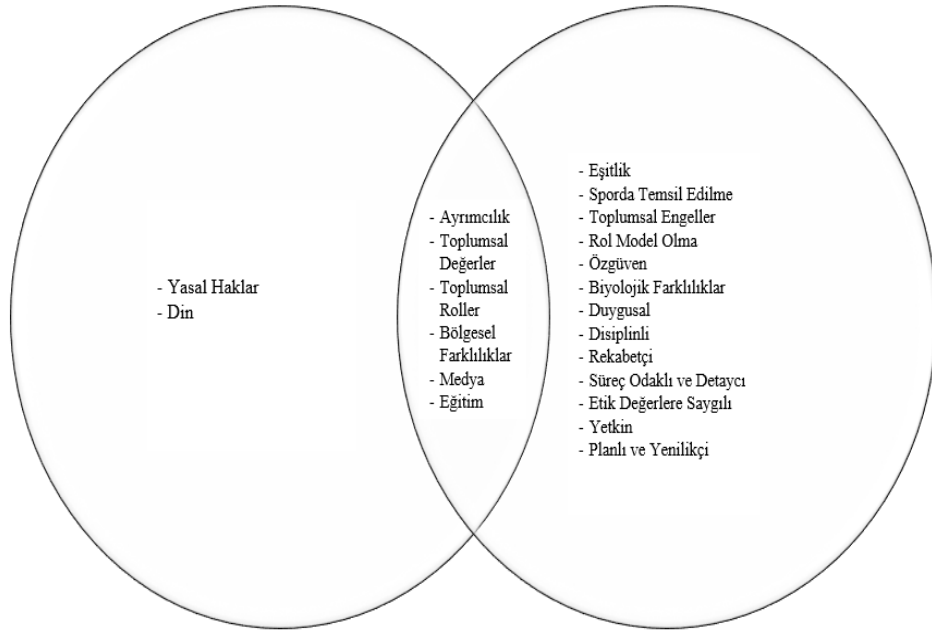
Yetkin

Bİ3: “Bugün hali hazırda antrenörlük işini yapan erkekler kadınlardan daha donanımlılar, dolayısıyla işi daha çabuk kapıyorlar.”

Bİ6: “Spor ortamında yer alan bir yöneticiyseniz kesinlikle bir liderlik vasfınız olması gerektiğine inanıyorum.”

H4: “Türkiye’de de kadın yöneticilere hazır bulunuşluk seviyesi 2000’li yıllardan sonra artış göstermeye başladı.”

Şekil 11: 21.Yüzyılda Toplumda ve Sporda Kadın Algısı Arasında Benzerlikler ve Farklılıklar Grafiği

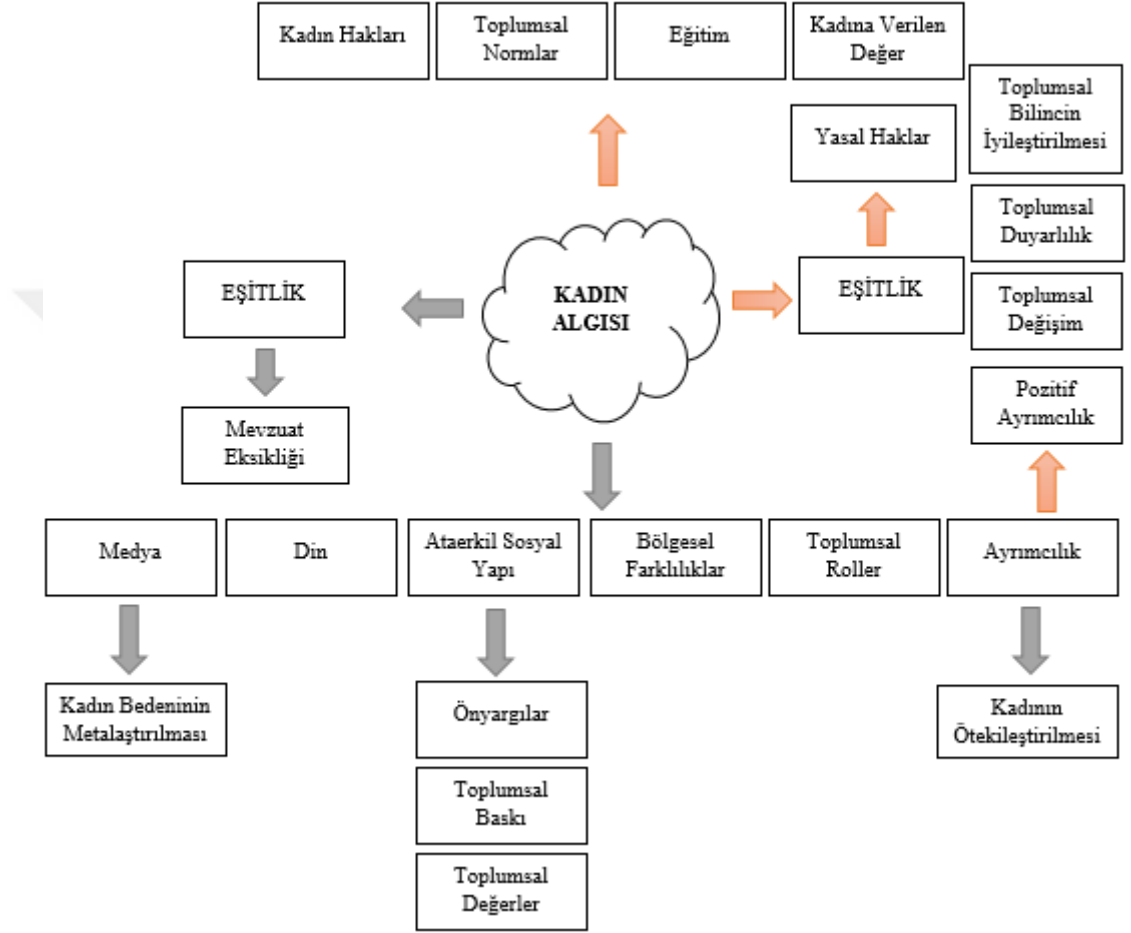
IV. BÖLÜM

TARTIŞMA

Bu bölümde katılımcıların araştırma sorularına vermiş oldukları cevaplardan yola çıkarak elde edilen bulgulara ilişkin analiz sonuçlarına yer verilmiştir. Araştırmaya katılan katılımcılara ilişkin bulgular bir grafik çerçevesinde bir araya getirilerek cevaplar arasındaki benzerlikler ve farklılıklar aşağıda verilmiştir. Katılımcıların toplumdaki kadın algısına ve spordaki kadın algısına yönelik cevapları doğrultusunda ayrımcılık, toplumsal değerler, toplumsal roller, bölgesel farklılıklar, medya ve eğitim kodları ortak kod olarak tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında eşitlik, sporda temsil edilme, toplumsal engeller, rol model olma, özgüven, biyolojik faktörler, duygusal, disiplinli, rekabetçi, süreç odaklı ve detaycı, etik değerlere saygılı, yetkin, planlı ve yenilikçi kodları sporda kadın algısına özel ortaya çıkan kodlardır. Büyük bir sosyalleşme alanı olarak kabul edilen sporun kadınlara katkısı yol sayılamayacak derecede önemlidir.

4.1.Katılımcıların 21. Yüzyılda Türkiye’deki Kadın Algısına İlişkin Sonuçları

Şekil 12: Katılımcıların toplumdaki kadın algısına yönelik görüşleri doğrultusunda elde edilen temalar ve kodlar

Şekil 12 incelendiğinde; katılımcıların spordaki kadın algısına yönelik görüşleri doğrultusunda elde edilen temalar ve kodlar renkleri ve okları kullanılarak şekillendirilmiştir. Şekilde görülen iki farklı renkten oluşan okların anlamı farklıdır; gri renkli oklar kadın algısını yükseltmeye engel, pembe renkli oklar ise kadın algısını eşit seviyede tutmaya ve yükseltmeye çalışan oklardır. Kadın algısı merkeze alınmış ve her iki tarafına eşitlik kodları yerleştirilmiştir. Bir tarafta eşitlik kodundan ortaya çıkan mevzuat eksikliği kadın algısını eşitlikten uzak tutarken; diğer tarafta ortaya çıkan yasal haklar kodu kadın algısını yükseltmeye çalışan kod olarak belirlenmiştir. Aynı şekilde kadına yönelik olumsuz algılanan kodlar din, bölgesel farklılıklar, toplumsal roller, medyadan kaynaklı kadın bedeninin metalaştırılması, ataerkil sosyal

yapıdan kaynaklı önyargılar, toplumsal baskı, toplumsal değerler ve ayrımcılıktan kaynaklı kadının ötekileştirilmesidir. Ayrımcılık kodu olumsuz algılanan bir kod olarak görünebilir ancak bu koddan kaynaklı pozitif ayrımcılık, toplumsal değişim, toplumsal duyarlılık ve toplumsal bilincin iyileştirilmesi kodları kadın algısını eşit seviyede tutmaya veya yükseltmeye çalışmaktadır. Elde edilen kadın hakları, toplumsal normlar, eğitim ve kadına verilen değer kodları da aynı şekilde kadın algısını eşit seviyede tutmaya veya yükseltmeye çalışan kodlardır.

Katılımcıların birinci soru doğrultusunda vermiş oldukları cevaplar tek bir tema altında toplanmıştır. Kültürel durumlar teması altında elde edilen kodlar; ayrımcılık, toplumsal değerler, toplumsal roller, yasal haklar, bölgesel farklılıklar, din, eğitim ve medyadır.

Ayrımcılık kodu altında pozitif ayrımcılık ve kadının ötekileştirilmesi başlıkları da yer almaktadır. Bu koda ilişkin olarak katılımcılar 21. yüzyılda yaşanmasına rağmen Türk toplumunda kadının farklı alanlarda ikinci sınıf vatandaş ve dezavantajlı bir grup olarak görüldüğünü ifade etmiştir. Araştırma sonuçlarına bakıldığı zaman en çok eşitsizliğe maruz kalan insanların kadınlar olduğunu, bugün gazetelerin 3.sayfa haberlerine bakıldığı zaman cinayet, istismar, şiddet ve eski sevgili dehşeti gibi başlıklarla kadınların fiziksel şiddete sık sık maruz kaldıklarını belirtmiştir. Akın (2007) yapmış olduğu araştırmaya göre kadınların %25 ila %50'sinin erkekler tarafından şiddete maruz kaldığını ifade etmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan katılımcılar gerek iş dünyasındaki roller, görevler noktasında kadının dezavantajlı olduğunu ve maalesef ekonomik boyutta kadınların kazandıkları ücretlerin erkeklere oranla daha düşük seviyelerde olduğunu belirtmiştir. Sandıklı (2009) kadınların çalışma hayatı çerçevesinde belirli mesleklerin kadınlara uygun görülmediğini, ekonomik kriz karşısında ilk önce kadınların gözden çıkartıldığını ve sektör dışında kadınların ücretlerinin daha düşük tutulduğunu ayrımcılık kavramı çerçevesinde ilişkilendirmiştir. Özyaydınlık (2014) UNICEF'in yayınlamış olduğu raporlara göre; kadınların maruz kaldığı ayrımcılığın göz ardı edilemeyecek boyutlarda olduğunu, kadınların maruz kaldığı ayrımcılığın toplum tarafından icra edildiğini bu sebepten ötürü ailelerin veya toplumun, erkek çocuklarına oranla kız çocuklarının imkânlardan daha kısıtlı olarak yararlandığını ifade etmiştir. Bu araştırma raporunun sonuçları, araştırma bulgularını destekler niteliktedir. 21. yüzyılda yaşıyor olmamıza rağmen birçok şeyin değişmediği, kadınların hala ayrımcılık unsuruna maruz kaldığı söylenebilir.

Katılımcılar aynı zamanda kadınların toplumda yoksunlaştırıldığını ve ötekileştirildiğini belirtirken; ötekileştirilmeyen toplum içerisinde kadınların seslerini daha çok çıkartmalarını temenni ettiklerini de belirtmişlerdir. Katılımcılara göre ayrımcılık kavramı sadece olumsuz olarak algılanmamaktadır. Pozitif ayrımcılık koduna ilişkin olarak katılımcılar kadınlara özellikle yönetim boyutunda söz hakkı verildiği zaman işlerin daha güzel olacağını ifade etmişlerdir. Aynı zamanda kadınlara gerçekten değer verildiği zaman, başarısı desteklendiği takdirde çok daha iyi başarılar elde edeceklerini belirtmişlerdir. 2012 Londra Olimpiyat oyunlarına katılan kadın sporcu sayıları az olmakla birlikte başarı oranları erkeklere göre daha yüksek düzeydedir (TMOK, 2019). Araştırma sonuçlarına benzer nitelikte olarak Arabacı (2015) kadınların erkeklere oranla üst düzey yöneticilik mesleğinde daha yüksek ücret aldığını belirtmiştir. Önlerine çıkan tüm engellere rağmen kadınların yönetimin üst kademesine geldiklerinde emeklerinin karşılığını almaları daha olasıdır, şeklinde ifade etmiştir.

Bölgesel farklılıklar koduna ilişkin olarak katılımcılar kadın algısının bölgeden bölgeye değişiklik gösterdiğini ifade etmişlerdir. Toplumun yapısının aslında iki türlü olduğunu, her geçen gün biraz daha kutuplaşmaya başladığımızı ve bunun sonucunda da kadın algısının toplum içerisinde farklılıklara sebep olduğunu dile getirmişlerdir. Ayrıca katılımcılar toplumun bir kesiminde kadının meta olarak algılandığını diğer tarafta ise bireyselleşme düzeyinin son derece yüksek olduğunu, kadının erkekten hiçbir farkının olmadığını ve kadının yaşamın her alanında son derece güçlü olduğunu ifade etmişlerdir. Araştırma bulgularına paralel olarak Ökten (2009) geleneksel toplum yapısına sahip Güneydoğu Anadolu Bölgesinde kadının konumunun geleneksel roller ve statüler tarafından belirlendiğini belirterek; cinsiyet faktörü çerçevesinde kadınların temel rolleri içerisinde annelik ve ev hanımlığı gelmektedir, şeklinde ifade etmiştir. Demirdirek ve Şener (2014) ise Birleşmiş Milletler tarafından kullanılan Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği İndeksini (Gender Inequality Index - GII) illere uyarlanmış elde edilen Yereller için Toplumsal Cinsiyet Eşitliği İndeksine göre cinsiyetler arası eşitsizliğin en az yaşandığı ili İstanbul olarak belirlemiştir. İstanbul ilini sırasıyla Tunceli, Bolu, Düzce ve Eskişehir illeri izlemiştir. Bu araştırma kapsamında Ankara ili 15. sırada yer alırken İzmir ili 22. sırada yer almıştır.

Katılımcılar aynı zamanda kadınların şuan da ki konumlarını etkileyen başka bir unsurun da din faktörü olduğunu dile getirmiştir. Toplumun dinsel öğretilerin etkisinde kalarak, kadınların ikinci planda olması gerektiği fikrini benimsediğini ve İslam dinindeki kadına yönelik inanç ve güven gibi faktörlerin daha sonradan başka kültürel akımların da etkisiyle günden güne gerilemeye başladığı görüşünü bildirmişlerdir. Araştırma sonucuna paralel olarak Gürhan (2010) toplumsal cinsiyet kalıplarının oluşmasında din faktörünün önemini vurgulamıştır. Dinlerin kendilerine özgü kutsal metinlerinde yer alan cinsiyetler arası ayrımcı tutumların veya din hakkında yapılan yorumların da etkisiyle toplumsal cinsiyet olgusunun dinler tarafından da ortaya çıktığını ifade etmiştir.

Medya kodu altında kadın bedeninin metalaştırılması başlığı da yer almaktadır. Bu koda ilişkin olarak katılımcılar 21. yüzyılda yaşanmasına rağmen kadına artan şiddetin medya tarafından sık sık yansıtıldığını ifade etmiştir. Katılımcılar bunun yanı sıra Türkiye’de kadın algısının halen fiziksel objeden ibaret olduğunu ve bu algının oluşmasında medyanın etkisinin fazla olduğunu belirtmiştir. Bu sonucu destekleyici nitelikte olarak Dumanlı (2011) medyanın perspektifinden yola çıkarak özellikle kadınların reklamlarda tercih nedeni olmasının temel sebebinin saçlarıyla, duruşuyla, elbisesiyle kısacası tüm benliğiyle karşı tarafa cinsel dürtüler aktarmasıdır şeklinde ifade etmiştir.

Katılımcılar bir insanın hayata gelebilmesi için olmazsa olmaz unsurun kadınlar olduğunu ifade ederek, kadının toplumdaki önemini vurgulamışlardır. Atış (2010) ise bu bulguya paralel olarak kadınların var oluşlarından beri doğurganlıklarıyla neslin devamlılığını sağladığını, bu özelliğinden dolayı kadınların varlığının yaşamın her alanında önemli olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılar bu doğrultuda, bu önemin çoğu zaman göz ardı edilerek; kadının ikinci planda olduğu, kadının hizmet veren bir meta olarak algılandığı, kadının yerinin evi olduğu, kadının anne olduğu ve kadının evlenmek zorunda olduğu gibi bir algının her taraftan insanlara empoze edilmeye çalışıldığını ifade etmişlerdir. Vatandaş (2007) toplumsal cinsiyet rollerinin oluşmasındaki temel nedenin biyolojik farklılıklar olduğunu ifade ederken; toplumsal olarak geçmişten günümüze birçok önemli gelişme olmasına rağmen kadınların ev içi işleri içselleştirdiğinden dolayı rollerdeki ayrımın istenilen düzeyde gerçekleşmediğini belirtmiştir. Powell ve Greenhouse, (2010) ise aynı bulgulara paralel olarak toplumsal cinsiyet kimliği çerçevesinde evle ilgili sorumlulukların ve çocuk büyütme gibi sorumlulukların kadınlar için daha önemli olduğunu belirtmiştir.

Katılımcılar aynı zamanda kadının çalışma hayatının yanında evde ortak zorlukları paylaştığını, çalışma hayatı olmasa bile evde çamaşır ve bulaşık gibi işlerin kadınlara kalması bugün 21.yüzyılda olmamıza rağmen geleneksel bakış açısının çok değişmediğini ifade etmişlerdir. Tüm bu ifadelerin yanında kadının sadece anne veya gelecek kuşakları yetiştiren değil, günümüz kuşaklarını da eğiten ve yönlendiren kişi olarak öneminin tekrar vurgulanması gerektiğini belirtmişlerdir.

Yasal haklar kodu altında mevzuat eksikliği, kadın hakları ve eşitlik başlıkları da yer almaktadır. Bu koda ilişkin olarak katılımcılar kadın ve erkek arasında fiziksel kapasite, beceri, zekâ ve kendini ifade edebilme açısından hiçbir farkın olmadığını, iki canlı türünün kanun açısından da eşit haklara sahip olduğunu ve olması gerektiğini vurgulamıştır. Bu eşitliğe rağmen evrensel bir dünya içerisinde, gelişmekte olan Türkiye gibi bir ülkede kadının hala bu kadar negatif bir durumda olmasının, kadınların kendi haklarını koruyamamasının iyi bir şey olmadığını ifade etmişlerdir. Sandberg (2013) kadınların temel haklarını inkâr eden ülkeler olduğunu, Afganistan ve Sudan gibi yerlerde kızların eğitim olanaklarından kısmen yararlandığını ya da hiç yararlanmadığını ve tecavüze uğrayan kadınların ailelerini utandırdığı için dışarı atıldığını ifade etmiştir.

Katılımcılar büyük önder Mustafa Kemal Atatürk'ün Dünya'da ilk defa kadına seçme ve seçilme hakkını vermiş olmasına rağmen, maalesef Türk kadının bu ayrıcalığı iyi değerlendiremediği noktada görüş birliğine varmışlardır. Tüm bu olumsuz ifadelere rağmen katılımcılar kadınların kendilerini korumaya ve ifade etmeye çalıştıklarını ama bu çabaya karşın bir takım politik kararlar doğrultusunda kadın algısının daha dik seviyelere indirilmeye çalışıldığını ifade etmişlerdir. Ayrıca özellikle siyasi politikalarda kadınlara çok fazla yer verilmediği için bu duruma sitem ettiklerini de belirtmişlerdir.

Eğitim koduna ilişkin olarak katılımcılar bilhassa kız çocuklarının eğitime daha fazla önem verilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Bunun gerekçesini de bir erkeğin her türlü işi yaparak ekmek parasını kazanabileceğini ama kadınlar için aynı vaziyetin söz konusu olmadığı için daha çok okumaları gerektiğini belirtmiştir. Araştırma bulgularına farklı bir bakış açısıyla yaklaşan Mollaa ve Cuthbertb (2014), sadece kayıtların veya okulu bitirme gibi gösterilen sayısal istatistiklerin eşitsizlik boyutunda sorunun tamamını ele almadığını, konuyu sadece basit bir yaklaşımla ele aldığını göstermektedir. Dolayısıyla bu ifade doğrultusunda asıl meselenin kız çocuklarının eğitime erişiminin arttırılmasının olmadığı söylenebilmektedir. Sadece

eğitime erişim noktasında değil aynı zamanda öğrenme sürecinde de gerekli eşitliğin sağlanmasının gerekli olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcılar buna ek olarak eğitim yoluyla ve sosyo-ekonomik hayatta daha etkin ve daha etkili olmalarını sağlamanın kadınlar için yapılabilecek en güzel Şey olduğunu ifade etmişlerdir.

Toplumsal değerler kodu altında kadına verilen değer, ataerkil sosyal yapı, toplumsal normlar, toplumsal duyarlılık, toplumsal değişim/iyileşme, toplumsal bilincin iyileştirilmesi, önyargılar ve toplumsal baskı başlıkları da yer almaktadır. Bu koda ilişkin olarak katılımcılar Türkiye’deki kadın algısının çok eskilere dayandığını, kadın ve erkek farklılığının esasında ataerkil bir toplum yapısına sahip olmamızdan ve bu toplum içerisinde yetişmiş olmamızdan kaynaklı olduğunu ifade etmiştir. Sandberg (2013) yok sayılamayacak bir doğruluk olduğunu oda dünyayı hala erkeklerin yönettiğini ve dünyadaki 195 bağımsız ölkeden sadece 17’sinin kadınlar tarafından yönetildiğini belirtmiştir.

Araştırma bulgularına paralel olarak Özçatal (2011) ataerkil toplum yapısının kadınların çalışma hayatına katılımı noktasında etkili olduğunu, hem çalışma hayatına katılım esnasında hem de sonrasında kadınların yaşadıkları sorunları derinleştirdiğini bu yüzden kadınların iş hayatında istihdamlarının düşük olduğunu ifade etmiştir.

Katılımcılar önyargılardan kaynaklı hala trafikte bir araba hata yaptığı zaman kesin kadındır veya bir pilot eğer kadınsa henüz araba süremezken, bu uçağı kesin düşürür gibi ifadelerin kullanıldığını belirtmiştir. Dönmez’e (2013) göre kadınlara karşı yapılan önyargıların temel sebebi kadın-erkek eşitsizliğinden kaynaklanmaktadır ve erkekler tarafından bu eşitsizlik mantıksallaştırılmıştır. Buna ek olarak değişik seviyelerdeki ölkeler değerlendirildiğinde; gelişme düzeyi son derece yüksek ölkelerde bile durumun aynı Şekilde seyir ettiğini çünkü temel sebebin kadın ve erkek eşitsizliği olduğunu, bu yüzden toplumlardaki önyargıların devam ettiğini belirtmiştir. Bu ifadelere katılmayan katılımcılar ise bir kadının şiddet görmesine banane demek yerine ses çıkartılması gerektiğini ve kadınların bir emanet olarak görülmesi gerektiğini vurgulamışlardır. 21.yüzyılda kadın ve erkeğin rol olarak farklı olduğu algısının hala geçerli olduğunu ifade etseler de tüm bunlara rağmen toplum olarak bir değişim içerisine girmeye başladığımızı; artık kız çocuklarının okutulmak istendiğini, kız çocuklarının da erkeklere verilen tüm imkânlarla artık sahip olmaya başladığını belirtmişlerdir. Eski algının yavaş yavaş kaybolduğunu şimdi daha çok kadınların kendi ayakları üzerinde durduğu görüşünün toplum tarafından benimsenmeye başladığını ifade etmişlerdir. Bunun yanı sıra üniversitedeki kontenjanların artması,

kız çocuklarının okumasına yönelik çalışmaların ve kampanyaların artması, çeşitli medya organlarındaki istek ve önerilerin olması kadın algısının daha iyi noktalara gelmesine yardımcı olduğunu vurgulamıştır.

4.2.Katılımcıların 21. Yüzyılda Sporda Kadın Algısına İlişkin Sonuçları

Şekil 13: Katılımcıların spordaki kadın algısına yönelik görüşleri doğrultusunda elde edilen temalar ve kodların “ağaç” metaforu

Şekil 13 incelendiğinde; katılımcıların spordaki kadın algısına yönelik görüşleri doğrultusunda elde edilen temalar ve kodlar “ağaç” metaforu olarak şekillendirilmiştir. Ağaç metaforu olarak kullanılmış ve temelde spor yapan kadın meyve veren, büyüyen ve bazı meyvelerin olgunlaşmadan veya çürüyerek yere düşmesine benzetilmiştir. Ağaç metaforunun tercih edilmesinin sebebi ağacın kökleri ne kadar sağlamsa tutunması ve yaşamını devam ettirmesi o kadar mümkündür. Aynı şekilde kadında bir ağacın kökü kadar güçlüdür ve bir ağacın havayı temizlemek, erozyonu önlemek, oksijen üretmek gibi birçok önemli faydası söz konusuysen; kadının da spor ortamı içerisinde varlığı bir ağacın faydaları kadar önemli ve değerlidir. Söz konusu ağaç incelendiğinde katılımcıların sporda kadın algısına ilişkin görüşleri doğrultusunda elde edilen temalar ağacın dallarındaki birer meyvedir. Dallarından kopan ve yerlere düşen meyvelerin temsili çürük ve olgunlaşmamış meyvelerdir. Bu meyveler; ayrımcılık, mevzuat eksikliği, sporda temsil edilme,

bölgesel farklılıklar, kadın bedeninin metalaştırılması, toplumsal roller, ataerkil sosyal yapı, medya, toplumsal baskı, engeller, kraliçe arı sendromu, kadın bedeninin erkeksileştirilmesi, önyargılar ve tacizdir. Söz konusu meyveler aslında ağaç içerisinde kaldığı müddetçe sporda kadın algısını daha olumsuz yönde etkileyen meyveler arasındadır.

Katılımcıların ikinci soruya ilişkin vermiş oldukları cevaplar doğrultusunda üç ana tema elde edilmiştir. Bu temalar sırasıyla kültürel durumlar, kadınların kişisel kazanımları ve kadına özgü durumlardır. “*Kültürel durumlar*” temasına ilişkin elde edilmiş kodlar; ayrımcılık, toplumsal değerler, eşitlik, toplumsal roller, sporda temsil edilme, toplumsal engeller, bölgesel farklılıklar, eğitim ve medyadır.

“*Kadınların kişisel kazanımları*” temasına ilişkin ortaya çıkan kodlar; rol model olma ve özgüvendir.

Elde edilmiş olan “*Sporda kadınlara özgü durumlar*” temasına ilişkin kodlar ise; biyolojik farklılıklar, duygusal, disiplinli, rekabetçi, süreç odaklı ve detaycı, planlı ve yenilikçi, etik değerlere saygılı ve yetkin olmalıdır.

Ayrımcılık kodu altında pozitif ayrımcılık başlığı da yer almaktadır. Bu koda ilişkin olarak katılımcılar Antik Olimpiyat oyunlarında kadınların izleyici olarak bile yer almamasını, ayrımcılığın aslında çok eskilere dayandığı şeklinde ifade etmişlerdir. Memiş ve Yıldırım (2011) kadınların çeşitli nedenler çerçevesinde yapmış oldukları fiziksel aktivitelerin ilk uygarlıklardan itibaren 19. yüzyıla kadar kültürlerden kültüre değişkenlik gösterdiğini, 1896’da Coubertin’in başlatmış olduğu Modern Olimpiyat Oyunlarına kadınların sporcu olarak dahi yer almadığı ifadesi araştırma sonuçlarıyla benzerlik teşkil etmektedir. Ayrı bir ifade de ise Antik Olimpiyat oyunlarına genel olarak kadınların katılımıyla ilgili çeşitli söylemlerin var olduğu; kadınların oyunları izlemesinin yasak olduğu, yalnızca bekâr kadınların oyunları izleyebileceği araştırma bulgularıyla benzer nitelik taşımaktadır (The Olympic Games in Antiquity, 2013; Akt: Vujović, Mitrović ve Obradović, 2018). Katılımcılar kadınlarında erkekler kadar yaşam kalitesi açısından spora ihtiyacı olduğunu ama ayrımcılık zihniyetinden dolayı kadına sunulan olanakların eşit olmadığını ifade etmişlerdir. Bu açıklamayı destekleyici nitelikte olarak katılımcılar belirli üniversitelerde kadınların sadece kadın personelle yüzme imkânı bulduğunu, haftalık saat olarak değerlendirildiğinde ortada apaçık bir ayrımcılık olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan bireyler piramit yukarıya doğru büyüdükçe antrenör, hakem, yönetici düzeyinde kadının temsilirliğinin daha da azaldığını ifade etmişlerdir. Katılımcılar spor alanındaki bir kadın yöneticinin

erkekleri yönetemez zihniyetinden dolayı spor yönetiminde kadının adının olmadığını da belirtmişlerdir. Bu olumsuz algıya rağmen kadınların yönetim sürecinde yer edinebilmek ve başarılı olabilmek için kendilerine güvendiklerini ve rekabet ortamından kaçmadıklarını da ifade etmişlerdir. Ely ve Meyerson (2000) yapmış oldukları çalışmada kadınların yönetsel süreçte başarılı olabilmek için rekabet ve iddialı olduklarını belirtmiştir. Bu doğrultuda kadınların liderlik veya yönetim pozisyonlarında başarılı olmak için daha agresif, iddialı veya sert olmayı öğrenmeleri gerektiğini de vurgulamıştır. Buna ek olarak katılımcılar çoğu spor alanında kadınların hak ettikleri yerde olmadıklarını, profesyonel futbol içerisinde kadın futbol antrenörünün olmadığını, basketbol içerisinde kadın antrenör sayısının çok çok az olduğunu, kesimden kesime farklılıklar görülse de bazı kesimler tarafından kadınların karar verme noktasında erkeklere oranla daha geri kaldığı görüşünün olduğunu ifade etmişlerdir. Katılımcılar tüm bu ifadelere ek olarak tarih de dizilmiş taşların erkek egomanyası tarafından dizildiğini ve kadınlara o yolların yeni açılmasından dolayı kadınların spor ortamlarında daha az bulunduğunu belirtmişlerdir. Spor alanında etkisini devam ettiren ayrımcılık ile kadınların tanışması çok eskilere dayanmaktadır. Kadınların bu gelişim sürecinde kat etmiş oldukları yol yok sayılmayacak kadar önemli olduğu ifade edilebilir.

Katılımcılar toplumda sınırsız, tartışmasız kadın-erkek eşitliği olmasının çok güzel olabileceğini ama ne yazık ki Dünya’da öyle bir etopik toplum olmadığını ifade etmişlerdir. Katılımcılar kadınlara pozitif ayrımcılık yapılmazsa spor alanlarında kolay kolay var olamayacaklarını, dolayısıyla spor alanındaki her statüde kadının yer alması isteniyorsa pozitif ayrımcılık yapılmasının şart olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcılar kadınlara gerçek anlamda değer verildiği zaman, başarısı desteklendiği zaman çok daha iyi başarılar imza atacaklarını, hatta erkeklere oranla spor ortamında daha başarılı olacaklarını ifade etmişlerdir. Ortada var olan eşitsizliğe rağmen kadınlar tüm alanlarda olduğu gibi spor alanında da yer almaya ve yerini korumaya devam etmektedir. Tüm bu çabaları destekleyici nitelikte yapılan pozitif ayrımcılık ile birlikte kadınların konumunun daha iyi yerlere geleceği söylenebilir.

Eşitlik kodu altında mevzuat eksikliği başlığı da yer almaktadır. Bu koda ilişkin olarak katılımcılar spordaki sınırlamalar söz konusu olduğunda kadın-erkek ayrımcılığını kabul etmediklerini, her anlamda kadın ve erkeğin eşit olduğunu, bir erkeğin yapabilir olduğu işi bir kadının da çok rahat yapabileceğini ifade etmiştir.

Katılımcılar spor alanındaki statülerden biri olan spor yöneticisi boyutunda kadın ve erkek sayısının eşit düzeyde olması gerektiğini, kadın ve erkek arasında farkın olmadığını hatta kadınların erkeklerden daha avantajlı olduğunu; bunun gerekçesi olarak kadın yönetici olduğunda erkeklerin daha üsluplu ve daha seviyeli davrandığını ifade etmiştir. Yapılan başka bir araştırma sonucuna göre kadın yönetici ile çalışmış olan katılımcılar kadın yöneticiyle çalışmış olmaktan dolayı memnun olduklarını ifade ederken, tercihlerini kadın yöneticiden yana kullandıklarını belirtmişlerdir (Negiz ve Yemen, 2011). Arcot ve Gröschl'ın (2019) yapmış oldukları çalışma sonuçları, araştırma sonuçlarıyla paralellik arz etmemektedir. Ortaya çıkan bulgulara göre yönetici pozisyonunda kadının bulunmaması; işletme açısından kayıp veya eksiklik olarak görülmemekte ve işletme açısından bir zarar teşkil etmemektedir. Katılımcılar aynı zamanda bilim içerisinde eşitliğin neredeyse yakalandığını, erkekler olduğu kadar kadın bilim insanlarının da olduğunu ve bilim içerisinde kadın bulunmazsa eğer üretkenliğin devam etmeyeceğini belirtmişlerdir. Katılımcılar spor alanındaki her statüde kadınlara yönelik gerekirse yönetmeliklerin değiştirilmesi gerektiğine vurgu yapmışlardır. Özellikle futbol camiasında kadın hakemlerin istediği yerlere gelemediğini çünkü gelebilmek için yönetmelikte mevzuatın olmadığını, diğer yandan spor yöneticisi olarak da aynı şekilde toplumun kadını görmek istemediğini ifade etmişlerdir. Toplumsal cinsiyet ayrımcılığı çerçevesinde kadınların belirli pozisyonlarda istedikleri yerlere gelememesinin birçok sebebi bulunmaktadır. İlgili mevzuatlarda cinsiyet eşitliğine ilişkin olarak herhangi bir etik kuralın yer almaması, aile ve iş arasındaki dengeyi sağlayan mekanizmaların eksik olması gösterilen nedenler arasındadır (Yükseköğretimde Kadın Liderliği Çalıştayı, 2012: 22-23). Spor alanında kadın ve erkek arasında farkın olmadığı, kadınların bir hayli alanda olduğu gibi spor alanında da aslında erkeklerden daha avantajlı olduğu ve bu avantajını koruyabilmesi için mevzuatlara bir takım değişiklikler getirilmesi gerektiği söylenebilir.

Katılımcıların ifadesiyle kadın sporcuların toplumsal roller çerçevesinde günde çift antrenman yapmanın yanı sıra evde de alması gereken sorumluluklarının olmasından dolayı kadınlar için yaşam oldukça zor bir hal almaktadır. Katılımcılar buna ek olarak kadın sporcuların kendi alanlarında çok ciddi performans sergileyip aynı performansı hayatlarında da göstermek durumunda kaldığını belirtmişlerdir. Katılımcılar tüm topluluklarda çocuk yetiştirirken kız çocuklarına bir takım rollerin

bahşedilmesinden dolayı kadınların sosyal hayatta etkileşiminin, çevreyle etkileşiminin kısıtlı olduğunu söylemişlerdir. Katılımcılar her kadının potansiyel bir anne olmasından kaynaklı kadınların çoğu zaman rekabet ortamı içerisinde erkeklere oranla daha mağdur bir konumda olduğunu ifade etmişlerdir. Spor ortamında yönetici boyutunda özellikle kadınların anaç tavrından kaynaklı duygusallıklarının işin içine girdiğini bu yüzden daha ılımlı ve olumlu bir çalışma ortamının ortaya çıktığı konusunda katılımcılar görüş birliğine varmışlardır. Araştırma bulgularına farklı bir bakış açısıyla yaklaşan Burton, Grappendorf ve Henderson (2011) cinsiyet rollerinin getirdiği kısıtlamalar sonucunda, yöneticilik kavramının bünyesinde daha az kadınsı özellikler barındırdığını ve dolayısıyla bu statüye gelen kadınların cinsiyet rolünü ihlal ettiği şeklinde algılanabileceği için bu durumun kadınların spor organizasyonlarında üst yönetime ilerlemesinin önündeki yapısal engel olarak görülebileceğini ifade etmiştir. Başka bir araştırma sonucunda ise Aycan (2004) toplumsal cinsiyet rolleri çerçevesinde oluşan kültürel yargıların spor ortamında da geçerli olduğunu ve kadınların aile içi sorumluluklarının olması onları yönetici pozisyonuna ulaştırma noktasında engel teşkil ettiğini ifade etmiştir. Kadınlara toplumsal roller çerçevesinde biçilmiş olan rollerin yaşamın her alanında kadınların karşısına bir engel olarak çıktığı söylenebilir.

Katılımcılar kadınların spor ortamında erkeklere oranla daha planlı ve yenilikçi, disiplinli, otoriter, süreç odaklı ve detaycı, etik değerlere saygılı gibi kendilerine has özelliklerinin bulunduğunu ifade etmişlerdir. Çalışır (2016) kadınların başarıya odaklı, hırslı, rekabetçi, cesaretli, özgüvenli ve kendine güvenme gibi özelliklerinin olduğunu ve bu özelliklerin onları erkeklerden ayıran temel özellikler olduğunu söylemiştir. Hem kadın hem de erkek yöneticiyle çalışmış olan bir katılımcı kendi ifadesiyle kadın yöneticisi algısını işlerin daha planlı ve programlı gittiği bir süreç olarak tanımlamıştır. Bir başka katılımcı ise kadın yöneticinin detay demek olduğunu, yardımcı yöneticilerin özellikle insan ilişkileriyle ilgilenen bölümlerine kadınların yerleştirildiğini, bunun sebebini de kadınların daha prezantabl olmaları, daha anaç ilişkiler kurabilmeleri ve insanları yönlendirme konusunda ikna yeteneğinin daha fazla olmasından dolayı şeklinde ifade etmiştir. Toplumda ve spor alanında var olan algının artık yıkılmaya başladığı, yönetici boyutunda tercihlerin kadın yöneticiden yana olduğu söylenebilir.

Bölgesel farklılıklar koduna ilişkin olarak katılımcılar Türkiye'yi sadece Batı, Akdeniz ve İç Anadolu'nun bir kesimi gibi görmememiz gerektiği, Doğu diye bir gerçeğimiz olduğunu kabul etmemiz gerektiğini ifade etmişlerdir. Kadının orada hala birçok şeyin hakkını elde edememiş olmasından ötürü sporun en son sorunlardan biri olduğunu belirtmişlerdir. Yine aynı şekilde bölgesel farklılıklardan kaynaklı Ege bölgesi, Akdeniz bölgesi ve İç Anadolu bölgesindeki kadınların daha rahat ve daha fazla istihdam alanı olduğu için bu durumun spor ortamında da geçerli olduğunu ifade etmişlerdir. Türkiye çok ayrılmış bir toplum yapısına sahip olduğu için katılımcılar toplumun bir kesiminin kadınların spor yapmasıyla övündüğünü diğer kesiminin ise bunun yanlış olduğunu düşünerek kadının yerinin daha farklı olduğu görüşünün hâkim olduğunu söylemişlerdir. Yüksel (2014)' e göre toplumsal yapının ayrılmış olmasından kaynaklı toplumsal cinsiyet rolleri kültürden kültüre değişkenlik göstermektedir. Ailelerin çocuk yetiştirme sürecinde kız ve erkek çocuğuna farklı şekillerde davranmasıyla ve birçok sosyalleşme sürecinin de etkisiyle şekillenmeye başlanan bu süreç, en önemli sosyal alanlardan biri olan sporda da yerini ve önemi korumaya devam ettiği ifade edilebilir. Buna ek olarak katılımcılar daha çok geleneklerine bağlı, dinsel öğelerin ön planda olduğu, eğitim düzeyi ve gelir düzeyinin daha düşük olduğu yerlerde kültürel bariyerin var olmasından dolayı kamp gibi ortamlarda erkeklerle aynı ortamı paylaşmalarından ötürü hala bazı ailelerin rahatsız olduğunu, kız çocuklarına spor yapma olanağının pek tanınmadığını, bunun aksi olarak gelişmişlik düzeyi daha yüksek olan yerlerde özellikle ailelerin çocukların spor yapması için spor okullarına, yaz okullarına gönderip onların hem sosyal anlamda hem de sportif anlamda gelişmelerine önderlik ettiğini belirtmişlerdir. Bayraktar (2003) kültürel yapıyı bir araya getiren ve en çok etkileyen faktörlerin başından din faktörünün geldiğini, dini inançların kültürel yapıyı oluşturan tüm öğeleri etkilediğini ve bunun sonucunda da spor faaliyetlerinin gelişiminin etkilendiğini ifade etmişlerdir.

Medya kodu altında kadın bedeninin metalaştırılması başlığı da yer almaktadır. Bu koda ilişkin olarak katılımcılar tarafından bugün başta internet, sosyal medya ve teknolojik imkânlar olmak üzere çocukların spor alanlarına daha zor çekildiğini, medya tarafından kadınların geride durması gerektiğine dair söylemlerin var olması ve kitle iletişim araçlarının yardımıyla kadınların cinsel obje olarak algılanması yönünde görüşler elde edilmiştir. Ward, Seabrook, Grower, Giaccardi ve Lippman'ın (2018) araştırma sonucuna göre ana bir akım olarak kabul edilen medyanın, kadınları

cinselleştirmesi gibi ortak bir özelliği vardır. Medyanın kadınların cinsel görünümlerinin yanı sıra vücut kısımlarına sözlü atıflarda bulunmak gibi çeşitli biçimlerde ortaya çıktığını belirtmiştir. Bu raddede Yaprak ve Amman'ın (2009) araştırma sonucunda elde etmiş olduğu medyanın kadın sporlarının gelişimini olumsuz yönde etkileyecek şekilde, cinsel obje olarak yansıttığı görüşü araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Tiryaki'nin (2014) araştırma bulgularına göre fotoğraflarda kullanılan kadın bedeni, vücut geliştirme sporcuları için gücün temsili aynı doğrultuda cinsel çekiciliğinde bir temsili olup motivasyon için kullanılmaktadır. Ayrıca Akkaya ve Kaplan'ın (2014) gerçekleştirmiş oldukları araştırma sonucuna göre kadın bedeni, spor medyasında bir görüntü zenginliği olarak kullanılmaktadır. Medyanın yansımaları her zaman olumlu yönde olmamaktadır. Medyanın toplumda var olan kadın algısını pekiştirmeye yönelik davrandığı söylenebilir.

Toplumsal engeller kodu altında taciz, kraliçe arı sendromu ve toplumsal baskı başlıkları da yer almaktadır. Bu koda ilişkin olarak katılımcılar geleneksel roller çerçevesinin spor ortamına da yansımalarından dolayı kadının toplum içerisinde istediği gibi yer bulamadığını, genel anlamda kadınların bir engeli yok denilse de cam tavanları ve görülmeyen engelleri olduğunu ifade etmiştir. Araştırma bulgularına paralel olarak Örucü, Kılıç ve Kılıç (2007) kadınların aile içi sorumluluklarının yanı sıra iş hayatındaki yoğun çalışma şartlarına ayak uydurmak zorunda olmasının kariyer gelişimi açısından engel teşkil ettiğini ifade etmiştir. Aynı zamanda kadınların doğum sürecinde kısa bir dönem uzak kalma zorunluluğunun olmasını da kariyer gelişimi açısından olumsuz yönde değerlendirmekte ve spor örgütlerinde zaten sayıca az olan kadınların sayısının daha da azalmasına sebep olmaktadır (Sertkaya, Onay ve Ekmekçi, 2013). Buna ek olarak katılımcılar spor bilimlerinde akademisyen bir kadın olmanın beraberinde büyük zorlukları getirdiğini, bu alanda medeni durumun çok etkili olduğunu belirtmiştir. Toplumsal düzenlemelerdeki güçlü cinsiyet normları göz önünde bulundurulduğunda, kadınlar hala ev ve çocuk bakımı için temel sorumluluğun çoğunu üstlenmektedir. Bunun anlamı ise erkeklerin akademik kariyerleri kadınlarınkinden daha uygundur. Çünkü toplumsal kalıplardan daha az yararlandıkları için beklentileri karşılayabilmek için işlerine daha iyi odaklanırlar (Drago, 2007; Sallee, 2012; Sayer, Bianchi ve Robinson, 2004; Akt: Hart, 2016). Katılımcılar kadın sporcuların çok ciddi paralar kazanamadıklarını ve maalesef aktivitelerine son derece zor ve ağır koşullarda devam ettiklerini ifade etmişlerdir. Gökkaya (2014) aynı işi yapmalarına rağmen

kadınların erkeklere oranla iş hayatında daha düşük ücretlerle çalıştıklarını belirtmiştir. “Avrupa Yaşam ve Çalışma Koşulları Geliştirilmesi Vakfı” tarafından yapılan Dördüncü Avrupa Yaşam ve Çalışma Koşulları Araştırmasına göre ücrete dayalı ayrımcılık sadece Türkiye’de yaşanmamaktadır. Diğer ülkelerde de mevcudiyetini sürdürmektedir. Her ne kadar ayrımcılık unsurunun en az etkisinin geçerli olduğu alanın bilim insanı statüsü olduğunu gösterse de kadınlar bu alanda da ayrımcılığa maruz kaldığı söylenebilir.

Araştırmaya katılan bireyler Türk toplumunda kız çocuklarının veya kadınların elit düzeyde spor yapmasının çok zor olduğunu buna rağmen elit düzeyde spor yapan kadınların başarılı olduğunu vurgulamıştır. Kavasoglu ve Yaşar (2016) yapmış oldukları araştırmada kadın sporcuların toplumsal cinsiyet çerçevesinde yaşadıkları deneyimlerde Türkiye’de kadın sporcu olmanın zor olduğunu ön plana çıkarmış olması araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Katılımcılar aynı zamanda kadınların bu kadar engellenmesine rağmen olimpik düzeyde erkeklerden daha başarılı olduklarını belirtmiştir. Katılımcılar sporcuların maruz kaldığı birçok taciz olayının var olması, bu olayların üstünün kapatılıyor olması ve taciz olaylarının bu kadar sık gündeme gelmesinden ötürü kadın sporcu sayısının giderek azalmaya başlayacağı yönünde görüş birliğine varmıştır. Yapılmış olan çalışmalar incelendiğinde, araştırma sonuçlarıyla benzer olarak spor ortamında önemli bir mesele olarak görülen cinsel tacizin çeşitli nedenlerden ötürü açığa çıkmaması, sporcunun aktivite esnasında tacize uğrama tehlikesinin olması ortaya çıkan bulgular arasında gösterilmektedir. Diğer bir çalışmada ise spor ortamında kadınların zayıf olarak algılanması ve onları bu özelliğinden dolayı sahip olunabilen varlıklar olarak nitelendirilmesi sonucunda cinsel taciz olaylarının yaşanması veya antrenör-sporcu arasında yakınlaşmaların ortaya çıkması göz ardı edilemeyecek önemli bulgular arasında gösterilmektedir (Yaprak ve Amman, 2009; Kavasoglu ve Yaşar, 2016). Toplumsal rollerin en etkili alanlarından biri olan spor, kadına birçok zorluk yaşatmasına rağmen, kadınların spor alanında var olmaya çalıştığı söylenebilir.

Katılımcılar araştırma sonucunda, toplumun spor ortamında kadını görmek istemediğini, sporun kendisinin tamamen ataerkil bir yapıda ilerlediğini ifade etmişlerdir. Hartmann ve Pfister (2003) araştırmasında eleştirmenlerin ve feministlerin cinsiyetin sporla nasıl ilişkilendirildiğini ve uygulandığını; bir kurum olarak sporun erkekler için nasıl geliştirildiğini ve bu noktaya gelindiğini vurgulamaya

çalıştığını ifade etmiştir (Akt: Hovden ve Pfister, 2006). Aynı zamanda dinsel ve geleneksel kadın rolleri çerçevesinde kadının istediği gibi toplumda kendisine yer edinmemesi ve doğal olarak bu durumun spor ortamında da geçerli olması katılımcılar tarafından ifade edilen olumsuz görüşlerdir. Katılımcılar aynı zamanda spor ortamındaki tüm alanlarda olduğu gibi yöneticilik boyutunda da erkek egemen bir toplum olduğunu dile getirmiştir. Kvasoğlu ve Yaşar'ın (2016) yapmış olduğu araştırma sonucuyla paralel olarak kadınlar üzerinde aile baskısının olması ve kadın sporcuların ataerkil bir yapılanmada spor hayatlarını gerçekleştiriyor olmaları kadınların spor alanlarında ilerlemesine yönelik ciddi engeller arasında gösterilmektedir.

Biyolojik faktörler koduna ilişkin olarak katılımcılar sporcu olarak kadın ve erkek arasında sadece biyolojik farklılıkların olduğunu, kadının yapısının farklı olmasına rağmen kadınların erkeklerden daha başarılı olduğunu ve spor kavramının daha çok güçle ilişkilendirildiği için erkeklerin kadınlardan daha avantajlı olarak algılandığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Bulgu ve Koca (2005) spor ve toplumsal cinsiyetin varlığı üzerine gerçekleştirmiş oldukları araştırmada; toplumsal cinsiyet kavramının kadınlık ve erkeklik tanımından yola çıkarak erkeklerin kadınlar üzerindeki avantajlı durumlarından bahsetmişlerdir. Ayrıca araştırma spor ortamında toplumsal cinsiyet kavramının özünde biyolojik farklılıklardan kaynaklı olduğunu göstermektedir.

Araştırmaya katılanlardan elde edilen “toplumsal değerler” kodu altında değer yargısı, toplumsal değişim/iyileşme, ataerkil sosyal yapı, kadın bedeninin erkeksileştirilmesi, önyargılar ve toplumsal farkındalık başlıkları da yer almaktadır. Bu koda ilişkin olarak katılımcılar sportif başarılarda Türk toplumunun kadını çok takdir ettiğini bunun gerekçesini de toplumun başarıya aç olması şeklinde ifade etmiştir. Ama bu algının her yerde geçerli olmadığını, toplumun çoğu kesimi tarafından kadının hala zayıf olarak algılandığını, duygusal olmalarından kaynaklı erkekleri yönetemeyeceği görüşünün yaygın olduğunu ve sporun ataerkil bir yapıda ilerliyor olmasından dolayı toplumun spor ortamında kadınları tercih etmediğini ifade etmişlerdir. Alan yazın incelendiğinde Şenol, Çek ve Aksu'nun (2013) yapmış oldukları araştırma sonucunda önyargıların yönetsel boyutta kadınların ilerlemesine yönelik bir engel oluşturduğu ve kadınların erkeklere oranla daha zayıf olduğu görüşünün ortaya çıkmış olması araştırma sonuçlarını destekleyici niteliktedir. Aynı

zamanda Koca (2006)'ya göre ataerkil anlayışın bir ürünü olan erkek egemenliği sporun erkeğe özgü bir etkinlik olarak nitelendirilmeye başlamasının bir sonucudur. Toplumdaki bu anlayıştan ötürü kadın ve erkeğe verilen rol ve sorumluluklar ile her iki cinsiyet arasında spora katılım noktasında yakın bir ilişkinin bulunduğunu ifade etmiştir. Katılımcılar ataerkil toplum yapısının spor ortamında da geçerli olmasından dolayı antrenörlük ve yöneticilik statüsünde neredeyse tüm branşlarda erkek egemen bir yapının olduğunu belirtmişlerdir. Türkiye'de ataerkil bir sosyal yapının geçerli olmasından dolayı birçok sosyal yapı bu durumdan etkilenmiş ve spor alanı da nasibini alarak bu yapının geçerli olduğu alanlardan bir haline geldiği söylenebilir.

Katılımcılar kadın sporunun önemini ise çok muteber, çok kuvvetli bir şey olarak ifade etmişlerdir. Ancak kadının doğasında testosteron ve adrenalin miktarının çok az olmasından kaynaklı şiddet sporlarının kadınların mizacına uygun olmadığını, bunun sonucunda da mizaçlarının bozulup sert kadınlara dönüştüklerini ifade etmişlerdir. Pavlidis ve Fullagar, (2016) sporun eril bir yaklaşımla ele alındığını, kuvvet ve saldırganlık kavramlarıyla eş değer görüldüğünü ifade etmiştir. Bu bölünmeden kaynaklı erkek sporu olarak nitelendirilen spor dallarıyla ilgilenen kadınların erkeksi kimlik özelliğine sahip olma eğiliminde olduğunu belirtmiştir (Nogueira, Molinero, Salguero, Lucidi ve Marquez, 2018). Aynı zamanda katılımcılar sporcu olarak hangi branşla ilgilenirseniz ilgilenin mizacınızda bir takım değişikliklerin gerçekleştiğini, yere daha sağlam bir şekilde basılmaya başlandığını ama bunun zıt ifade olarak toplumun güçlü kadın ifadesi yerine erkek gibi ifadesini tercih ettiğini ifade etmişlerdir. Başka bir ifade de ise katılımcılar spor ortamında kadın antrenör olarak görünümünün erkeksi görünümünden ibaret olduğunu, buna örnek olarak Galatasaray ve Fenerbahçe takımlarının antrenörlerinin kadın olduğunu ikisinin de saçlarının 1 cm ebatında ve ikisinin de daha erkeksi konuşan kadınlar olduğunu belirtmişlerdir. Alan yazın incelendiğinde Koca ve Bulgu (2005) aileler tarafından kız çocukları kadınsı özelliklerini ve bedenlerini korumak için özellikle kuvvet içeren ağır spor branşlarından uzak tutulmaktadır. Bu nedenle kız çocuklarının spora katılımı, erkek çocuklarına oranla daha az olduğu araştırma sonucunda ileri sürülmektedir. Toplumun yarısını oluşturan kadınların spor alanında kadınsı özelliklerini kaybetmeden bu sürece dâhil olması toplumun diğer yarısını oluşturan erkekler tarafından kabul edildiği söylenebilir.

Araştırma sonucunda zaman içerisinde teknoloji ve bilim, eğitim düzeyi geliştikçe toplumlarda kadına yönelik bakış açısının daha olumlu bir şekilde ilerlediği görülmektedir. Özaydınlık' a (2014) göre kadının toplumsal yaşamdaki rolünün ve statüsünün doğru yerde olması ülkenin ilerlemesi açısından büyük önem arz etmektedir. Artık kadınları savunan toplumsal cinsiyet çalışmalarının erkek akademisyenler tarafından da yapılıyor olması bakış açılarının farklılaşmaya başladığını göstermektedir. Katılımcılar 2000'li yıllar olarak değerlendirdiğinde iyiye gittiğimizi artık Avrupa Dünya Şampiyonu çıkaran bir kitleye sahip olduğumuzu, hakem komisyonunda, atlet komisyonunda, eğitim komisyonunda ve federasyon yönetim kurullarında kadın sporcuya, kadın antrenöre, kadın yöneticiye ve kadın lidere gereksinim olduğunu ve bunun için gerekli uygulamaların yapıldığını ifade etmişlerdir. Yine aynı şekilde katılımcılar gerek Olimpiyatlarda kadın basketbol takımının başarısından gerekse de küçük bir kız sporcunun şampiyon olmasından bahsediliyorsa artık bu durumun yadırganmadan ilerlediğini ve destek gördüğünü vurgulamışlardır. Araştırmaya katılan katılımcılar hentbol branşında kadın hentbolu diye platform oluşturulduğunu, Avrupa Hentbol Federasyonu iş birliğiyle Avrupa'da kadın hentbol masasının kurulduğunu ifade etmişlerdir. İlerleyen zamanlarda Hentbol Federasyonuna bir öneri sunacaklarını ve kabul edilmesi doğrultusunda en üst liglerde kadın takımlarının teknik kadrolarında mutlaka bir kadın görevlinin olacağını ifade belirtmişlerdir. Eğitim seviyesinin artış göstermesiyle birlikte toplumun bakış açısının iyileşmeye başlayacağı ifade edilebilir. Bu iyileşmenin spor ortamındaki yansımaları iyi yerlere gelmeye başlayacağımızın habercisi niteliğinde olduğu söylenebilir.

Sporda temsil edilme koduna ilişkin olarak katılımcılar 80 milyonluk bir ülkede, toplumun %50'sinin kadın olduğu bir ülkede kadın sporcu sayısının, kadın antrenör sayısının, kadın hakem sayısının ve kadın yönetici sayısının çok çok az olduğunu, sporda kadının genel temsil edilme oranının çok düşük seviyelerde olduğunu belirtmiştir. Spor ortamındaki statüleri tek tek değerlendiren katılımcılar, yüzlerce erkek hakemden bahsedilirken onlarca kadın hakem denildiğini; nicelik oranda kadın sayısının yeterli olmadığını ifade etmiştir. Sertkaya, Onay ve Ekmekçi (2013) spor örgütleri değerlendirildiğinde sadece kadın yönetici değil aynı zamanda kadın sporcu, kadın hakem ve kadın antrenör sayısının oldukça düşük olduğunu ifade etmiştir. Bakan (2013) araştırmasında incelemiş olduğu üç gazete içerisinde (Zaman, Posta, Hürriyet) kadın sporcuların yeterince temsil edilmediğini tespit etmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2018 yılında yayınlamış olduğu istatistik sonuçlarına göre ise toplamda 695.698 faal sporcunun yalnızca 261.849'u kadındır (GSB, 2019). Buna ek olarak katılımcılar sayısal olarak kadınların sayısının az olmasına rağmen Avrupa'da, FIFA'da FIFA kokartlı kadın hakemlerin olduğunu da eklemiştir. Spor yöneticisi boyutunda ise katılımcılar kadın yönetici sayısının çok çok az olduğunu hatta hiç kadın bir spor yöneticisiyle muhatap olmadıklarını ifade etmiştir. Özellikle spor teşkilatı içerisinde kadın yönetici sayısının artması gerektiğini bu doğrultuda sporun fair-play 'in gereği gibi uygulanmaya başlayacağını vurgulamışlardır. Sporcu boyutunda ise katılımcılar kadın sayısının iyi seviyelerde olduğunu, her alanda neredeyse çok üst düzeyde kadın sporcunun var olduğunu dolayısıyla sporcu açısından sıkıntı yaşamadıklarını belirtmiştir. Koca (2006) üst düzey sporlarında özellikle kadın sporcu sayısının az olmasını, toplumdaki kadının konumuyla ve bu konumdan kaynaklı toplumsal desteğin az olmasıyla ilişkilendirmiştir. Antrenör boyutunda katılımcılar çok fazla kadın antrenör örneği göremediklerini, sayısal olarak her iki cinsiyet arasında çok fazla farkın olduğunu; özellikle Olimpiyatlarda kadın antrenör sayısının çok fazla olmadığını vurgulamıştır. Walker ve Bopp (2011) yapmış oldukları araştırma sonucunda kadınlarının genelinde erkek basketbolunda antrenör olarak katılımının hoş karşılanmadığını; kadınlara karşı ayrımcılık yapıldığını ve kulüplerin bir kadını koç olarak tutmayı düşünmediğini ifade etmiştir. Katılımcılar spor ortamındaki kadınları tüm boyutlarıyla ele aldığında sadece antrenör boyutunda olumsuz düşüncelere sahip olduklarını onun dışında kadınların her alanda var olmaya çalıştıklarını belirtmişlerdir. Spor ortamında özellikle bilim insanı kategorisinde ve sporcu kategorisinde kadınların kendilerine daha rahat yer bulduğu söylenebilir.

Özgüven kodu altında beden imajı ve olumlu ortam başlıkları da yer almaktadır. Bu koda ilişkin olarak katılımcılar spor ortamında bir kadın öz farkındalığının farkına vardığıysa yani kendini tanıdığıysa ve özgüveni varsa daha iyi yerlerde olacağına dair görüş birliğine varmışlardır. Katılımcılar başkaca spor ortamında kadınların varlığını vurgulayarak; kadın hakemlerin küfürleri engelleyebileceğini, ortamdaki agresiflik ve saldırganlık düzeyinin minimum seviyelere indirgeyebileceğini vurgulamıştır. Bu ek olarak araştırmada yer alan bireyler spor ortamında kadın bir antrenörün olmasının gergin ortamları engelleyebileceğini ve erkeklerin kendilerine biraz daha çeki düzen verebileceğini belirtmiştir. Katılımcılar kadınları da bir konuda eleştirerek; toplumda çoğu kadının

maalesef sporu yaşam boyu spor olarak değil, sadece fit görünmek adına yaptığını belirtmiştir. Buna benzer olarak Yüksel (2014) araştırmasında kadınların spor yapma misyonları arasında yaşlanmayı geciktirmek, istenilen vücut oranlarına sahip olmak, zinde hissetmek ve kilo vermek gibi faktörleri tespit etmiştir. Sporun daha iyi şartlarda icra edilebilmesi kadınların daha fazla teşvik edilmesi gerektiği ve kadının öneminin hatırlanması gerektiği söylenebilir.

Ve son olarak Şekil 11 incelendiğinde genel olarak toplumda var olan kadın algısı ile sporda var olan kadın algısı arasında benzerlikler ve farklılıklar ortaya çıkarılmıştır. Hem toplumdaki algı hem de spor ortamındaki algı arasında ortak olan kodlar ayrımcılık, toplumsal değerler, toplumsal roller, bölgesel farklılıklar, medya ve eğitimidir. Sadece sporda kadın algısına ait ortaya çıkan kodlar eşitlik, sporda temsil edilme, toplumsal engeller, rol model olma, özgüven, biyolojik farklılıklar, duygusal, disiplinli, rekabetçi, süreç odaklı ve detaycı, etik değerlere saygılı, yetkin, planlı ve yenilikçidir. Buradan da anlaşılacağı üzere kadının spor ortamında var olması onların kişisel kazanımlarına büyük katkı sağlamaktadır.

V. BÖLÜM

SONUÇ

Bu araştırma kapsamında 2000’li yıllar ve sonrası Türkiye’de spor alanında farklı statülerde yer alan kadınların ve erkeklerin perspektifinden “Sporda Kadın Algısının” incelenmesi amacıyla katılımcılara temelde iki soru yöneltilmiştir. Katılımcıların birinci soru olan 21. yüzyılda Türkiye’deki kadın algısına ilişkin sonuçları tek bir tema altında toplanmıştır. Kültürel durumlar teması altında elde edilen kodlar; ayrımcılık, toplumsal değerler, toplumsal roller, yasal haklar, bölgesel farklılıklar, din, eğitim ve medyadır. 21. yüzyılda yaşanıyor olunmasına rağmen Türk toplumunda kadın algısının istenilen seviyelerde olmadığı, hala en çok ayrımcılığa ve şiddete maruz kalan insanların kadınlar olduğu, Türkiye’de kadınların hak ettiği yerlerde olmadığı, toplumda kadının ikinci sınıf vatandaş olarak algılandığı ve Türk toplumunun ciddi bir bölümünün hala kadınlara karşı önyargılı olduğu araştırmada ortaya çıkan sonuçlar arasındadır. 21. yüzyılda olumsuzlukların var olmasına rağmen önceki yıllara nazaran yine de kadına yönelik bakış açısının değişmeye başladığı, kadınların ve kız çocuklarının da artık erkeklere oranla imkânlardan eşit bir şekilde yararlanmaya başladığı araştırmada ortaya çıkarılan olumlu sonuçlar arasındadır.

Katılımcıların birinci soru olan 21. yüzyılda sporda kadın algısına ilişkin sonuçları üç ana tema elde edilmiştir. Bu temalar sırasıyla kültürel durumlar, kadınların kişisel kazanımları ve kadına özgü durumlardır. “*Kültürel durumlar*” temasına ilişkin elde edilmiş kodlar; ayrımcılık, toplumsal değerler, eşitlik, toplumsal roller, sporda temsil edilme, toplumsal engeller, bölgesel farklılıklar, eğitim ve medyadır. “*Kadınların kişisel kazanımları*” temasına ilişkin ortaya çıkan kodlar; rol model olma ve özgüvendir. “*Sporda kadınlara özgü durumlar*” temasına ilişkin kodlar ise; biyolojik farklılıklar, duygusal, disiplinli, rekabetçi, süreç odaklı ve detaycı, planlı ve yenilikçi, etik değerlere saygılı ve yetkin değildir. Büyük bir sosyalleşme aracı olarak onaylanan sporunda ayrımcılık unsurundan nasibini aldığı; temsil edilme açısından bakıldığı zaman sporda kadının genel temsil edilmesinin çok düşük olduğu, sporun kendisinin tamamen ataerkil bir yapıda ilerlediği ve atfedilen rollerden dolayı kadınların spor ortamında istedikleri gibi var olmadıkları elde edilen sonuçlar arasındadır. Tüm alanlarda olduğu üzere spor alanı içerisinde de kadın ve erkeğin tamamen eşit olduğu, kadın olmazsa üretkenliğin devam etmeyeceği, kadınlara pozitif

ayrımcılık yapılması gerektiği ve gerekirse yönetmeliklerin değiştirilmesi gerektiği çünkü diğer türlü kadınların spor ortamında kendilerine bir yer bulamayacağı da araştırma sonucunda elde edilen sonuçlar arasındadır. Bu araştırma doğrultusunda literatüre kadın ve spor ilişkisinin önemini, toplumda kadına olan bakış açısını ve spor alanında cinsiyet farkını ortaya koyan bir araştırmanın kazandırıldığı; kadın ve spor ilişkisi kavramının bütüncül bir yaklaşım açısından ele alındığı ifade edilebilir. Aynı zamanda spor alanında yapılan kadın çalışmalarını destekleyici bir çalışma olması ve spor alanlarında aktif olarak çalışan yönetici, bilim insanı, antrenör, hakem ve sporcu bireylerin kadına yönelik algılarına dair bakış açılarının ortaya konulduğu düşünülmektedir.

ÖNERİLER

Kurumsal Öneriler

- ≈ Gençlik ve Spor Bakanlığı, Merkez ve Taşra Teşkilatı, Spor Örgütleri, Spor Kulüpleri, Belediyeler, Üniversiteler ve Spor Federasyonları dâhilinde kurumsal olarak kadın algısı araştırılabilir.
- ≈ Gençlik ve Spor Bakanlığı, Merkez ve Taşra Teşkilatı, Spor Örgütleri, Spor Kulüpleri, Belediyeler, Üniversiteler ve Spor Federasyonları dâhilinde araştırılan kadın algısı sonucunda ortaya çıkan olumsuzlukları değiştirecek eğitim programları ve sosyal projeler yapılabilir.
- ≈ Özellikle Spor örgütleri bağlamında toplumsal cinsiyet kavramının önemine ilişkin programlara Toplumsal Cinsiyet konusunda eğitimler önerilebilir.
- ≈ Toplumsal cinsiyet konusunda GSB nezdinde sosyal sorumluluk programlarının sayısının artırılması önerilebilir.

Araştırma Alanına Yönelik Öneriler

- ≈ Nitel araştırma yöntemlerinden faydalanarak ortaya çıkarılmış olan araştırma, nicel-nitel karma deseninde bir çalışma önerilebilir.
- ≈ Toplumsal cinsiyet ve spor kavramına ilişkin üniversitelerdeki ders sayıları ve saatlerinin artırılması önerilebilir.
- ≈ Toplumsal cinsiyet eğitimi derslerinin üniversitelerden önce vermeye başlanması uygun olabilir.

KAYNAKÇA

- Akın A. ve Özvarış Ş. B. (2006). Halk Sağlığı Temel Bilgiler. Güler Ç, Akın L (Edt). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- Akın, A. (2007). Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği ve Sağlık. *Toplum Hekimliği Bülteni*, 26(2), 1-9.
- Akın, A. ve Demirel, S. (2003). Toplumsal Cinsiyet Kavramı ve Sağlığa Etkileri. *CÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, 25(4), 73-82.
- Aksu, A., Çek, F. ve Şenol, B. (2013). Kadınların Müdür Olmalarının Önündeki Cam Tavan ve Cam Tavanı Aşma Stratejileri 'ne İlişkin İlköğretim Okulu Müdürlerinin Görüşleri. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (25), 133-160.
- Arabacı, B. (2015). Toplumsal Cinsiyet Rollerinde Bağlamında Cinsiyete Dayalı İşbölümü ve Çalışan Kadın. Ağrıdağ, G. (Ed.), *Türkiye 'de ve Dünya 'da kadın araştırmaları içinde* (50-54). Adana.
- Arcot, S. ve Gröschl, S. (2019). Gender Compositions in Executive Management Teams and their Impact on Firm Performance. In *7th International OFEL Conference on Governance, Management and Entrepreneurship: Embracing Diversity in Organisations. April 5th-6th, 2019, Dubrovnik, Croatia* (pp. 158-174). Zagreb: Governance Research and Development Centre (CIRU).
- Arıcı, F. (2011). *Üniversite Öğrencilerinde Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Algular Ve Psikolojik İyi Oluş*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Arslan, B. (2012). *Türkiye 'de Kadın Futbolcu Profili*, Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Arslan, R. (2018). Medya Boyutuyla Kadın ve Spor. Kırbaç, Ş. (Ed.), *Kadın ve spor içinde* (255-282). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Artut, K. (2010). *Okul Öncesinde Resim Eğitimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Aslangiray, N. (2013). *Üniversite Öğrencilerinde Beden İmajının Yordayıcıları Olarak Bağlanma Stilleri ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Atış, F. (2010). *Ebelik/ Hemşirelik 1. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Adana: Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri.
- Aycan, Z. (2004). Key Success Factors For Women In Management In Turkey. *Applied Psychology*, 53(3), 453-477.
- Aziz, A. (1995). Kadın ve Yabancılaşma. Arat, N. (Ed.), *Türkiye’de Kadın Olgusu* içinde (251-271). İstanbul: Say yayınları.
- Bakan, Ö. (2013). Türk Medyasında Kadın Sporcuların Temsili: Üç Gazetenin İçerik Analizi. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 7(4), 129-139.
- Basow, S.A. (1997). *Gender Stereotypes and Roles*. California: Brooks/Cole Pub. Co.
- Başak, S. (2010). Cinsiyet Rollerini Farklılaşması ve Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği. *Kamuda Sosyal Politika Dergisi*, 4(12), 29-35.
- Baymur, F. (1994). *Genel Psikoloji*. İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- Bayraktar, C. (2003). Sosyal Yapı Özelliklerinin Spora Etkisi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 19-36.
- Bem, S. L. (1981). Gender Schema Theory: A Cognitive Account Of Sex Typing. *Psychological Review*, 88(4), 354-364
- Bem, S. L. (1983). Gender Schema Theory and Its Implications For Child Development: Raising Gender-Aschematic Children In A Gender-Schematic Society. *Signs: Journal Of Women In Culture and Society*, 8(4), 598-616.
- Bhasin, K. (2003). *Toplumsal Cinsiyet-Bize Yüklenen Roller*. (Çev. Kader Ay). İstanbul: Kadav Yayınevi.
- Bialeshki, M. D. ve Michener S. (1994). Re-entering leisure: Transition within the role of motherhood. *Journal of Leisure Research*, 26(1), 57-74.

- Bilgin, N. (2003). *Sosyal psikoloji sözlüğü: kavramlar, yaklaşımlar*. İstanbul: Bağlam Yayınları.
- Bişgin, Ş. ve Bişgin, H. (2001). Tarihsel Perspektifte Kadın ve Spor. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi; Sayı: 5*.
- Bora, A. (2012). Toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılık. *Ayrımcılık: Çok Boyutlu Yaklaşımlar. (Der: Kenan Çayır ve Müge Ayan Ceyhan) İstanbul bilgi üniversitesi yayınları*.
- Burton, L. J., Grappendorf, H. ve Henderson, A. (2011). Perceptions of gender in athletic administration: Utilizing role congruity to examine (potential) prejudice against women. *Journal of Sport Management, 25(1)*, 36-45.
- Çalışır, G. (2016). İletişim ve Halkla İlişkiler Bağlamında Girişimcilik: Kadın Girişimcilik. *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi, 2(01)*, 89-103.
- Çınar, P. (2005). Hangimiz daha saldırgan. *Türk Psikoloji Bülteni, 36*, 76-81.
- Değ, E. (2018). *Cumhuriyet Dönemi Türk Tiyatrosunda Toplumsal Cinsiyet*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Demirbilek, S. (2007). Cinsiyet ayrımcılığının sosyolojik açıdan incelenmesi. *Finans Politik ve Ekonomik Yorumlar*.
- Demirdirek, H. ve Şener, Ü. (2014). 81 İl İçin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Karnesi. *Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı, 30*.
- Dökmen, Y. Z. (2004). *Toplumsal Cinsiyet Sosyal Psikolojik Açıklamalar*. Ankara: Sistem Yayıncılık.
- Dökmen, Y. Z. (2010). *Toplumsal Cinsiyet Sosyal Psikolojik Açıklamalar*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Dökmen, Y. Z. (2018). *Toplumsal Cinsiyet Sosyal Psikolojik Açıklamalar*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Dönmez, A. (2013). Prof. Dr. Ali Dönmez ile Sosyal Psikoloji Üzerine. *Nesne Psikoloji Dergisi, 1(1)*, 65-73.
- Dulin, A. M. (2007). A lesson on social role theory: An example of human behavior in the social environment theory. *Advances in Social Work, 8(1)*, 104-112.

- Dwyer, J., Allison, K., Goldenberg, E., Fein, A., Yoshida K. ve Boutilier M., (2006). Adolescent girls' perceived barriers to participation in physical activity. *Adolescence*, 41 (161), 75–89.
- Eagley, A. H. (1983). Gender and social influence: A social psychological analysis. *American Psychologist*, 38, 971-981.
- Eke, D. C. (2006). *İki Grup Kadın Arasında Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Algısında Değişme: Ankara'da Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ely, R. J. ve Meyerson, D. E. (2000). Advancing gender equity in organizations: The challenge and importance of maintaining a gender narrative. *Organization*, 7(4), 589-608.
- Eryayar, E. (2011). Endüstri ürünleri tasarımında Gestalt teorisi uygulaması. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 3(2), 125-133.
- Erzeybek, B. (2015). *Anne-Babaların Çocuklarını Yetiştirirken Benimsedikleri Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutumları*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Franzoi, S. L. (2006). *Social Psychology*. New York: McGraw Hill.
- Gökdağ, M. (2018). *Okul Yöneticilerinin Spora Yönelik Tutumları ve Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına Dair Görüşlerinin Araştırılması (Bartın Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Bartın: Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Güldü, Ö. ve Ersoy-Kart, M. (2009). Toplumsal cinsiyet rolleri ve siyasal tutumlar: Sosyal psikolojik bir değerlendirme. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 64(3), 97-116.
- Gümüsoğlu, F. (2009). Cumhuriyet'in ilk yıllarından günümüze Ders Kitaplarında Toplumsal Cinsiyet. Naymansoy, G. (Ed.), *Türkiye'de Bilim ve Kadın Kongresi Bildirileri içinde (315-337)*. Eskişehir: Çağdaş Eğitim Vakfı Yayınları.
- Güneri, B. F. (2003). *Reklam ve Biz*. İzmir: Dokuz Eylül Yayınları.

- Gürhan, A. G. N. (2010). Toplumsal cinsiyet ve din. *e-Şarkiyat İlimi Araştırmaları Dergisi*, 4.
- Gürsözlü, S. (2012). *Cinsiyet Rolü ve Örgütsel Yansımaları Üzerine Bir Araştırma*. Doktora Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Harrington, M., Dawson, D. ve Bolla, P. (1992). Objective and subjective constraints on women's enjoyment of leisure. *Loisir et société/Society and Leisure*, 15(1), 203-221.
- Hart, J. (2016). Dissecting a gendered organization: Implications for career trajectories for mid-career faculty women in STEM. *The Journal of Higher Education*, 87(5), 605-634.
- Helgeson, V. S. (2012). *The psychology of gender*. Boston: Pearson Education.
- Henderson, K. A. ve Dialeschki, M. D. (1991). A sense of entitlement to leisure as constraint and empowerment for women. *Leisure Sciences*, 13(1), 51-65.
- Hepşen, Ö. (2010). *Tevrat, İncil ve Kuran-ı Kerim 'de Kadın Bedeni*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1982). Sex roles, value of children and fertility in Turkey. *Sex roles, family, and community in Turkey*, 151-180.
- Karmaz, E. (2015). *Erkek Gözünün Kadın Davranışlarında Vücut Bulması*. Yüksek Lisans Tezi. Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kavasoğlu, İ. ve Yaşar, M. (2016). Toplumsal Cinsiyet Normlarının Dışındaki Sporcular. *Spor Bilimleri Dergisi*, 27(3), 118-132.
- Koca, C. (2006). Beden Eğitimi ve Spor Alanında Toplumsal Cinsiyet İlişkileri. *Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 81-99.
- Koca, C. ve Bulgu, N. (2005). *Spor ve toplumsal cinsiyet: Genel bir bakış*.
- Lindsey, L. L. (2016). *Gender roles: A sociological perspective*. London: Routledge.
- Marshall, G. (1999). *Gündelik yaşam sosyolojileri*. (Çev. Osman Akınhay ve Derya Kömürcü). Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.

- McBride, D. E. ve Parry, J. A. (2016). *Women's Rights in The USA, Policy Debates and Gender Roles*. London: Routledge.
- Memiş, U. A. ve Yıldırım, İ. (2011). Batı Kültürlerinde Kadınların Spora Katılımlarının Tarihsel Gelişimi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(3), 17-26.
- Miller, P. H. (2008). *Gelişim Psikolojisi Kuramları*. (Çev. Zeynep Gültekin). Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Mirzeoğlu, N. (2003). *Spor Bilimlerine Giriş*. Ankara: Bağırhan Yayinevi.
- Moi, T. (2005). *Sex, gender and the body the student edition of what is a woman?*. England: Oxford University Press.
- Negiz, N. ve Yemen, A. (2011). Kamu örgütlerinde kadın yöneticiler: Yönetici ve çalışan açısından yönetimde kadın sorunsalı. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2011(24), 195-214.
- Nogueira, A., Molinero, O., Salguero, A., Lucidi, F., ve Márquez, S. (2018). Identification of gender discrimination in sports: Training of agents of change. *Revista de psicología del deporte*, 27(3), 0043-49.
- Oakley, A. (2016). *Sex, gender and society*. London: Routledge.
- Ökten, Ş. (2009). Toplumsal Cinsiyet ve İktidar: Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin Toplumsal Cinsiyet Düzeni. *Journal of International Social Research*, 2(8).
- Özaydınlık, K. (2014). Toplumsal cinsiyet temelinde Türkiye'de kadın ve eğitim. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, (33).
- Özçatal, E. Ö. (2011). Ataerkillik, toplumsal cinsiyet ve kadının çalışma yaşamına katılımı. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İİBF Dergisi*, 1(1), 21-39.
- Özdemir, E. (2017). *Sporcuların ve Sedanterlerin Psikolojik Sağlık, Benlik Saygısı, İyimserlik ve Kontrol Odağı Düzeylerinin Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Muğla: Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü.
- Özgen, Y. M. S. (2009). *Tarihi Çevre İçinde Üç Boyutlu Çalışmaların Cepheler Açısından Algılamaya Etkisi*. Doktora Tezi. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimler Enstitüsü.

- Paludi, D. (1998). *Sex and gender: The human experience*. New York: McGraw-Hill.
- Pavlidis, A. ve Fullagar, S. (2016). *Sport, gender and power: The rise of roller derby*. London: Routledge.
- Pehlivan, M. (2018). *Toplumsal Cinsiyet Rollerini Çerçevesinde Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet Algısı*. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Pira, A. ve Elgün, A. (2004). Toplumsal cinsiyeti inşa eden bir kurum olarak medya; reklamlar aracılığıyla ataerkil ideolojinin yeniden üretilmesi. In *2nd International Symposium Communication in the Millennium*, retrieved from: <http://cim.anadolu.edu.tr/pdf/2004/1130848482.pdf>. Date consulted: October (Vol. 21, p. 2014).
- Powell, G. N. ve Greenhaus, J. H. (2010). Sex, gender, and decisions at the family-work interface. *Journal of management*, 36(4), 1011-1039.
- Sandberg, S. (2013). *Lean in-Women, Work and the Will to Lead*.
- Say, Ö. (2003). 20. Yüzyılda Yaşanan Sosyal Değişme Dinamikleri ve Kültürel Çözümler Açısından Küreselleşme. *Sosyoloji Konferansları*, (28), 61-76.
- Schmitt, D. P. (2003). Are Men Universally More Dismissing than Women? Gender Differences in Romantic Across 62 Cultural Regions. *Personal Relationships*, 10(3), 307-333.
- Senemoğlu, N. (2009). *Gelişim öğrenme ve öğretim, kuramdan uygulamaya*. Ankara: Pegem Akademi.
- Sertkaya, O., Onay, M. ve Ekmekçi, R. (2013). Spor örgütlerinde kadın yöneticilere yönelik tutumların belirlenmesi. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 4(4), 1-13.
- Siegel, S. (2006). Which properties are represented in perception?. T. Gendler ve J. Hawthorne (Ed.), *Perceptual Experience* içinde. Oxford: Oxford University.
- Söyler, Y. D. (2014). *Kadınlarda Beden Algısının Spor Yapmaya Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Elazığ: Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

- Tahtaloğlu, H. (2016). Türkiye’de Yükseköğretim Kurumlarında Cam Tavan Sendromunun Kadınlar Üzerindeki Etkileri. *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 9(2), 89-105.
- Tiryaki, S. (2014). Kadın Sporcu Fotoğraflarıyla Bedenin Pazarla (n) ması. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 8(2), 218-237.
- Tuğsavul, B., Karagöz, K. ve Soydinç, L. (2017). *Toplum Gönüllüleri Vakfı Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Rehberi*. İstanbul: Alkan Matbaa.
- UNESCO Bangkok (2007). “Strong Foundations for Gender Equality in Early Childhood Care and Education”, 1-12.
- Vatandaş, C. (2007). Toplumsal Cinsiyet ve Cinsiyet Rollerinin Algılanışı. *Sosyoloji Konferansları*, (35), 29-56.
- Vujović, M., Mitrović, M. ve Obradović, N. (2018). Women and Olympic Games: Media Coverage. *TEME*, 1113-1137.
- Ward, L. M., Seabrook, R. C., Grower, P., Giaccardi, S. ve Lippman, J. R. (2018). Sexual object or sexual subject? Media use, self-sexualization, and sexual agency among undergraduate women. *Psychology of Women Quarterly*, 42(1), 29-43.
- Wood, W. ve Eagly, A. H. (2002). A cross-cultural analysis of the behavior of women and men: implications for the origins of sex differences. *Psychological bulletin*, 128(5), 699.
- Yaprak, P. (2006). *Feminist Teorilerin Sporla İlgili Yaklaşımlarının Türkiye’de Elit Spor Ekseninde Analizi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Yaprak, P. ve Amman, M. T. (2009). Sporda Kadınlar ve Sorunları. *Türkiye Kick Boks Federasyonu Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 39-49.
- Yükseköğretimde Kadın Liderliği Çalıştayı (2012). *Yükseköğretimde Kadın Liderliğini Geliştirme ve Güçlendirme Çalıştayı Raporu*. Düzce Üniversitesi.
- Yüksel, M. (2014). Cinsiyet ve spor. *Tarih Okulu Dergisi*, 7(19), 663-684.
- Zeren, Ş.G. (2017). Gestalt Kuramı. Yıldırım, İ. (Ed.), *Eğitim Psikolojisi içinde* (528-548). Ankara: Anı Yayıncılık.

İnternet Kaynakları

- Sandıklı, F. (2009). Aktif Yaşamda Kadın: Türkiye Örneği. Erişim Adresi: <http://www.bilgesam.org/Images/Dokumanlar/0-314-2014071830sosbilkongre64.pdf>. Erişim Tarihi: 15.06.2019
- Onuk, T. (10 Aralık 2013) 21. Yüzyıl Türkiye'sinde Kadının Dünyü Bugünü ve Geleceği. Erişim Adresi: <http://ahmetsaltik.net/2013/12/10/21-yuzyil-turkiyesinde-kadinin-dunu-bugunu-ve-gelecegi/>. Erişim Tarihi: 20.07.2019.
- TDK. (2019). Erişim Adresi: <http://www.tdk.gov.tr> Erişim Tarihi: 20.04.19
- TMOK. (2019). Erişim Adresi: <http://www.olimpiyatkomitesi.org.tr/Olimpiyat-Oyunlari-Detay/1/1>. Erişim Tarihi: 14.06.2019
- Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Araştırma Merkezi (2015). Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Algısı Araştırması. Kadir Has Üniversitesi. Erişim Adresi: <https://gender.khas.edu.tr/tr/turkiyede-toplumsal-cinsiyet-ve-kadin-algisi-arastirmasi>. Erişim Tarihi 20.06.2019
- Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Araştırma Merkezi (2016). Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Algısı Araştırması. Kadir Has Üniversitesi. Erişim Adresi: <https://gender.khas.edu.tr/tr/turkiyede-toplumsal-cinsiyet-ve-kadin-algisi-arastirmasi>. Erişim Tarihi 20.06.2019
- Özkul, O. (2011) 20. Yüzyıl'dan 21. Yüzyıl'a Geçişte Kadın Rolündeki Değişmeler ve Bu Sürecin Muhafazakâr Kadınlar Üzerindeki Etkileri. Erişim Adresi: <http://www.koprudergisi.com/index.asp?Bolum=EskiSayilar&Goster=Yazi&YaziNo=1089>. Erişim Tarihi: 22.07.2019
- Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Araştırma Merkezi (2017). Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Algısı Araştırması. Kadir Has Üniversitesi. Erişim Adresi: <https://gender.khas.edu.tr/tr/turkiyede-toplumsal-cinsiyet-ve-kadin-algisi-arastirmasi>. Erişim Tarihi 20.06.2019
- Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Araştırma Merkezi (2018). Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Algısı Araştırması. Kadir Has Üniversitesi. Erişim Adresi: <https://gender.khas.edu.tr/tr/turkiyede-toplumsal-cinsiyet-ve-kadin-algisi-arastirmasi>. Erişim Tarihi 20.06.2019

Türkiye’de Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Araştırma Merkezi (2019).
Türkiye’de Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Algısı Araştırması. Kadir Has
Üniversitesi. Erişim Adresi: [https://gender.khas.edu.tr/tr/turkiyede-toplumsal-
cinsiyet-ve-kadin-algisi-arastirmasi](https://gender.khas.edu.tr/tr/turkiyede-toplumsal-cinsiyet-ve-kadin-algisi-arastirmasi). Erişim Tarihi 20.06.2019

EKLER

Kod ve Statü	Kişisel ve Mesleki Özellikler
Yönetici1	<ul style="list-style-type: none">✓ Profesyonel Yüzme Sporcusu✓ Avrupa Yüzme Birliği (LEN) Teknik Kurul Üyesi✓ Akdeniz Ülkeleri Yüzme Birliği Teknik Kurul Üyesi✓ Yüzme Federasyonu Açık Su Branşı As Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyesi✓ Türkiye Triatlon Federasyonu Milli Takım Başantrenörü, Koordinatörü, Eğitim Kurulu, Teknik Kurul, Organizasyon Kurulu ve Hakem Kurulu Üyesi✓ Öğretim Üyesi
Yönetici2	<ul style="list-style-type: none">✓ Atletizm Milli Takım Sporcusu ve Antrenörü✓ 1996 Atlanta Olimpiyat Oyunları Organizasyon Komitesi Spor Yarışmaları Planlama Müdürlüğü Direktör Yardımcısı✓ Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi (TMOK) Yönetim Kurulu, İlk Kadın Genel Sekreteri ve Spor Direktörü,✓ Yaz ve Kış Olimpiyat Oyunlarına Katılan Türk Kafilelerin TMOK Temsilcisi✓ Uluslararası Akdeniz Oyunları Komitesi (CIJM) Yönetim Kurulu Üyesi✓ Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) Kadın ve Spor Komisyonu, Türkiye Temsilcisi, Cinsiyet Eşitliği Değerlendirme Projesi Çalışma Grubu Üyesi✓ Ulusal Olimpiyat Komiteleri Birliği (ANOC) Yönetim Kurulu Üyesi✓ Lozan 2020 Kış Gençlik Olimpiyat Oyunları Koordinasyon Komisyonu Üyesi✓ Türkiye Atletizm Vakfı (TAV) Genel Sekreteri
Yönetici3	<ul style="list-style-type: none">✓ Öğretim Üyesi✓ Haliç Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Müdür Yardımcısı✓ Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Antrenörlük Eğitimi Bölüm Başkanı✓ Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Bölümü Anabilim Dalı Başkanı✓ Genç Bayan Futbolcularda Koordinasyon ve Pilometrik Çalışmaların Koşu Ekonomisi ve Biomotor Yetenekler Üzerine Etkisi Adlı Proje Yürütücüsü✓ 8 10 Yaş Grubu Çocukların Fiziksel Aktivite Düzeyleri İle Fiziksel Uygunluklarının Belirlenmesi ve Beslenme Profili İle İlişkisinin İncelenmesi Adlı Proje Yürütücüsü

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Spor Kültürünü Geliştirme ve Olimpik Eğitimin Artırılması Adlı Proje Yürütücüsü ✓ İlköğretim Okulları Spor Kültürü ve Olimpik Eğitim Kılavuzu Adlı Proje Yürütücüsü ✓ Olimpiyatlar İçin Sporcu Kaynağı Projesi Temel Spor Eğitimi Adlı Proje Yürütücüsü ✓ Geleceğin Yıldızları Projesi İstanbul M Ü BJK BEKO Adlı Proje Yürütücüsü ✓ Olimpiyatlar için Sporda Yetenek Seçimi ve Spora Yönlendirme Projesi Yürütücüsü ✓ Enka Spor Eğitim ve Sosyal Yardım Vakfı, Eğitim Danışmanı ✓ Enka Spor Kulübü, Egzersiz Lideri ✓ Aerobik Egzersiz Merkezi, Egzersiz Lideri
Bilim İnsanı1	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO) Kurucu Müdürü ✓ Güreş, Herkes İçin Spor, Üniversite Sporları, Dağcılık Federasyonu Yönetim Kurulu ve Eğitim Kurulu Üyesi ✓ Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürü ✓ Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) Merkez Hakem Kurulu, Kurul ve Eğitim Komisyonu Üyesi ✓ Uluslararası Güreş Federasyonları Birliği (FILA) Bilim Komitesi Üyesi ✓ Türk Güreş Vakfı, TMOK, Spor Bilimleri Derneği (SBD), Gençlik Birliği Derneği, Samsun Spor Kulübü Derneği Üyesi ✓ Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Genel Müdürlüğü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Öğretim Programlarını Düzenleme Komisyonu Üyesi ✓ Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu Üyesi ✓ Bolu Güreş İl Komite Üyesi ✓ Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB) Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu Üyesi
Bilim İnsanı2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) Beden Eğitimi Öğretmeni ✓ Türkiye'nin İlk Uluslararası Güneydoğu Avrupa Ülkeleri Şampiyonasını Yöneten Kişisi ✓ Oryantiring Milli Takım Başantrenör ✓ Uluslararası Oryantiring Federasyonu (IOF) Yarışma Danışmanı

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ BESYO Spor Yöneticiliği Bölüm Başkanı, Kurucu Müdürü, Yönetim Kurulu Üyesi
Bilim İnsanı3	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Profesyonel Basketbolcu ✓ Basketbol Milli Takım Antrenörü ✓ SBD Yönetim Kurulu Üyesi ✓ Sağlık Bilimleri Enstitüsü Spor Yönetim Bilimleri Anabilim Dalı Başkanı ✓ BESYO Spor Yöneticiliği Bölüm Başkanı, Müdür Yardımcısı ✓ Spor Bilimleri Fakültesi Dekan Yardımcısı
Bilim İnsanı4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Cumhuriyet Tarihinin İlk Dünya Şampiyonu (Taekwondo) ✓ Taekwondo Milli Takım Antrenörü ✓ KASFAD Yönetim Kurulu Üyesi ✓ SBD Üyesi ✓ REKÇAD Yönetim Kurulu Üyesi
Bilim İnsanı5	<ul style="list-style-type: none"> ✓ KASFAD Yönetim Kurulu Üyesi ✓ REKÇAD Üyesi
Bilim İnsanı6	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Akıl ve Zekâ Oyunları Federasyonu (TAZOF) Başhakemi ve Eğitmeni ✓ GSB Kamp Lideri Program Sorumlusu, Koordinatörü ve Eğitici Eğitmeni ✓ REKÇAD Üyesi ✓ SBD Üyesi ✓ Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon Bölüm Başkan Yardımcısı
Antrenör1	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Profesyonel Hentbol Sporcusu ✓ A Milli Hentbol Takımı Teknik Direktörü ✓ Hentbol Federasyonu Teknik Kurul Başkanı ✓ A Milli Kadın Hentbol Takımı Teknik Sorumlusu ✓ Uluslararası Hentbol Federasyonu Birliği (IAF) Eğitim Komisyonu Üyesi ✓ Öğretim Üyesi
Antrenör2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Profesyonel Basketbol Sporcusu ✓ Öğretim Üyesi ✓ “Gizemli Çocuklar Doğada 1” Adlı Proje Yürütücüsü ✓ “Gizemli Çocuklar Doğada 2” Adlı Proje Yürütücüsü ✓ USBD-JSSR Dergi Editörü ✓ Bizlerde Geleceğimiz” adlı Proje Araştırmacısı ✓ BESYO, Spor Yöneticiliği Bölüm Başkanı

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ BESYO, Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölüm Başkan Yardımcısı
Antrenör3	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Eskrim Antrenörü, Eğitmeni ve Milli Takım Sporcusu ✓ Araştırma Görevlisi ✓ Uluslararası Beden Eğitimi ve Spor Tarihi Derneği (ISHPES) Üyesi
Antrenör4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Profesyonel Basketbol Sporcusu ve Basketbol Hakemi ✓ Öğretim Üyesi ✓ Türkiye Basketbol Federasyonu (TBF) Mili Takım Menajeri ve Federasyon Temsilcisi
Hakem1	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Profesyonel Cimnastik Sporcusu ✓ Öğretim Üyesi ✓ Türkiye Cimnastik Federasyonu (TCF) Merkez Hakem Kurulu Komite Üyesi, Yönetim Kurulu Üyesi ve Teknik Komite Başkanı ✓ TMOK Asli Üyesi ✓ Avrupa Cimnastik Birliği Yürütme Kurulu Üyesi ✓ Spor Bilimleri Fakültesi Yönetim Kurulu Üyesi ✓ Üniversite Senato Üyesi ✓ BESYO Müdürü, Müdür Yardımcısı ve Antrenman Anabilim Dalı Başkanı ✓ Hareket ve Antrenman Anabilim Dalı Başkanı
Hakem2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kule ve Trampolen Atlama Milli Takım Sporcusu ve Milli Takım Antrenörü ✓ Öğretim Üyesi ✓ Avrupa Yüzme Federasyonu Teknik Kurul Üyesi ✓ Türkiye Yüzme Federasyonu (TYF) As Başkanı
Hakem3	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Profesyonel Taekwondo Sporcusu ✓ Öğretim Üyesi ✓ Avrupa Taekwondo Federasyonu Hakem Kurulu Üyesi ✓ Dünya Taekwondo Federasyonu Bilim Kurulu Üyeliği ve Türkiye Koordinasyon Kurulu Üyesi ✓ Dünya Taekwondo Federasyonu Organizasyon Kurulu üyesi ✓ Avrupa Üniversite Sporları Federasyonu Taekwondo Teknik Delegesi ✓ Balkan Herkes İçin Spor Federasyonu, Yönetim Kurulu Üyesi ✓ Türkiye Herkes İçin Spor Federasyonu, Yönetim Kurulu Üyesi ✓ Türkiye Vücut Geliştirme Fitness ve Bilek Güreşi Federasyonu, Eğitim Kurulu Üyesi

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu (TUSF), Teknik Kurul Üyesi ✓ Türkiye Bocce Bowling ve Dart Federasyonu, Eğitim Kurulu Üyesi ✓ SBD Üyesi ✓ Sporda Bilgisayar Bilimleri Derneği Üyesi ✓ Uluslararası Sporda Bilgisayar Bilimleri Derneği Üyesi
Hakem4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Profesyonel Karate Sporcusu ✓ Avrupa klasmanı ilk Türk Kadın Karate Hakemi ✓ Spor Bilimleri Fakültesi Müdür Yardımcısı, Yönetim Kurulu Üyesi ve Rekreasyon Bölüm Başkanı, ✓ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yönetim Kurulu Üyesi ve Rekreasyon Anabilim Dalı Başkanı ✓ Kadın Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Danışman Kurulu Üyesi ✓ SBD Üyesi ✓ REKÇAD Üyesi ✓ Türkiye İşitme Engelliler Spor Federasyonu (TİESF) Karate Merkez Hakem Kurulu Üyesi ✓ Türkiye Karate Federasyonu, Proje Koordinasyon ve AR-GE Kurulu Üyesi ✓ Japon Karate Birliği-Türkiye Temsilciliği, Merkez Hakem Kurulu Üyesi
Sporcu1	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Basketbol Milli Takım Sporcusu ✓ Red Bull King of The Rock Dünya Şampiyonu ✓ Anadolu Efes Spor Kulübü ✓ Kayseri Meysuspor ✓ TED Ankara Kolejliler Spor Kulübü ✓ Vestel Spor Basketbol Kulübü ✓ İzmir Büyükşehir Belediyesi Basketbol Takımı ✓ Bursa Basket Spor Kulübü ✓ Gelişim Koleji Spor Kulübü ✓ İstanbul Spor Basketbol Kulübü ✓ KSK, Göztepe, Vestel Başantrenör ve Yardımcı Antrenör ✓ 1.lig Futbol Takımları Sezon Öncesi Performans Koçu
Sporcu2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Tokat Belediye Plevnespor Voleybol Takımı ✓ Erzurum Palandöken Belediye Spor Voleybol Takımı

	<ul style="list-style-type: none">✓ Hatay Payas Belediye Spor Voleybol Takımı✓ Tokat Niksar Belediyespor Voleybol Takımı✓ Konak Belediyespor Voleybol Takımı✓ Türkiye Üniversitelerarası Plaj Voleybolu Şampiyonası✓ Türkiye Üniversitelerarası Plaj Voleybolu Avrupa Şampiyonası
Sporcu3	<ul style="list-style-type: none">✓ Profesyonel Yüzme Sporcusu✓ Görme Engelliler Milli Takımı Yardımcı Antrenörü✓ Bedensel Engelliler Milli Takım Antrenörü

Kişisel Bilgi Formu

Değerli Katılımcı,

Bu çalışmanın amacı, 2000’li yıllar ve sonrasında Türkiye’de spor alanında farklı statülerde (yönetici, bilim insanı, antrenör, hakem ve sporcu) yer alan bireylerin “Sporda Kadın Algısı”nın incelenmesidir. Lütfen soruları dikkatle okuyarak, size en uygun seçeneği (x) “çarpı” ile işaretleyerek cevaplayınız.

Soruları cevapladığınız için teşekkür ederiz.

Özge ADA

Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans

Öğrencisi

Doç. Dr. Selhan ÖZBEY

MCBÜ, Spor Bilimleri Fakültesi Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı

Öğretim Üyesi

GÖRÜŞME SORULARI

Görüşmenin yapıldığı yer :

Görüşme saati :

Ne kadar sürdü :

Kayıt Yöntemi :

- Yaş :
- Cinsiyet : () Kadın () Erkek
- Eğitim Durumunuz : () İlköğretim mezunu () Lise mezunu () Lisans mezunu
() Yüksek lisans Mezunlu () Doktora Mezunlu () Diğer
- Mesleğiniz/Statünüz :
- Çalışma yılınız? :
- Çalıştığınız kurumda idari göreviniz var mı?:
- Görevli olduğunuz diğer kurum/kuruluş/dernek/komisyon/kulüp vs. var mı? :
- Varsa statünüz? :

Görüşme Soruları:

1. 21.yüzyılda Türkiye’de genel olarak toplumun kadın algısı hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizin düşünceniz nedir?
2. Spor ortamında yer alan yönetici, bilim insanı, antrenör, hakem, sporcu olan kadınları nasıl algılıyorsunuz? Bu durumun toplum tarafından nasıl algılandığını düşünüyorsunuz?
3. Spor alanında var olan birey olarak “Sporla uğraşan kadını” canlı veya cansız bir varlığa, bir nesneye ya da herhangi bir şeye benzetmeniz istense mecazi olarak neye benzetirsiniz?
Çünkü Nedenlerini açıklar mısınız?

ÖRNEK ARAŞTIRMA GÖNÜLLÜ KATILIM FORMU

Bu çalışma, “Türkiye’de 21.Yüzyılda Sporda Kadın Algısı” başlıklı bir araştırma çalışması olup 2000’li yıllar ve sonrası Türkiye’de spor alanında farklı statülerde yer alan (yönetici, bilim insanı, antrenör, hakem ve sporcu) kadınların ve erkeklerin “Sporda Kadın Algısı”nın incelenmesi amacını taşımaktadır. Çalışma, Doç. Dr. Selhan ÖZBEY tarafından yürütülmekte ve sonuçları ile ülkemizin özellikle spor alanlarında kadına dair var olan algıları ortaya konacak ve sporda kadın algısındaki farkındalığın gelişimine ışık tutulacaktır.

- Bu çalışmaya katılımınız gönüllülük esasına dayanmaktadır.
- Çalışmanın amacı doğrultusunda görüşme yapılarak sizden veriler toplanacaktır.
- İsmınızı yazmak ya da kimliğinizi açığa çıkaracak bir bilgi vermek zorunda değilsiniz/araştırmada katılımcıların isimleri gizli tutulacaktır.
- Araştırma kapsamında toplanan veriler, sadece bilimsel amaçlar doğrultusunda kullanılacak, araştırmanın amacı dışında ya da bir başka araştırmada kullanılmayacak ve gerekmesi halinde, sizin (yazılı) izniniz olmadan başkalarıyla paylaşılmayacaktır.
- İstemeniz halinde sizden toplanan verileri inceleme hakkınız bulunmaktadır.
- Sizden toplanan veriler saklama yöntemi ile korunacak ve araştırma bitiminde arşivlenecek veya imha edilecektir.
- Veri toplama sürecinde/süreçlerinde size rahatsızlık verebilecek herhangi bir soru/talep olmayacaktır. Yine de katılımınız sırasında herhangi bir sebepten rahatsızlık hissederseniz çalışmadan istediğiniz zamanda ayrılabilirsiniz. Çalışmadan ayrılmanız durumunda sizden toplanan veriler çalışmadan çıkarılacak ve imha edilecektir.
- Gönüllü katılım formunu okumak ve değerlendirmek üzere ayırdığımız zaman için teşekkür ederim. Çalışma hakkındaki sorularınızı Manisa Celal Bayar Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Spor Yöneticiliği bölümünden Özge Ada’ya yöneltebilirsiniz.

Araştırmacı Adı : Özge ADA
Adres : MCBÜ Spor Bilimleri
Fakültesi

İş Tel :
Cep Tel : 0 (506) 064 2792

Bu çalışmaya tamamen kendi rızamla, istediğim takdirde çalışmadan ayrılabileceğimi bilerek verdiğim bilgilerin bilimsel amaçlarla kullanılmasını kabul ediyorum.

(Lütfen bu formu doldurup imzaladıktan sonra veri toplayan kişiye veriniz.)

Katılımcı Ad ve Soyadı:
İmza:
Tarih:

Evrak Tarih ve Sayısı: 23/11/2017-E.92486

T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği
Kurulu

Sayı : -050.01.04-
Konu : Selhan ÖZBEY-Etik Kurul Başvurunuz)-
Hk

Sayın Doç. Dr. Selhan ÖZBEY

İlgi : 18/10/2017 tarihli ve 52066 sayılı yazı.

Başvurunuz Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'nun 10.11.2017 tarih ve 2017/5 sayılı toplantısında görüşülmüş olup, **araştırmanın etik yönden uygunluğuna karar verilmiştir.**
Bilgilerinizi rica ederim.

e-İmzalıdır
Prof. Dr. Muzaffer TEPEKAYA
Kurul Başkanı

Ek: 10-Nolu-Karar- (2 sayfa)

Adres:Şehit Prof. Dr. İlhan Varank Yerleşkesi 45140 - Yunusentre/Manisa
Telefon:(0 236) 2011000 Faks(0 236) 2372442
Elektronik Ağ:http://www.cbu.edu.tr

Bilgi İçin: Bülent Tekeli
Unvanı: Veri Hazırlama ve Kontrol
İşletmeni

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır

Evrak Tarih ve Sayısı: 05/07/2019-E.55719

T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : 27697707-302.14.01-
Konu : Konu Belirleme, Değişirme ve Onama

SBE SPOR YÖNETİMİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

Anabilim Dalımız Spor Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programı Öğrencilerinden Özge ADA'nın Tez konusu değişikliği, Enstitü Yönetim Kurulumuzun 03.07.2019 tarih ve 23/15 sayılı kararıyla aşağıdaki şekilde uygun bulunmuştur.
Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim

e-İmzalıdır

Doç. Dr. Burak KARTAL
Enstitü Müdür Yardımcısı

Yeni Tez Konusu: Türkiye'de 21. Yüzyılda Sporda Kadın Algısı

Dağıtım:
Gereği:
Doç. Dr. Selhan ÖZBEY

Bilgi:
Sbe Spor Yönetimi Anabilim Dalı
Başkanlığına

Adres: MCBÜ Şehit Prof. Dr. İlhan Varank Yerleşkesi Fen ve Sosyal Bilimler Enstitüsü Binası
1. Kat 45140 Yunusönre/Manisa
Telefon: (0 236) 2012754 Faks: (0 236) 2330949
Elektronik Ağ: <http://sbe.cbu.edu.tr>

Bilgi İçin: Fırat Akar
Unvanı: Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.